

1. Tablet Mezopotamya'da, parşömen Anadolu'da, papirüs ise Mısır'da kullanılan yazılı metinlerdir. Tablet, kil ve çamurdan, parşömen hayvan derilerinden, papirüs ise papirüs bitkisinin liflerinden elde edilmektedir.

CEVAP: E

2. Olay, hayat içerisinde tek tek meydana gelen değişimlerdir. Olgu ise aynı türdeki olayları bir bütün olarak anlatmak için kullanılan bir kavramdır. Kısa sürede olup biten işler olay, uzun bir zaman diliminde oluşan durumlar ise olgudur. Türkler, İstanbul'u 29 Mayıs 1453 tarihinde fethetmişlerdir. Başlangıç ve bitiş tarihi bellidir ve anlıktır. Bu nedenle olay özelliği taşır. Diğer seçeneklerde verilenler ise uzun bir zaman diliminde gerçekleşmişlerdir. Bu nedenle olgu özelliği taşırlar.

CEVAP: C

3. A, B, C ve E seçeneklerinde I.'de verilen I.'de verilen nedenidir. Reform hareketleri deney ve gözlemin olmadığı, olayları kilisenin bakış açısıyla değerlendirilen dogmatizmi güçlendirmemiş, tam tersine zayıflatmıştır.

CEVAP: D

4. Sosyal bilimlerin kendine özgü bir araştırma yöntemi vardır. Araştırmada ilk adım tarama (kaynak arama) yapmaktır. Bu aşamada araştırma konusuna kaynaklık edebilecek her türlü bilgi ve verilerin toplanması yapılır.

CEVAP: A

5. Paleografya → Eski yazıları okuma bilimi
Epigrafya → Anıtlar üzerindeki yazı ve kitabeleri inceleyen bilim dalıdır.
Filoloji → Diller arasındaki akrabalık bağlarını, sözcük alış verişlerini araştıran bilim dalıdır.
Köktürk (Orhun) Kitabeleri'nin incelenmesinde bu üç bilim dalından da yararlanılması gerekir.

CEVAP: E

6. On iki hayvanlı Türk takvimi, Celali takvim ve Rumi takvim güneş yılı sistemini esas almaktadır.

CEVAP: E

7. Soru metninde belirtilen özellikler diplomatik bilim dalına aittir.

Nümizmatik: Paraların yeryüzüne dağılımını inceler.

Filoloji: Diller arasındaki akrabalık bağlarını inceler.

Epigrafya: Anıtlar üzerindeki yazıları inceler.

Etnografya: Kavimleri ve kültür oluşumlarını inceler.

CEVAP: A

8. XX. yüzyıl (zaman), Türkiye (mekan), Avrupa (mekan). III. öncül yanlış verilmiştir. Konuya göre tasnifte toplumların siyasi, sosyal, ekonomik, hukuki, kültürel, dini yönlerinin ayrı ayrı incelenmesi söz konusudur. Hukuk tarihi, kültür tarihi, dinler tarihi, tıp tarihi gibi...

CEVAP: C

9. Epigrafya eski yazılı bilimdir. Bu nedenle yazının kullanılmadığı tarih öncesi dönemlerin araştırılmasında kullanılması söz konusu olamaz.

Antropoloji: İrk bilimdir.

Coğrafya: Doğa bilimdir.

Etnografya: Kültür bilimdir.

Arkeoloji: Kazı bilimdir.

CEVAP: A

10. Sümerler ay takvimini kullanan ilk uygarlıktır. Takvimin yanında Sümer yazısını da kullanarak kültürel anlamda medeniyetlere örnek olmuştur.

CEVAP: B

11. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler doğrudan o süreci yaşayanlar, tanıklık edenler tarafından oluşturulduğu için ana kaynak sayılırlar. Oysaki Amin Maalouf Haçlı Seferleri'ne tanık olanların kayıtlarından yararlanarak kitabını yazmıştır. Bu nedenle birinci elden kaynak özelliği taşımaktadır. Birinci elden kaynaklar, ana kaynaklardan yararlanılarak meydana getirilen eserlerdir.

CEVAP: E

12. Osmanlılarda tarih yazıcılığı şehnamecilik şekliyle başlamıştır. Şehnameler padişahların hayat hikayelerini, seferlerini, kahramanlık destanı şeklinde anlatır. XVII. yüzyılda Şehnamecilerin yerini resmi devlet tarihçisi olan Vakanüvisler almıştır. Tahrir ise yeni fethedilen toprakların yazım işidir.

CEVAP: C

13. Milattan önceki (MÖ) tarihler 0'a (Hz. İsa'nın doğumu) doğru gelirken küçülürler. 0'dan itibaren büyümeye başlarlar. Herhangi bir tarihi yüzyıl olarak okuyabilmek için tarihi gösteren sayının son iki rakamı atılır. Baştaki rakamlara bir sayı ilave edilir.

$$1453 \rightarrow 14 + 1 = 15. \text{ yüzyıl}$$

$$1980 \rightarrow 19 + 1 = 20. \text{ yüzyıl}$$

MÖ (Birinci yüzyıl)		MİLAT		MS (Birinci yüzyıl)	
99-50	1. yüzyılın ilk yarısı	0-49	1. yüzyılın ilk yarısı	50-99	1. yüzyılın ikinci yarısı
74-50	2. çeyrek	24-0	4. çeyrek	50-74	2. çeyrek
99-75	1. çeyrek	49-25	3. çeyrek	75-99	4. çeyrek
		0-24	0 1. çeyrek		

Buna göre, MÖ 1280 $\rightarrow$ 12 + 1 = 13. yüzyılın 1. çeyreğidir.

CEVAP: B

14. Osmanlı Devleti'nde ilk resmi devlet tarihçisi Mustafa Naima'dır. Yaşadığı dönemdeki olayları anlattığı Naima Tarihi adında bir kitabı vardır.

CEVAP: B

1. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Eski Taş (Paleolitik) Çağı'na ait özelliklerdir. Ateş; Eski Taş Çağı'nda değil, Orta Taş Çağı'nda bulunmuştur.

CEVAP: D

2. Türkiye'de bilinen en eski yerleşim yeri İstanbul'da bulunan Yarımburgaz Mağarası'dır. Yarımburgaz Mağarası Eski Taş Çağı'na tarihlenmektedir. Macunçay (Ankara), Baradiz (Göller Yöresi) ve Tekkeköy (Samsun) Orta Taş (Mezolitik), Çayönü (Diyarbakır) ise Yeni Taş (Neolitik) Çağı'na aittir.

CEVAP: A

3. İnsanlar tarihsel süreç içerisinde önce taş, ardından toprak ve daha sonra madenden yapılmış eşyalar kullanmışlardır.

CEVAP: B

4. Verilen merkezlerden Çatalhöyük, Yeni Taş; Truva, Bakır; Kültepe, Tunç Çağı Dönemi'ne aittir. Hattuşaş ise tarih çağlarında Hititler Dönemi'ne aittir.

CEVAP: C

5. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler tarih öncesi dönemlerde meydana gelmiştir. Tarih öncesi dönemlerde yazı kullanılmadığı için antlaşma metinlerinin bulunması mümkün değildir.

CEVAP: E

6. A, B, C ve D seçeneklerindeki özellikler Yeni Taş Çağı'na aittir. İlk şehir devletleri Tunç Çağı'nda kurulmuştur.

CEVAP: E

7. İlk şehir yerleşmeleri Yeni Taş Çağı'nda meydana gelmiştir. Konya yakınlarındaki Çatalhöyük Dünya'nın ilk şehir yerleşmesi kabul edilmektedir. Diğer seçeneklerde verilenler tarih çağlarında meydana gelmiştir.

CEVAP: D

8. Tarih öncesi çağlar Eski Taş Çağı ile başlar Demir Çağı'na kadar devam eder. Demir Çağı Dönemi'nde insanlar, daha önceki çağlara göre daha fazla bilgi birikimi ve esere sahiptir.

CEVAP: E

9. Taş Çağı'ndan sonra Maden Çağı'na geçilmiştir. İnsanların kullandığı ilk maden bakırdır (Bakır Çağı). Daha sonra bakır, kalay ile karıştırılarak tunç elde edilmiştir (Tunç Çağı). Tunç Çağı'ndan sonra ise Demir Çağı'na geçilmiştir. Ancak soru kökünde Demir Çağı verilmediği için, tarih çağlarına en yakın çağ Tunç Çağı olmaktadır.

CEVAP: D

10. Truva, Çatalhöyük, Alacahöyük ve Alişar Anadolu'nun tarih öncesi dönemlerinde kurulmuştur. Gordion ise Frigyalıların başkenti olup tarih çağlarında kurulmuştur.

CEVAP: A

11. Yazı ilk defa MÖ 3200'lerde Sümerler tarafından Mezopotamya'da kullanılmıştır. Yazının kullanımı ile tarih öncesi dönemler sona ermiş ve tarih çağlarına girilmiştir. Dolayısıyla Mezopotamya, diğer uygarlık merkezlerinden daha önce tarih çağlarına girmiştir.

CEVAP: B

12. İnsanlar tarımsal faaliyetlere Yeni Taş Çağı'nda başlamıştır. Ayrıca köpek, koyun, at, sığır gibi hayvanlar da bu çağda evcilleştirilmiştir. Bu nedenle Çayönü yerleşmesinin Yeni Taş Çağı'na ait olduğu söylenebilir.

CEVAP: B

13. Tarımsal faaliyetler yerleşik yaşama geçilmesine neden olmuştur. Zira tohum atıldıktan sonra, toprağın sulanması, bakımının yapılması, çapalanması vb. gerekmektedir. Bu ise tarlalara yakın yerlere yerleşmesini gerektirmiştir. İnsanlar daha önce doğadan topladıkları ürünleri, şimdi yetiştirmeye başlamışlar, böylece üretici duruma gelmişlerdir. Diğer taraftan tarım alanlarına sahiplenilmesi, mülkiyet kavramını ortaya çıkarmıştır.

CEVAP: E

14. Soru metninde maden kullanımına ait bir bilgi verilmemiştir. Kaldı ki Yeni Taş Çağı'nda maden kullanımı söz konusu değildir.

CEVAP: A

15. Orta Taş Çağı, Eski Taş Çağı'nın devamı olduğu için benzer özellikler taşımaktadır. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen özellikler her iki çağ için de geçerlidir. Ateş ise Orta Taş Çağı'nda bulunmuştur.

CEVAP: E

16. Tarih öncesi dönem, Taş Devri ve Maden Devri diye iki ana bölüme ayrılır. Onlar da Eski / Orta / Yeni; Bakır / Tunç / Demir Çağları'na ayrılır. Bu bölümlenmede esas alınan ölçüt ateşin kullanılması değil, eşya, araç ve gereçlerin niteliği ve yapıldığı nesnedir.

CEVAP: C

1. Asurlular, Mezopotamya uygarlığı içerisinde olup Sümerlerin bulduğu çivi yazısını kullanmışlardır. Anadolu uygarlıklarının bu yazıyı kullanmaları, Mezopotamya uygarlığından etkilendiklerini göstermektedir.

CEVAP: C

2. Farklı haklara sahip sınıfların varlığı ayrıcalıklı bir kesimin varlığını göstermektedir. Kastlar arası geçişin yasak olması, ulusal birliğin güçlenmesini; mesleklerin babadan oğula geçmesi ve bireylerin yaşamlarını doğduğu kast içinde geçirmesi ise kişilerin istediği mesleği seçmesini engellemiştir.

CEVAP: E

3. Mezopotamya'da kurulan devletlerden Asurlular ticaretle uğraşmışlar, Orta Anadolu'da karum adı verilen ticaret merkezleri kurmuşlardır. Bu durum Anadolu'da egemenlik kurduklarını göstermez. Diğer verilenler ise farklı zamanlarda Anadolu üzerinde egemenlik kurmuşlardır.

CEVAP: B

4. İyonlar Batı Anadolu'ya yerleşmişler, Efes, Millet, Foça, İzmir gibi şehir devletleri kurmuşlardır. Her şehir ayrı bir devlet olduğu için siyasal birlik kuramamışlardır. Diğer verilen devletler merkezîyetçiliğe önem vermişler ve siyasal birlik içinde varlıklarını sürdürmüşlerdir.

CEVAP: C

5. Alfabe Fenikeliler tarafından bulunmuş, ticari ilişkiler sonunda İyonlara ve onlardan Yunanlara geçmiştir. Bu alfabeyi Yunanlardan alan Romalılar daha da geliştirmişler, böylece bugün dünyanın pek çok yerinde kullanılan Latin alfabesi oluşmuştur. Mısır'ın bu alfabaya herhangi bir katkısı olmamıştır. Onlar şekil yazısı olan hiyerofliği kullanmışlardır.

CEVAP: A

6. Bilinen ilk yazılı kanunlar → Sümerler
 İlk düzenli ordu sistemi → Akadlar
 Harf yazısı (alfabe) → Fenikeliler
 Fabl adı verilen hayvan hikayeleri → Frigler

CEVAP: D

7. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler doğrudan coğrafi özellikler ile ilgilidir. Ancak Hindistan'daki kast sistemi, MÖ. 1500'lerde Orta Asya'dan Hindistan'a gelen Ariler tarafından bölgeye taşınmıştır. Coğrafi özelliklerle bir ilgisi yoktur.

CEVAP: A

8. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler farklı uygarlıklar arasında etkileşime neden olmuştur. Olimpiyat oyunları Yunan şehir devletleri arasında yapıldığı için farklı uygarlıklarla etkileşim söz konusu değildir.

CEVAP: E

9. Sümerler, Akadlar, Babilliler ve Asurlular Mezopotamya'da kurulmuştur. Fenikeliler ise Suriye ve Lübnan kıyılarında kurulduklarından Mezopotamya'nın dışında kalmaktadırlar. Zira Mezopotamya İlk Çağ'da Güneydoğu Anadolu'dan güneyde Basra Körfezi'ne kadar uzanan ve Fırat-Dicle nehirleri arasında kalan bölgenin adıdır.

CEVAP: B

10. Urnamu Kanunları, Sümerlere aittir. Mısır'da firavunlara, tanrısal bir gözle bakıldığı için onun istek ve emirleri kanun sayılmış, bu ise Mısır uygarlığında hukukun gelişmesini önlemiştir.

CEVAP: C

11. Dünya'nın ilk büyük uygarlıklarının ortak özellikleri su kaynaklarının bol, iklimin insan yaşamına uygun, tarım potansiyelinin yüksek olmasıdır.

CEVAP: B

12. Hititler, Anadolu'ya geldiklerinde şehir devletleri ve küçük krallıklar vardı. Hititler bunlara son vererek Anadolu'da siyasal birliği sağlamışlardır. Krallarının, tanrılara hesap vermeleri (anal / yıllık) tarafsız tarih anlayışının başlangıcı kabul edilmektedir. Dünya'nın bilinen ilk yazılı antlaşması olan Kadeş Antlaşması da Mısırlılar ile Hititler arasında olmuştur.

CEVAP: E

13. Kral Yolu, Anadolu ile Mezopotamya arasında ticari faaliyetleri artırdığı gibi, paranın icat edilmesine de neden olmuştur. Lidyalılar askerliğe önem vermemişler ve ordularını paralı askerlerden oluşturmuşlardır. Bu nedenle Kral Yolu'nun askeri başarıları artırdığı söylenemez.

CEVAP: D

14. İyonyalılar dünya bilim mirasına önemli katkı yapmışlardır. Özgür düşünce felsefesinin gelişmesine ortam sağlamış, Hipokrat tıp; Thales ve Pisagor ise matematik, geometri ve astronominin gelişmesine önemli katkı sağlamıştır.

CEVAP: E

15. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Sümerlerin özellikleri ile ilgilidir. Sümerler'de tanrı-kral anlayışı yoktur. Bu anlayış Mısır'da olup (firavunlar), Sümerlerde rahip-krallar bulunmaktadır.

CEVAP: B

16. Çatalhöyük, Yeni Taş (Neolitik) Çağ'ında Anadolu'da (Konya yakınlarında) kurulmuş bir merkezdir. Çatalhöyük dünyada ilk şehir yerleşmesi sayılmaktadır.

CEVAP: A

17. Zigguratların başlıca fonksiyonu tapınak olmakla beraber; okul, gözlem evi ve depo olarak da kullanılmıştır.

CEVAP: E

1. Karluklar ilk Müslüman Türk topluluğudur ve Karahanlıların kurucu boylarındandır. Budizm sadece Uygur Türkleri arasında görülmüştür.

CEVAP: D

2. Eski Türk devletlerinde hükümdarlar, "han, kağan, yabgu, şanyü, ilteber, idikut" gibi unvanlar kullanmışlardır. Tigin ise Türk kağanının oğulları için kullanılan bir unvandır.

CEVAP: A

3. **Üniter devlet:** Merkezi idarenin üstünlüğüne dayalı ve siyasi otoritenin tek merkezde toplandığı, tek bir birim olarak yönetilen devlet.

Federatif devlet: Ortak bir anayasa altında birleşen devletlerin oluşturduğu devlet biçimidir. Bu tip devletlerde her federasyonun kendi anayasası, yürütme ve yargı organları vardır. (Örn: ABD ve Almanya)

Sosyal devlet: Ekonomik ve sosyal alanlarda yurttaşlarının tümüyle ilgilenen, onların yaşam düzeyi, sosyal güvenliği vb. konularında gereken önlemleri alan devlettir.

CEVAP: C

4. I, II, III ve IV. öncüllerdeki kavramların karşılıkları doğru olarak verilmiştir. Ataman, hükümdar oğullarının eğitimcisidir.

CEVAP: E

5. Eski Türk topluluklarında ölen kişilerin ardından yağ adı verilen dini tören yapılırdı. Din adamlarına **şaman, kam** ya da **baksı** adı verilirdi. İyilerin "uçmag"a (cennet), kötülerin ise "tamu"ya (cehennem) gideceğine inanılırdı. Yargan ise yerel mahkemelere başkanlık eden görevliydi.

CEVAP: B

6. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler hem Köktürk hem de Uygurlar için geçerlidir. Türkler kağıt ve matbaayı ilk defa Uygurlar Dönemi'nde kullanmışlardır.

CEVAP: D

7. I. öncül → Hunlar
II. öncül → Köktürkler
III. öncül → Kırgızlar

CEVAP: B

8. B, C, D ve E seçeneklerinde verilen özellikler Köktürlere aittir. Kavimler Göçü'ne (375) Köktürkler değil, Hunlar neden olmuştur.

CEVAP: A

9. Türklerde sanat, yaşadıkları konargöçer hayat şartlarına uygun olarak gelişmiştir. Arkeolojik kazılarda onlara ait kemer tokaları, kılıç kabzaları, süs eşyaları, at koşum takımları gibi taşınabilir malzemeden yapılmış eşyalar bulunmuştur.

Türkler, Uygurlar Dönemi'nde yerleşik hayata geçince saray, tapınak, ev vb. kalıcı mimari eserler yapmışlardır.

CEVAP: D

10. Bozkır bölgesinin özellikleri hayvancılığa uygundur. Bu nedenle hayvancılık Türk topluluklarının temel geçim kaynağıydı. Tarımsal faaliyetlerin sadece akarsu boylarındaki ovalarda yapılması bu faaliyetlerin sınırlı olduğunu göstermektedir. Tarımsal faaliyetler aynı zamanda yerleşik hayatın da göstergesidir.

CEVAP: E

11. Uygurlar ticari hayatta ödeme aracı olarak böz (mühürlenmiş kumaş parçaları), kuanpoyu (resmi formatta bez, kumaş) ve çav olarak adlandırılan kağıt para kullanmışlardır.

CEVAP: E

12. Göçebe topluluklar daha çok hayvancılıkla uğraşır. Bu ise tarım faaliyetlerinin son derece sınırlı olmasına yol açmaktadır. Diğer taraftan göçebe toplulukların sanatları da göçebelğe uygun olarak taşınabilir malzemeden yapılmaktadır. Bu nedenle bu topluluklarda mimari gelişmemiştir. Konargöçer yaşantı askeri özellikleri zayıflatmamış, tam tersine güçlendirmiştir.

CEVAP: C

13. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler eski Türk hukuk sisteminin özelliklerindedir. Türklerde şaman-kam denen din adamlarının adli herhangi bir görevi yoktur.

CEVAP: D

14. Hukuk devleti, her eylem ve işlemi hukuka uygun olan, her anlamda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuka aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan devlettir. Eski Türk topluluklarında töre adı verilen yazısız hukuk kurallarının herkesi kapsamı, hukuk devleti anlayışına uygundur.

CEVAP: A

15. Doğu-batı şeklindeki ikili yönetim anlayışı ve boylar federasyonu şeklindeki bir örgütlenme, merkezin (başkent) buralarda tam egemen olmasını engellemektedir.

CEVAP: C

16. Eski Türk devletlerinde devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılırdı (kut inancı). Uygurların yerleşik hayata geçmesi, bu anlayışta bir değişikliğe neden olmamıştır.

CEVAP: E

1. Selçuklularda atabey, Osmanlılarda lala hükümdar çocuklarının yetiştirilmesi ile görevliydi. Eski Türklerdeki atamanın görevini yerine getirirdi. Fütüvvet ise Selçuklulardaki esnaf teşkilatlanmasıdır. (ahilik)

CEVAP: D

2. Verilen öncüllerin tamamı ilk Türk devletlerinin kısa sürede yıkılmalarının nedenleri arasındadır. Kut anlayışına göre hanedana mensup her erkek tahta çıkabilirdi. Bu ise hükümdarın ölümünden sonra taht kavgalarına yol açmaktaydı. İkili teşkilat (doğu-batı) uygulamasında batı kanadını yöneten yabgu, doğuda kağanın hakimiyetine karşı çıktığında parçalanma kaçınılmaz hale geliyordu. Boylar federasyonu ise boylardan bir kısmının birlikten çekilmesi ya da merkezin zayıflamasıyla dağılılabiliyordu.

CEVAP: E

3. II. Köktürk Devleti'nin yıkılması ile Türkler, Çin egemenliği altına girmişlerdi. Türkler bu durumdan kurtulmak için sık sık ayaklandılar. Nihayet 681 yılında Kutluk ve Tonyukuk'un liderliğindeki ayaklanma başarılı oldu ve Kutluk (II. Köktürk) Devleti kuruldu.

CEVAP: B

4. Asya Hun Devleti'nin bilinen ilk hükümdarı Teoman'dır. Mete, Teoman'ın oğlu olup Asya Hunlarının en güçlü kağanıdır.

CEVAP: A

5. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler, hükümdarın görev ve yetkileri arasındadır. Türk devletlerinde hükümdarın dini törenleri yönetme gibi bir görevi olmamıştır. Bunu şaman, kam ya da baksı adı verilen din adamları yerine getirirdi.

CEVAP: B

6. Uygurlar Dönemi'nde yerleşik hayata geçilince sanat anlayışı ve faaliyetlerinde de önemli değişimler ve gelişmeler meydana gelmiştir. Nitekim Uygurlar Türk sanatında resim, minyatür ve freskonun öncüsü olmuşlardır.

CEVAP: E

7. Anıt mezar, heykel, halı dokumacılığı ve ahşap işçiliği alanlarında Türk sanatı oldukça eski bir geçmişe sahiptir. Bunlar Uygurlar'dan daha önce de vardı. Uygurlar yerleşik hayata geçince yaptıkları ev, saray ve tapınakları çini ile süslemişlerdir. Böylece Türk sanat tarihinde ilk çiniler Uygurlara aittir.

CEVAP: C

8. Gerek Hunlar ve gerekse Avarlar ilk devletlerini Orta Asya'da kurmuşlar, devletleri yıkılınca da Avrupa'ya göç ederek burada yeni devletler kurmuşlardır. Aynı şekilde Kafkasların kuzeyinde kurulan Bulgar Devleti dağılınca, Bulgarların bir kısmı (Tuna Bulgarları) Avrupa'ya göç ederek burada bir devlet kurmuşlardır.

CEVAP: E

9. Kut anlayışı devlet yönetimi ile ilgilidir. Yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine olan inançtır. Türklerin Orta Asya'dan göç etmeleriyle bir ilişkisi yoktur. Göçlerin ekonomik, siyasal ve sosyal nedenleri vardır.

CEVAP: D

10. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Köktürklerle ait özelliklerdir. Orta Asya'daki ilk teşkilatlı Türk devletini Hunlar kurmuşlardır.

CEVAP: E

11. Hazarlar, Budizm'i değil Museviliği benimsemişlerdir. Uygurlar Mani dininden sonra Budizm'e girmişlerdir.

CEVAP: E

12. Türgişler, Sabirler, Peçenekler ve Başkırtlar ilk Türk devlet ve topluluklarıdır. Harzemşahlar ise Türklerin İslamiyeti kabullerinden sonra Aral Gölü civarında Harzem Bölgesi'nde (1097-1231) hakimiyet sürmüşlerdir.

CEVAP: C

13. İlk Türk devletlerinin yıkılmalarında birbirleriyle mücadeleleri önemli rol oynamıştır. Avarlara, Köktürkler (552), Kutluk (II. Köktürk) Devleti'ne Uygurlar (744) ve Uygurlara da Kırgızlar son vermiştir. (840).

CEVAP: E

14. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler hem Asya Hunları hem de Köktürkler için geçerlidir. Asya Hunları yıkılınca Avrupa'ya yönelmişler ve orada Avrupa Hun Devleti'ni kurmuşlardır. Köktürkler için böyle bir durum söz konusu değildir.

CEVAP: C

15. Asya Hunları, Köktürkler, Uygurlar ve Kırgızlar devletlerini Ötüken'de kurmuşlardır. Ancak Türgişler (Türgeşler) Talas Nehri ve Issık Gölü (Batı Türkistan bölgesi) civarında devlet kurmuşlardır.

CEVAP: A

1. İslamiyet'in doğuşu sırasında dünyanın iki büyük gücü Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu ile İran'da kurulan Sasani İmparatorluğu idi. Köktürkler bu sırada ikiye ayrılmış durumdaydılar. Avarlar ise Doğu Avrupa ve Balkanlarda varlığını sürdürmekteydi. Karahanlılar (840-1212) bu tarihlerde henüz kurulmamıştı.

CEVAP: E

2. İslamiyet'in doğuşu sırasında bilinen dünyada farklı dinler görülmekteydi. Zerdüştlük, İran'da yaygın bir din olup İslamiyet'in doğuşu yıllarında Orta Asya'da Göktanrı inancı yaygındı.

CEVAP: A

3. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler İslamiyet'ten önceki Arap Yarımadası'nın özelliklerindedir. Arap Yarımadası'nın büyük bölümü çöllerle kaplı olduğu için, temel geçim kaynağının tarım olduğu söylenemez.

CEVAP: D

4. İslamiyet'in Arap Yarımadası dışında da yayılması Dört Halife Dönemi'nde olmuştur. Müslümanlar bu dönemde sınırlarını oldukça genişletmişler, bu durum İslamiyet'in yayılmasına da ortam sağlamıştır.

CEVAP: C

5. O günkü dünyanın önde gelen devletlerinden biri olan Sasani İmparatorluğu ile savaşlar Hz. Ömer Dönemi'nde başlamış, yapılan mücadeleler sonunda Irak, İran ve Azerbaycan topraklarını elinde bulunduran bu imparatorluk, İslam Devleti'nin sınırları içine katılmıştır.

CEVAP: E

6. I, II, III ve IV. öncüllerde verilenler Hz. Ebubekir Dönemi'nde gerçekleşmiştir. Beytü'l-Mal adı verilen devlet hazinesinin kurulması Hz. Ömer Dönemi'nde olmuştur.

CEVAP: E

7. Dört Halife Dönemi'nin askeri açıdan en başarılı olduğu süreç Hz. Ömer zamanında yaşanmıştır. Suriye ve Mısır toprakları Bizans'tan; İran toprakları ise Sasanelilerden ele geçirilmiştir.

CEVAP: E

8. Müslümanlar, Hz. Ömer Dönemi'nde Sasani İmparatorluğu'nu yıkarak İran'ı ele geçirmişler, böylece Hazar Bölgesi'nde bulunan Hazar Türkleriyle komşu olmuşlardır.

CEVAP: B

9. Veda Hutbesi, insan hakları konusunda en önemli metinlerin başında gelmektedir. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Veda Hutbesi'nde ele alınan konular arasındadır. İnsan hakları ile ilgili bu metinde devletler arası ilişkilerin niteliği hakkında bir şey geçmemektedir.

CEVAP: A

10. I. öncül → Medine'deki gayrimüslimlerle,
II. öncül → Mekkelilerle,
III. öncül → Mekkelilerle,
IV. öncül → Yahudilerle ilgilidir.

CEVAP: C

12. Müslümanlar, Kuzey Afrika'ya Hz. Ömer zamanında 642 yılında Mısır'ı fethederek girmişlerdir. Bu aynı zamanda Kuzey Afrika fetihlerinin de başlaması anlamına gelmektedir.

CEVAP: D

13. Abbasi halifesi Mutasım'ın Türklerin Araplarla karışık savaşçı özelliklerini yitirmemelerini sağlamak amacıyla inşa ettirdiği Samarra şehri, camisi ve helezonik minaresi ile İslam sanatında önemli bir yere sahiptir. Samarra şehri Mısır'da değil Irak'tadır.

CEVAP: E

14. I. öncül → Hz. Ömer
II. öncül → Hz. Osman
III. öncül → Abbasiler

CEVAP: B

11. Hz. Ali Dönemi 656-661 yılları arasını kapsamaktadır. Verilen gelişmelerden Cemel (Deve) Olayı 656, Siffin Savaşı ise 657 yılında meydana gelmiştir. İslam tarihinde büyük ayrılıklara yol açan Kerbela Olayı ise 680 yılında meydana gelmiştir.

CEVAP: D

15. Özellikleri verilen sefer Tebuk Seferi'dir. Diğer savaş ve seferlerle ilgili öncülde bir bilgi yoktur.

CEVAP: A

1. Özellikleri ve sonuçları verilen savaş Hendek Savaşı'dır.

CEVAP: C

Not

Hendeklerin kazılması fikrini Selman-ı Fârisi ortaya atmıştır ve sahabeler ve peygamber efendimiz tarafından kabul edilmiştir.

2. Kadınlara değer verilmemesi ve köleliğin yaygın olması toplumsal alanda eşitsizliğin göstergesidir.

CEVAP: C

3. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler İslam Devleti'nin sınırlarının genişlemesinin sonuçlarıdır. Halifeliğin saltanat haline dönüşmesi Emeviler Dönemi'nde, Muaviye'nin halifeliği sırasında olmuştur.

CEVAP: A

4. Vezirlik makamının kurulması Hz. Ömer Dönemi'nde değil, Abbasiler Dönemi'nde olmuştur. Diğer öncüller Hz. Ömer Dönemi'nde olmuştur.

CEVAP: D

5. Divan örgütü Hz. Ömer zamanında oluşturulmuştur.

CEVAP: B

Not

Hz. Ömer İslam Devleti'nin teşkilatlanması için önemli atılımlar yapmıştır.

6. Şiir yarışmaları ve dereceye girenlerin ödüllendirilmesi kültürel, panayırların kurulması ve ticari faaliyetler ekonomik gelişmelere katkı sağlamıştır. Soru metninde bilimsel çabalara ya da bu faaliyetlere ortam oluşturan gelişmelerden bahsedilmemiştir.

CEVAP: C

7. Mekkeliler ile Müslümanlar arasındaki bu ilk savaşı Müslümanlar kazanmışlardır. Bu yenilgiden sonra Mekkeliler savunma durumuna geçmemişlerdir. Aksine bu yenilginin öcünü almak için Müslümanlara karşı yeni askeri faaliyetlere girişmişlerdir. (Uhud, Hendek Savaşları gibi.)

CEVAP: A

8. I. öncül ensar, II. öncül harici, III. öncül cizye, IV. öncül hanif

CEVAP: B

9. Hz. Ömer Dönemi'nde Köprü Savaşı (634), Kadisiye (636), Celula (637) ve Nihavent Savaşı (642) Sasanelilerle yapılmıştır. Yermük Savaşı (634) Hz. Ebubekir zamanında olmuştur. Müslümanlar bu savaşta Bizans ordusunu yenerek Suriye topraklarına girmişlerdir.

CEVAP: A

10. Hint kültürünün İslam medeniyetinin gelişmesine etkisi özellikle matematik ve astronomi alanında olmuştur. Halife Mansur, Sindhind adını taşıyan bir Hintçe astronomi kitabını Arapça'ya tercüme ettirmiştir. Bu eserin mütercimi el-Fezari İslam dünyasının ilk astronomu olarak tanınmıştır. Avrupalıların Arap rakamları dediği Hint rakamları da Hint kültüründen alınmıştır. Hindistan'ın matematiğe diğer bir katkısı IX. yüzyılda İslam dünyasına girmiş olan onlu sistemdir.

CEVAP: D

11. Türklerin Faziletleri (kitabın tam adı Hilafet Ordusu'nun Menkıbeleri ve Türklerin Faziletleri) adlı eserin yazarı Cahiz'dir.

CEVAP: B

12. İslam dünyasında felsefe bilimi eski Yunan eserlerinin incelenmesiyle başladı. Abbasiler devrinde Yunan filozoflarının eserleri Arapça'ya çevrildi. Bunların düşünceleri incelendi ve İslam felsefesi oluşturuldu.

CEVAP: D

13. İbn-i Fadlan X. yüzyılın ünlü bir seyyahı ve diplomatıdır. "Rihle" ya da "İbn-i Fadlan Seyahatnamesi" adlı eseri Orta Asya Türk tarihi için son derece önemlidir. Kafkaslar, Hazar ve Batı Türkistan'a yaptığı gezide Türkler hakkında önemli bilgiler verir. El Medinetü'l-Fazıla (Erdemli şehir) ise Farabi'ye aittir.

CEVAP: E

14. İslamiyet'in doğuşu sırasında Asya'da Bizans (Anadolu, Suriye, Filistin topraklarına egemendi), Sasani (Irak, İran, Azerbaycan) İmparatorlukları vardı. Bu tarihlerde Asya'da Köktürkler bulunmaktaydı. Bu nedenle Hunlar öncülü yanlıştır.

CEVAP: D

1. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Talas Savaşı ile ilgili özelliklerdir. Arap orduları her ne kadar bu savaşı kazanmışlarsa da Orta Asya yine Türk hakimiyetinde kalmıştır. Nitekim bu savaşın yapıldığı sırada Orta Asya'da Uygur ve Karluk hakimiyeti vardı.

CEVAP: D

2. Türklerin Mısır'daki egemenlikleri Anadolu'da egemenlik kurmalarından çok önce gerçekleşmiştir. Türkler yaklaşık 1000 yıl Mısır'da egemen olmuşlardır. Sıra şöyledir;

Tolunoğulları (868-905), İhşidiler (935-969), Eyyubiler (1174-1250), Memlükler (1250-1517), Osmanlılar (1517-1881).

CEVAP: A

3. Büyük Selçuklu Devleti kurulduktan sonra Orta Asya'dan İran'a doğru on binlerce Oğuz ailesi göç etmiştir. Selçuklular bu Oğuz kütlelerini Anadolu'ya yönlendirmişlerdir. Bizans'ın bu gelişmelere müdahalesi 1048 yılında Pasinler Savaşı'na yol açmış ve savaş Selçuklular kazanmışlardır. Türk akınlarının Orta Anadolu'dan Marmara'ya kadar uzanması üzerine de Malazgirt Savaşı (1071) meydana gelmişti. Katvan Savaşı ise 1141 tarihinde Karahitaylarla olmuş ve savaş Selçuklular kaybetmiştir.

CEVAP: C

4. Gazneliler Devleti bugünkü Afganistan, İran, Pakistan ve Kuzey Hindistan'a uzanan geniş bir bölgede kurulmuştur. Bu nedenle bünyesinde farklı etnik kökenden gelen insanları barındırmıştır.

CEVAP: B

5. Sultan Sencer'in 1141'de Katvan'da Karahitaylara yenilmesi, Büyük Selçuklu Devleti'nin yıkılışının başlangıcıdır. Bu yenilginin neden olduğu itibar kaybı sırasında Oğuz boylarının ayaklanmaları, hatta Sencer'i esir almaları yıkılış sürecini hızlandırmıştır. Haçlılar ile mücadeleyi Türkiye Selçukluları yaptığı için Haçlı Seferleri'nin bu sürece doğrudan bir katkısı olmamıştır.

CEVAP: D

6. Tarih boyunca Mısır'a egemen olan devletler Mısır'ın zenginliklerinden yararlanmışlardır. Bu zenginlikte Nil Nehri'nin güneyden getirdiği alüvyol topraklar ve iklimin uygunluğu nedeniyle birkaç kez ürün alınması ve Baharat Yolu'nun Mısır'dan geçmesi önemli etkenlerdir.

CEVAP: C

7. Büyük Selçuklu Devleti'nin dağılması üzerine toprakları üzerinde birtakım Selçuklu Devletleri (İran, Suriye, Anadolu, Kirman) ve atabeylikler kurulmuştur. Bunlar Salgurlular (Fars Atabeyliği), İldenizoğulları (Azerbaycan Atabeyliği), Beg-Teginoğulları (Erbil Atabeyliği), Börililer (Şam Atabeyliği), Zengiler (Musul-Halep Atabeyliği)'dir. Saltuklular Anadolu'nun fethi sırasında Erzurum ve civarında kurulan ilk Türk beyliğidir.

CEVAP: A

8. I, II, III ve IV. öncüllerdeki bilgiler Karahanlılara aittir. Nizamiye Medreseleri Büyük Selçuklular zamanında Vezir Nizamülmülk'ün öncülüğünde açılmıştır.

CEVAP: E

9. İlig, han ve hakan unvanları Türk hükümdarlarının Orta Asya'da İslamiyet'ten önce kullandıkları unvanların bazılarıdır. Karahanlıların Müslüman olmalarına karşın bu unvanları kullanmaları onların ilk Türk devlet geleneğini sürdürdüklerini göstermektedir.

CEVAP: E

10. Gazneliler Devleti'nin kurucusu Alp Tigin'dir. Gazneli Mahmut, Gaznelilerin en önemli hükümdarıdır.

CEVAP: B

11. **Şihne:** Selçuklularda eyaletleri yöneten askeri vali.

Kapan emini: Osmanlı Devleti'nde ihtiyaç malları ve ham maddeler şehirlerdeki kapan adı verilen toptancı hallerine getirilirdi. Burada kapan emini adını taşıyan görevlilerce eşit olarak satıcılara ve imalatçılara dağıtılırdı.

CEVAP: D

12. Belirtilen özelliklerden dolayı Farabi, Muallim-i Sani olarak isimlendirilmiştir.

CEVAP: B

13. Büyük Selçuklu Devleti 1141 yılında Katvan Savaşı'nda Karahitaylara mağlup oldu. Bu mağlubiyet Büyük Selçuklu Devleti'nin yıkılışına yol açtı.

CEVAP: A

14. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Büyük Selçuklular ile ilgili doğru bilgilerdir. Selçuklular zamanında İslam dünyası parçalanmış bir vaziyetteydi. Abbasi halifeliği, Fatımi halifeliği ve İspanya'da Endülüs halifeliği bulunmaktaydı. Bu nedenle Selçukluların İslam dünyasını birleştirdiği söylenemez.

CEVAP: D

15. **Gulam:** Çoğunluğu Türklerden olmak üzere satın alma yoluyla, savaşta esir edilenlerle, küçük yaşlarda toplanan çocuklar gulamhane adı verilen asker yetiştirme merkezlerinde eğitilirdi.

Fütüvvet: Türk-İslam devletlerinde esnafın kendi aralarında birleşerek kurdukları dini-iktisadi bir teşkilatlanmadır.

İkta: İkta topraklarının vergileri, ikta sahibine ödenirdi. O da vergi gelirinin bir kısmını kendi geçimine ayırır, bir kısmıyla da atlı asker beslerdi.

CEVAP: D

16. Türkçe'nin Arapça'dan üstün olduğunu örneklerle açıklayan eser, Divan-ı Lügati't-Türk'tür. Kutadgu Bilig bir dil bilgisi, sözlük olmayıp siyasetnamedir.

CEVAP: B

17. Türklerin, Malazgirt Savaşı'nı kazandıktan kısa bir süre sonra Marmara Denizi'ne ulaşmaları, 1077 yılında İznik'te Türkiye Selçuklu Devleti'ni kurmaları Bizans İmparatorluğu için büyük bir tehdit oluşturmaktaydı. Bizans, Türklere karşı tek başına başarılı olamayacağını bildiği için Avrupa'dan yardım istemiştir. Bu yardım talebi Haçlı Seferleri'nin önemli nedenlerinden biridir.

CEVAP: B

1. İlk Türk devletlerindeki sosyal devlet anlayışı (Köktürk Kitabeleri'nde geçen açların doyurulması, çıplakların giydirilmesi), ülke hanedanının ortak malıdır anlayışı (melik ve şehzadelerin ülkenin değişik bölgelerine yönetici olarak atanması) ve konargöçer yaşantı, Türklerin İslamiyeti kabullerinden sonra da devam etmiştir.

CEVAP: E

2. Yusuf Has Hacip'in Kutadgu Bilig ve Nizamülmülk'ün Siyasetname adlı eserleri devletin nasıl yönetilmesi hakkında bilgi vermektedir. Kaşgarlı Mahmut'un eseri olan Divan-ı Lügati't-Türk ise Arapça yazılmış Türkçe bir ansiklopedik sözlüktür.

CEVAP: D

3. Mısır'da kurulan ikinci Türk devleti olan İhşidiler, sınırlarını Hicaz Bölgesi'ni içine alacak şekilde genişletmişlerdir. Hicaz Bölgesi aynı zamanda Mekke ve Medine gibi İslamiyetin iki kutsal kentini de içine almaktadır.

CEVAP: A

4. Karahanlılar belirtilen özellikleri ile eğitim tarihinde özel bir öneme sahiptirler. Daha sonra kurulan Türk-İslam devletleri, özellikle Selçuklular bu uygulamaları örnek almışlar ve geliştirmişlerdir.

CEVAP: C

5. I. Dandanakan: (1040) - Selçuklular - Gazneliler
II. Katvan: (1141) - Karahitaylar - Selçuklular
III. Pasinler: (1048) - Bizanslılar - Selçuklular

CEVAP: A

6. Bağlı devletlerin askerleri, savaş zamanında bu devletlerin gönderdikleri askerlerdir. Soruda yapılan eşleştirmedeki açıklama Gulaman-ı Saray'a aittir.

CEVAP: E

7. I. öncül vakıf, II. öncül has, III. öncül mülk, IV. öncül ise iktâ arazisinin açıklamasıdır.

CEVAP: B

8. Cami, mescit, kervansaray, hastane gibi Selçuklu mimari eserleri kimin, ne zaman ve niçin yaptırıldığını belirten kitabe, hat (güzel yazı) ve çiniler ile süslenirdi.

CEVAP: E

9. Muhakemetü'l-Lügateyn, Çağatay (Timurlular Dönemi'nde gelişen Doğu Türkçesi) edebiyatının en önemli temsilcisi sayılan Ali Şir Nevai (1441-1501) tarafından yazılmıştır. İki dilin karşılaştırılması anlamına gelen bu kitap, Türk dilinin Farsça'dan daha zengin olduğunu anlatmak için Timurlular zamanında yazılmıştır.

CEVAP: A

10. Türkler, İslamiyeti Doğu Türkistan, Pakistan ve Hindistan gibi yerlerde yaymışlar, Haçlı Seferleri'ne karşı mücadele ederek İslam dünyasını korumuşlar ve Abbasi halifelerini dış baskılara karşı korumuşlardır. Bunlar Türk-İslam devletlerinin İslam dünyasındaki saygınlıklarını artırmıştır.

CEVAP: E

11. Verilen seçeneklerdeki bilgiler Büyük Selçuklu Devleti'nin yıkılışına neden faktörlerdir. Batıniler, görüşlerinin yayılmasına engel olarak gördükleri Selçuklu devlet adamlarına karşı suikastler düzenlemişlerdir. Nizamülmülk'ü onlar öldürdüğü gibi, Melikşah'ın ölümünde de Batını şüphesi vardır.

CEVAP: B

12. Tolunoğlu Ahmet (Tolunoğullarının kurucusu) ve Ebubekir Mehmed (İhşidilerin kurucusu) Abbasilerin Mısır'a atamış olduğu valilerdir. Bu valiler Abbasilerin zayıflığından yararlanarak Mısır'da bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir.

CEVAP: A

13. İlk Türk devletleri ordularını Türklerden oluşturdular. Hun hükümdarı Mete Han'dan itibaren de onlu sistemi benimsemişlerdir. Karahanlılar bu uygulamaları, eski Türk ordu sistemini sürdürdüklerini göstermektedir. Gulam uygulaması eski Türk devletlerinde görülmez. Bu uygulama Türklerin İslamiyeti kabullerinden sonra görülür.

CEVAP: C

14. Sahte geri çekiliş (bozkır, bozkurt, hilal, sahte ricat) Türklerin tarih boyunca uyguladığı bir savaş taktiğidir. Askeri ikta ve Gulaman-ı Saray uygulamaları ise İslamiyet'in kabulünden sonra benimsenmiştir.

CEVAP: C

15. Vakıflar Türk-İslam devletlerinde önemli toplumsal işlevler görmüşlerdir. Fakir, kimsesizlere yardımcı olduğu gibi eğitim (medreseler) ve sağlık alanında (hastane-darüşşifa) da faaliyetlerde bulunmuşlardır. Sipahiler askeri ikta sistemi ile yetiştirilen ve giderleri ikta sahibince karşılanan askerlerdir. Dolayısıyla giderlerinin vakıflarca karşılandığı söylenemez.

CEVAP: A

1. Danişmentliler, Sivas merkezli olarak kurulmuşlardır. Diğer seçeneklerde verilenler Danişmentlilerin özellikleri arasındadır.

CEVAP: D

2. Candaroğulları, Köseadağ Savaşı'ndan (1243) sonra Türkiye Selçuklu Devleti'nin siyasi ve askeri gücünün zayıflaması üzerine Kastamonu ve Sinop civarlarında kurulan bir beyliktir. Dolayısıyla Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri içinde gösterilemez.

CEVAP: A

3. Büyük Selçuklu Devleti İran toprakları üzerinde kurulduğu için denizcilik faaliyetleri görülmez. Türkiye Selçukluları Akdeniz ve Karadeniz'de denize kıyıları olduğu için denizcilik faaliyetlerinde bulunmuşlar ve tersane kurmuşlardır. Bu özellikleriyle Büyük Selçuklulardan ayrılırlar.

CEVAP: C

4. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler belirtilen gelişmenin sonuçlarıdır. Son verilen beyliklerin halkı zaten Türk olduğu için Anadolu'da Türk nüfusun arttığı söylenemez. Sadece Türkiye Selçuklu Devleti sınırları içindeki Türk nüfus artmış olur.

CEVAP: A

5. Moğolların batıya doğru ilerlemeleri sırasında önlereinden kaçan çok sayıda Türkmen topluluk Anadolu'ya yerleşmişlerdi. Ancak ekonomik şartların zorluğu ve II. Gıyaseddin Keyhüsrev'in bu topluluklarla yeterince ilgilenmemesi Baba İshak İsyanı adı verilen bir isyana yol açtı (1240). İsyana kısa sürede Adıyaman'dan Amasya'ya kadar geniş bir alana yayıldı. Selçuklular ayaklanmayı zorluklarla bastırdılar. Bu siyasi ve toplumsal kargaşaya Moğolların, Anadolu'yu istilalarına ortam hazırladı.

CEVAP: C

6. Türkiye Selçuklu Devleti'nin ilk başkenti İznik'tir. Ancak I. Haçlı Seferi sırasında sayıları yüz binleri aşan Haçlı ve Bizans askerleri kenti kuşattıklarında, kenti daha fazla koruyamayacağını düşünen Türkiye Selçuklu hükümdarı I. Kılıç Arslan Bizanslılarla bir anlaşma yaparak İznik'i teslim etmiştir. Bundan sonra başkent Konya olmuştur.

CEVAP: C

7. 1071 Malazgirt Savaşı Büyük Selçuklular ile Bizans arasında olmuştur. Bu tarihte henüz Türkiye Selçuklu Devleti kurulmamıştı. Miryokefalon (1176-Bizansla), Yassı Çimen (1230-Harzemşahlarla), ve Köseadağ (1243-Moğollarla) Savaşları Türkiye Selçukluları tarafından yapılmıştır.

CEVAP: E

8. Tanrıvermişoğulları 1081 yılında Tanrıvermiş adlı bir Türkmen beyi tarafından Efes ve civarında kurulmuştur.

CEVAP: D

9. Belirtilen özellikler Çaka Beyliği'ne aittir. Çaka Bey ilk Türk denizcisi, beyliği ise ilk denizci Türk beyliğidir. Çaka Bey'in, Bizans donanmasına karşı kazandığı Koyun Adaları Zaferi, Türk Deniz Kuvvetleri'nin kuruluş tarihi kabul edilmektedir.

CEVAP: A

10. Türkler, Malazgirt Savaşı'nı kazandıktan kısa bir süre sonra Anadolu'yu bir baştan bir başa fethetmişlerdir. Hatta 1077 yılında İznik'te Türkiye Selçuklu Devleti'ni kurmuşlardı. Buna rağmen, Bizanslılar, Anadolu'yu Türklerden geri alacakları umutlarını kaybetmemişlerdi. Bizanslıların Anadolu'yu geri alma umutlarının sona ermesi Malazgirt Savaşı'nın değil, 1176 yılında yapılan Miryokefalon Savaşı'nın sonunda olmuştur.

CEVAP: B

11. Türbe ve kümbet dini mimariye, darüşşifa (hastane) ise sivil mimariye örnektir.

CEVAP: D

12. Türkiye Selçukluları büyük iktalar vermeyerek merkezi otoriteyi korumayı amaçlamışlardır. Zira, iktasahipleri iktanın geliri-büyüklüğü oranında asker beslerlerdi. Büyük iktalar çok sayıda askeri barındırdığı için merkezi otoriteye karşı bir tehdit oluşturabilirlerdi.

CEVAP: C

13. Erzurum, Konya, Sivas ve Antalya, Türkiye Selçukluları ve beyliklerin egemenliği altında kaldığı için bu yerlerde Selçuklu ve beylikler dönemine ait eserler bulunabilir. Ancak Trabzon, Osmanlılar Dönemi'nde fethedildiği için bu şehirde Selçuklu ve beylikler dönemi eseri görülemez.

CEVAP: E

14. I, II ve IV. öncüllerde verilenler Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerinin özellikleridir. Türkiye Selçukluları Anadolu'da siyasi birliği sağlamak amacıyla bu beyliklere son vermişlerdir.

CEVAP: D

1. Belirtilen özelliklerin tamamı hükümdarlık sembollerindedir.

CEVAP: E

2. 1176 yılında yapılan Miryokefalon Savaşı'nı Türkiye Selçukluları kazanmış, böylece Bizans'ın Anadolu'yu Türklerden geri alma ümitleri sona ermiştir. Avrupalılar da artık Anatolya'ya (Anadolu), Türkiye demeye başlamışlardır. Bu savaş III. Haçlı Seferi'nin nedenlerinden de birini oluşturur.

CEVAP: C

3. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler Köseadağ Savaşı'nın sonuçları arasındadır. Bu savaştan sonra bazı Türkmen boyları Batı Anadolu'ya doğru göç etmişlerdir. Türklerin Rumeli'ye geçmesi Osmanlılar zamanında (Orhan Bey-1353) olmuştur.

CEVAP: C

4. - Babailer İsyanı → 1240
- Köseadağ Savaşı → 1243
- Baybars'ın Anadolu Seferi → 1277

CEVAP: D

5. Köseadağ Savaşı'ndan sonra Moğollar, Anadolu şehirlerini yağmalayarak büyük tahribata yol açmışlardır. Anadolu'da huzur, can ve mal güvenliği kalmayınca Anadolu'daki Türkmen beyleri kendilerini bu durumdan kurtarması için Memlûklere başvurmuşlardır. Bu talep üzerine Memlûk Sultanı Baybars, Mısır'dan Anadolu'ya gelmiş (1277) ancak kendinden yardım isteyenlerin Moğol korkusundan dolayı ortaya çıkmalarını üzerine Kayseri'den ülkesine geri dönmüştür.

CEVAP: A

6. Moğollar, Doğu ve Orta Anadolu'da etkinlik kurmuşlardı. Bu etkinlik Batı Anadolu'da fazla hissedilmekteydi. Bu nedenle Türkmen boyları Batı Anadolu'da bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir.

CEVAP: B

7. Türkiye Selçuklu Devleti'nin ilk başkenti İznik'tir. I. Haçlı Seferi sırasında kent kuşatılınca I. Kılıç Arslan Bizanslılarla bir anlaşma yaparak İznik'i teslim etmiş ve başkenti Konya'ya taşımıştır. Bursa ise ancak Osmanlılar zamanında fethedilmiş ve başkent yapılmıştır.

CEVAP: D

8. I. Haçlı Seferi (1096-1099) başladığında Süleyman Şah hayatta değildi. Devleti oğlu I. Kılıç Arslan yönetmekteydi. Dolayısıyla I. Haçlı Seferi sırasında onlarla mücadeleyi I. Kılıç Arslan yapmıştır. II. Haçlı Seferi (1147-1149) ile Anadolu'ya giren Alman ve Fransız orduları Türkiye Selçuklu Sultanı I. Mesut tarafından yenilgiye uğratıldılar.

CEVAP: D

9. I, II, III ve IV. öncüllerde verilen bilgiler doğrudur. V. öncüldeki bilgi yanlıştır. Zira Moğol tehlikesinin Anadolu'ya yönelmesi ve önlemler alınması I. Alaeddin Keykubat Dönemi'nde olmuştur.

CEVAP: E

10. Büyük Selçuklu Devleti'nin askeri teşkilatlanmasında denizcilik olmadığı için denizcilik ile ilgili bir kavram da yoktur. Reisü'l-bahr, Türkiye Selçukluları zamanında donanma komutanına verilen unvandır.

CEVAP: A

11. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler eyalet teşkilatındaki görevlilerdir. C seçeneğindeki bilgi doğru değildir. Zira emir, eyaletin askeri valisidir. Eğer bu vali hanedan üyesi olursa melik unvanı alırđı.

CEVAP: C

12. Dünya çapında tanınmış ve UNESCO'nun adlarına anma yılları ve etkinlikleri düzenlediği bu isimler, XIII. yüzyılda Türkiye Selçukluları zamanında Anadolu'da yaşamış kişilerdir.

CEVAP: E

13. Bu önemli adımları atarak Anadolu'yu dünya transit ticaretinin ve taşımacılığının merkezi haline getiren Türkiye Selçuklu Sultanı I. Gıyaseddin Keyhüsrev'dir.

CEVAP: C

14. Baba İshak İsyanı 1240 tarihinde II. Gıyaseddin Keyhüsrev Dönemi'nde meydana gelmiştir.

CEVAP: D

15. Sinop'taki Selçuklu donanması Karadeniz'i geçerek Kırım'a ulaşmış ve Suğdak Limanı'nı ele geçirmiştir. Bu gelişme I. Alaeddin Keykubat Dönemi'nde olmuştur.

CEVAP: E

1. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Haçlı Seferlerinin Türkiye Selçuklularına etkisini belirtmektedir. Türkiye Selçuklularının ismi geçen beyliklere son vermesi Anadolu'da siyasi birliği sağlamaya yöneliktir.

CEVAP: A

2. I. Haçlı Seferi başladığında Kudüs, Mısır'da egemen olan Fatımî Devleti'nin elindeydi. Kudüs'ü Haçlılardan geri alan ise Selahaddin Eyyübî'dir.

CEVAP: A

3. Haçlılarla Türkiye Selçukluları, Eyyubiler ve Memlükler mücadele etmişlerdir. İlk Haçlılarla Türkiye Selçukluları mücadele etmiş, Kudüs'ü Haçlılardan Eyyubiler geri almış, Orta Doğu'daki Haçlı kalıntılarına ise Memlükler ortadan kaldırmıştır.

CEVAP: E

4. Selçukluların Malazgirt'i kazanmaları ve kısa zamanda Anadolu'yu ele geçirmeleri Haçlı Seferleri'nin başlamasının nedenlerindedir. Macar Kralı Andre'nin komuta ettiği V. Haçlı Seferi 1217'de yapılmıştır. Malazgirt Savaşı'nın 1071'de olduğu düşünülürse, Malazgirt Savaşı'nın bu sefere neden olduğu söylenemez.

CEVAP: E

5. 1204 yılında İstanbul'a gelen Haçlılar, kenti işgal ederek yağmalamışlar ve İstanbul'da bir Latin İmparatorluğu kurmuşlardır. Verilenler IV. Haçlı Seferi sırasında olmuştur.

CEVAP: D

6. Fatımî Devleti'ni yıkarak Mısır'a egemen olan Selahaddin Eyyübî'nin en büyük amacı I. Haçlı Seferi ile Haçlıların eline düşen Kudüs'ü geri almaktır. Nitekim Hittin Savaşı'nda Kudüs Kralı'nı yenerek Kudüs'ün tekrar Müslümanların eline geçmesini sağlamıştır.

CEVAP: A

7. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler Haçlı Seferlerinin yol açtığı siyasi sonuçlardır. Katolik ve Ortodoks kiliseleri arasındaki ayrılığın artması ise dinsel bir sonuçtur.

CEVAP: C

8. Doğunun zenginliklerini ele geçirme amacı hem Haçlı Seferleri hem de Coğrafi keşiflerin ortak özelliğidir. Coğrafi keşiflerin kutsal yerleri geri alma gibi bir amacı yoktur. III. öncül sadece Haçlı Seferleri için geçerlidir. Zira coğrafi keşifler başladığında artık Bizans İmparatorluğu yıkılmıştı.

CEVAP: B

9. Orta Çağ'da İslam dünyası Batı'dan bilgi ve uygarlık bakımından çok ileriye. Ancak Avrupalılar bu birikimden yararlanmak için Haçlı Seferleri düzenlememişlerdir. Seferler sırasında tanıştıkları bu birikimi Avrupa'ya taşımışlardır.

CEVAP: D

10. Feodal sistemde derebeyler, kralın mutlak gücüne her zaman itaat etmezlerdi. Vergi ve asker gönderme konusunda keyfi davranırlardı. Bu tutumlarında kale ve şatoların aşılabilir olması etkili olmuştur. Haçlı Seferlerinde çok sayıda derebey ölünce, Avrupalı krallar otoritelerini artırmışlardır.

CEVAP: C

11. Haçlı Seferleri sonunda çok sayıda senyör ve derebeyin ölmesi ile feodalite rejimi zayıflamış; krallar bundan yararlanarak merkezi otoritelerini ve güçlerini artırmışlardır.

CEVAP: C

12. Avrupalıların Haçlı Seferleri ile doğu uygarlıklarına ait kâğıt ve matbaayı öğrenmişler, bu ise okuma - yazma oranını artırmıştır. Avrupalıların belirtilen eknikleri öğrenmeleri bilim ve sanat alanında ilerlemelerine ortam hazırlamıştır. Bütün bu gelişmeler skolastik düşünceyi güçlendirmemiş, tam tersine zayıflatmıştır.

CEVAP: C

1. 1300 yıllarının başında Anadolu'da Akkoyunlular Devleti yoktur. Oğuzların Bayındır boyundan olan Akkoyunlular XIV. yüzyıl sonlarında Horasan'dan gelip Azerbaycan ve Diyarbakır arasında devlet kurdular. Başkentleri Diyarbakır (daha sonra Tebriz) olan Akkoyunlulara 1502 yılında Safevi hükümdarı Şah İsmail son verdi.

CEVAP: A

2. Karesioğulları Çanakkale Boğazı'na hakim bir noktaydı ve donanması vardı. Bu özelliği Osmanlıların Avrupa'ya geçişine ortam hazırlamıştır. Aynı şekilde Kantakuzenos'un Türk yardımlarıyla imparator olması ve Çimpe Kalesi'ni Türklere vermesi; sınırlara yığılan Türkmenlere yurt bulma ihtiyacı Rumeli'ye geçiş ortam hazırlamıştır.

CEVAP: E

3. Osmanlı Devleti Koyunhisar Savaşı (1302) ile Pelekanon Savaşı'nı (1320) Bizans İmparatorluğu ile yapmıştır. Sırpsındığı Savaşı ise 1364 yılında Balkan Haçlılarıyla yapılmıştır.

CEVAP: D

4. Osmanlılar, Balkanlara Orhan Bey Dönemi'nde çıkmışlar ve ilk iskan faaliyetlerini başlatmışlardır.

CEVAP: B

5. Osmanlı Devleti'nin kurulduğu yıllarda Karadeniz ve Ege'de İtalyan kent devletleri etkin durumdaydılar. Osmanlıların bu denizlerde etkinliğini artırması bu devletlerin çıkarlarını olumsuz etkilemiştir. İngiltere'nin bu dönemde bu bölgede bir faaliyeti yoktur.

CEVAP: C

6. Şeyh Bedrettin İsyanı Fetret Dönemi'nin yol açtığı sosyal ve siyasal karışıklığın Mehmet Çelebi Dönemi'ne yansımalarıdır. Oysa Timur bu isyandan çok daha önce Ankara Savaşı öncesinde Anadolu'ya girmiştir.

CEVAP: D

7. Başkentin Bursa'dan Edirne'ye taşınması Avrupa yönünde fetih hareketlerini hızlandırmış ve Türk-İslam kültürünün bölgede yayılmasını sağlamıştır. Türklerin Balkanlara çıkması ve hızla ilerlemesi Avrupalıların tepkisini çekmiş ve Türkleri Balkanlardan çıkarmak amacıyla Haçlı Seferleri başlatmışlardır.

CEVAP: E

8. İskân politikası sonucu çok sayıda Türk aile, Balkanlara yerleşmiş böylece etnik (ırki), dini ve toplumsal farklılık ve çeşitlilik meydana gelmiştir.

CEVAP: E

9. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler Ankara Savaşı'nın sonuçlarındandır. Ankara Savaşı, Osmanlı vevaset sisteminde (tahta geçiş) herhangi bir değışikliğe neden olmamıştır.

CEVAP: C

10. Şeyh Bedreddin İsyanı, Mehmet Çelebi Dönemi'nde meydana gelmiştir. İsyân; dini ve siyasi içerikli bir isyandır.

CEVAP: C

12. Germiyoğlu II. Yakup Bey'in vasiyeti üzerine ölümünün ardından II. Murat zamanında Osmanlı topraklarına katıldı.

CEVAP: A

13. Varna Savaşı (1444) II. Murat zamanında olmuştur. Savaş; Osmanlı ve Papa önderliğindeki kuvvetlerle yapılmıştır. Osmanlı, savaştan galip ayrılmıştır.

CEVAP: E

14. Karesioğulları Orhan Gazi, Germiyoğulları II. Murat ve Saruhanoğulları Mehmet Çelebi zamanlarında Osmanlı sınırlarına katılmıştır.

CEVAP: E

11. **Pençik:** Savaşlarda alınan esirlerden beşte biri vergi karşılığı olarak alınarak Yeniçeri Ocağı'na katılırlardı. Bu sistem I. Murat zamanında benimsenmiş ve uygulanmıştır.

Devşirme: Özellikle Ankara Savaşı'ndan sonra iç karışıklıklar ve fetihlerin durması sonucu esir elde edilememesi üzerine Devşirme Kanunu çıkarıldı. Bu kanuna göre, Hristiyan ailelerin çocuklarından, şartları elverişli olanlar önce Türk ailelerin yanına verilerek Türkçe'yi ve İslam dinini öğrenmeleri sağlanıyor, ardından Acemi Ocağı'na alınarak sıkı bir ordu eğitiminden geçirildikten sonra Yeniçeri Ocağı'na gönderiliyorlardı.

CEVAP: E

15. **Pençik Kanunu:** I. Murat zamanında savaşta alınan esirlerin beşte birinin vergi olarak alınması ve asker olarak yetiştirilmesi için çıkarılmıştır. Soru kökündeki açıklama tımara aittir.

CEVAP: E

1. **Pençik:** 1363'te çıkarılan Pençik Kanunu'na göre savaşlarda alınan esirlerden beşte biri vergi karşılığı devletin olacaktı.

Devşirme sistemi: Osmanlı tebaası Hristiyan çocukların belli bir eğitimden geçirildikten sonra Kapıkulu askeri yapılmasıdır.

Tımar sisteminde ise belli bir hizmet karşılığında tımar verilenler topladıkları vergi oranında asker beslerlerdi. Bu askerlerin tamamı Türk'tü.

CEVAP: D

2. B, C, D, E seçeneklerinde verilenler ilk defa I. Murat Dönemi'nde gerçekleşmiştir. Tımar sistemi ilk defa Orhan Bey Dönemi'nde uygulanmış, I. Murat Dönemi'nde genişletilmiştir.

CEVAP: A

3. Yeniçeriler Osmanlı ordusunun en önemli birimlerindendi. Ancak klasik dönemde sayıları 10-12 bin civarındaydı. Ordunun asıl büyük bölümünü ise tımarlı sipahiler oluşturmaktaydı.

CEVAP: E

4. Açıklamadaki bilgiler sırasıyla ocaklık, malikâne, mukataa ve yurtluk ile ilgilidir.

CEVAP: C

5. Tımar sisteminde toprak devletin, işleme hakkı ise köylünündür. Köylü şartlara uyduğu sürece ölünceye kadar bu toprakları ekip biçer. Öldükten sonra da bu hak çocuklarına geçerdi. Buna karşılık köylü de toprağı sebepsiz yere terk edemez, üst üste üç yıl boş bırakamaz ve üretim karşılığında vergisini sipahiye ödemek zorundadır.

CEVAP: E

6. **Tımar:** Senelik geliri 3 bin ile 20 bin akçe arası

Zeamet: Senelik geliri 20 bin ile 100 bin akçe arası

Has: Senelik geliri 100 bin akçenin üzerinde gelir getiren dirliklerdir.

CEVAP: D

7. Osmanlı Devleti kuruluşundan itibaren gaza ve cihat fikrini benimsemişti. Bu ise düzenli ve güçlü bir ordu gerektirmekteydi. Diğer taraftan sınırların genişlemesi, güvenlik ihtiyacını artırmıştı. Kale kuşatmalarının uzun sürmesi ve gönüllü askerlerin geri dönme isteklerine bir yaptırım olmayışı düzenli bir orduyu gerekli kılmıştır.

CEVAP: E

8. Tımarlı sipahiler eyalet askerleri grubuna girer. Tımar sisteminde devlet, bazı topraklarının gelirlerini, hizmet karşılığı olarak asker ve memurlarına vermiştir. Tımar sahipleri gelirleri oranında atlı asker beslerlerdi. Tımarlı sipahi denilen eyaletlerdeki bu atlı birlikler, Osmanlı ordusunun büyük bölümünü oluşturmaktaydı. Diğer seçeneklerde verilenler Kapıkulu piyadelerinin birimleridir.

CEVAP: E

9. Kendilerine dirlik verilenler, topladıkları verginin kanunla belirlenmiş kısmını geçimlerine ayırırlar, kalan kısmıyla da tam teçizatlı asker yetiştirirlerdi. Tımarlı sipahiler dirlik sistemiyle oluşmaktadır.

CEVAP: A

10. Toprağın mülkiyetinin devlete ait olması, merkezi otoritenin güçlü olması ve dirliklerin görev süresince verilmesi, Avrupa'da olduğu gibi bir feodal yapılanmanın oluşmasını engellemiştir.

CEVAP: E

11. Muhtesibin karşısındaki açıklama gümrük ve bac eminleri ile ilgilidir. Muhtesip ise esnafı denetleyen, üretimin kalitesini kontrol eden, belirleyen fiyatlara uyulup uyulmadığını denetleyen görevlidir.

CEVAP: D

12. Verilen açıklama külliye ile ilgilidir. Cami, medrese, imaret, türbe, kütüphane, hamam aşevi külliyenin kapsamındadır.

CEVAP: D

1. Mora despotları ve Trabzon İmparatorluğu hükümdarları Bizans soyundan geliyorlardı. İstanbul'un fethi ve Bizans İmparatorluğu'nun sona ermesinden sonra Avrupalıların bu oluşumları kullanarak Bizans'ı yeniden canlandırmak umutları, buralara egemenlik altına alınmasıyla sona erdirilmiştir.

CEVAP: B

2. Feodal yönetimlerde kralın etkinliği son derece sınırlıydı. Kale ve şatolarına güvenen derebeyler kralın otoritesine karşı gelebiliyorlardı. Derebeyliğin sona ermesi Avrupa'da merkezîyetçi mutlak yönetimlerin güçlenmesini sağlamıştır.

CEVAP: A

3. Yavuz Sultan Selim, Mısır'a egemen olduğu sırada Portekizliler Ümit Burnu'nu dolaşarak Hindistan'a ulaşmışlar ve Baharat Yolu üzerinde kontrol oluşturmuşlardı. Bu nedenle Osmanlı Devleti'nin bu yoldan sağladığı ekonomik fayda uzun süreli olmamıştır.

CEVAP: C

4. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Yükselme Dönemi'nde meydana gelen gelişmelerdendir. Osmanlı Devleti batıda en geniş sınırlara XVII. yüzyılda (1672 Bucaş Antlaşması) ulaşmıştır. XVII. yüzyıl Osmanlı Devleti'nin Duraklama Dönemi'dir.

CEVAP: A

5. Osmanlı Devleti doğuda en geniş sınırlara Kanuni'den sonra 1590 Ferhat Paşa Antlaşması'yla ulaşmış ve sınırlarını Hazar Denizi'ne kadar genişletmiştir.

CEVAP: B

6. Kanuni Dönemi'nde Viyana (1529) ve Malta (1565) kuşatmaları başarılı olamamıştır.

CEVAP: D

7. A, B, C ve D seçenekleri Cem Sultan Olayı ile ilgilidir. Fransa'ya verilen kapitülasyonların sürekli hale getirilmesi 1740 tarihinde olmuştur.

CEVAP: E

8. Osmanlı Devleti Yükselme Dönemi'nde önce Fransa'ya (1535) ardından İngiltere'ye kapitülasyon vermiştir. Hollanda'ya ise kapitülasyon XVII. yüzyılda verilmiştir.

CEVAP: D

9. Yavuz Sultan Selim'in Çaldıran Seferi sonunda Doğu ve Güneydoğu Anadolu Osmanlı sınırlarına katılmıştır. Bu sefer dönüşünde 1515 Turnadağ Savaşı ile Dulkadiroğulları'na son verilmiştir. 1516 yılında Mısır Seferi'ne çıkıldığında Adana ve civarına hakim olan Ramazanoğulları Osmanlı egemenliğine katılmıştır.

CEVAP: E

10. İstanbul'un fethi sırasında kentten ayrılan Bizanslı bilgin ve sanatçılar İtalya'ya giderek Rönesans'ın başlamasına katkı yapmışlardır. Diğer taraftan doğu ticaret yollarının Osmanlı egemenliğine geçmesi, Avrupalıları yeni ticaret yolları aramaya yöneltmiş, bu ise Coğrafi Keşiflere ortam sağlamıştır.

CEVAP: C

11. Mısır Seferi sonucunda halifelik Abbasiöğullarından (Abbasiler) Osmanlılara geçmiştir. Hatırlayacağımız üzere Moğollar 1258'de Bağdat'ı ele geçirince Abbasi Devleti'ni yıkmışlar, katliamdan kurtulan bu aileye mensup biri Mısır'da Memlûklere sığınmıştı. Abbasiler yıkılmakla beraber, halifelik devam etmiştir.

CEVAP: D

12. Portekizliler 1486 yılında Ümit Burnu'na ve 1497 yılında da Hint Okyanusu'nu geçerek Hindistan'a ulaştılar. Osmanlıların Mısır'ı 1517 yılında ele geçirdiği göz önüne alınırsa Mısır'ın alınmasının Portekizlilerin Hindistan yolunu keşfetmelerine yol açtığı söylenebilir.

CEVAP: B

13. II. Bayezit Devri Yükselme Dönemi içinde bir duraklama olarak nitelendirilir. Bunda B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler etkili olmuştur. Devletin doğuda ve batıda güçlü devletlerle komşu olması böyle bir tanımlamada etkili olmamıştır.

CEVAP: A

14. Rusların, Türk hanlıklarını tehdit etmesinin önlenmek istenmesi ve Orta Asya Türkleriyle bağlantı kurma amacı bu projede millî bir anlayış takip edildiğini gösterir. İpek Yolu ticaretini canlandırma ekonomik bir amaçtır.

CEVAP: C

1. Sinop ve Trabzon'un alınması Karadeniz'in güney kıyılarının, Kırım'ın alınması ise kuzey kıyılarının kontrol edilmesini, böylece Osmanlı Devleti'nin bölgede etkinlik kurmasına ortam sağlamıştır.

CEVAP: E

2. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler İstanbul'un fethinin Türk tarihi açısından önemini belirtmektedir. Ateşli silahların surları, kaleleri yıkabileceğinin anlaşılması ise dünya tarihi açısından önemlidir. Zira artık kale ve şatoların koruyucu özelliği kalmamış, bu ise Avrupa'da feodal sistemin sona ermesine yol açmıştır.

CEVAP: C

3. 1514 Çaldıran Zaferi ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu; 1515 Turnadağ Savaşı ile de Dulkadiroğulları Beyliği'nin toprakları (Maraş ve Elbistan civarı) Osmanlı egemenliğine girmiştir. Mercidabık Savaşı (1516) Osmanlılara Suriye'yi kazandırmıştır.

CEVAP: C

4. Coğrafi keşifler sonunda İpek ve Baharat Yollarının rotası değişmiş, dolayısıyla Osmanlı Devleti önemli ekonomik kayıplara uğramıştı. İşte Don-Volga ve Süveyş kanal projeleri ile Fransız tüccarlara ticari imtiyazlar vererek Türk karasularında faaliyet göstermelerinin teşvik edilmesi, belirtilen olumsuzlukları gidermeye yöneliktir.

CEVAP: D

5. Menteşeoğulları Beyliği Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde (II. Murat - 1424) Osmanlı sınırlarına katılmıştır.

CEVAP: A

6. Eski Türk devletlerindeki kut inancı (devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılması) Türklerin İslamiyeti kabullerinden sonra da devam etmiş, dolayısıyla hükümdarın ölümünden sonra taht kavgalarına neden olmuştur. Öncülde verilen Şahkulu İsyanı (1511) Cem Olayı'ndan sonradır. Memlükler, Cem'i kendilerine sığınmalarından sonra desteklemişlerdir.

CEVAP: A

7. A, C, D ve E seçeneklerindeki bilgiler Anadolu'da siyasal birliği sağlamaya yöneliktir. 1473 yılında yapılan Otlukbeli Savaşı ise bu birliği korumaya yöneliktir. Zira Akkoyunlu Hükümdarı Uzun Hasan Anadolu üzerinde hak iddia etmekte, hatta Avrupa devletleriyle Osmanlılara karşı işbirliği yapmaktaydı.

CEVAP: B

8. Ridaniye Savaşı (1517) ile Memlûk Devleti yıkılmış, böylece Mısır, Osmanlı sınırlarına katılmıştır. 1560 yılında yapılan Cerbe Deniz Savaşı'nda Türkleri Kuzey Afrika'dan atmak isteyen Haçlı donanması yenilgiye uğratıldı. 1578 yılında Vadi'üs-Seyl Savaşı'nda Portekiz yenilgiye uğratılarak Fas Sultanlığı himaye altına alındı. Böylece Kuzey Afrika'nın tamamında Osmanlı egemenliği kurulmuş oldu.

CEVAP: E

9. I. öncül → Ridaniye
II. öncül → Mohaç
III. öncül → Preveze

CEVAP: C

10. Portekizlilerin Baharat ticaretini ele geçirmek istemeleri ekonomik, Osmanlıların Müslüman devletleri ve hacca giden kabileleri korumak istemesi dini, Portekizlilerin Basra Körfezi ve Kızıldeniz'de etkinlik kurmak istemesi ise siyasiydir.

CEVAP: E

11. Şeyh Bedreddin ve Mustafa Çelebi isyanları Kuruluş Dönemi'nde (Mehmet Çelebi Devri), Şahkulu İsyanı ise 1511 yılında II. Bayezit zamanında olmuştur.

CEVAP: C

12. Hint deniz seferlerinin başarılı olamamasında A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler etkili olmuştur. Bu seferlerde Osmanlılar, Portekizlilerle mücadele etmiştir. Avrupalılar Hint deniz seferleri nedeniyle Osmanlılara karşı Haçlı Seferi düzenlememiştir.

CEVAP: B

13. Bu gelişmeler Osmanlı Devleti'nde iç karışıklıklar meydana getirmiş, iç istikrarı bozmuş, dolayısıyla merkezi otoritenin sarsılmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

14. Suriye ve Mısır'ın Osmanlı topraklarına katılması, Rodos ve Kıbrıs'ın alınmasını zorunlu hale getirmiştir. Zira İstanbul'un bu bölgelerle bağlantısının güvenli olarak sağlanabilmesi ve kıyı güvenliği Rodos ve Kıbrıs'ın fethini gerektirmiştir. Malta, Batı Akdeniz'de olduğu için İstanbul, Mısır-Suriye rotasının güvenliği açısından Rodos ve Kıbrıs kadar önemli değildir.

CEVAP: D

1. Osmanlı padişahları I. Murat'a kadar Gazi ve Bey unvanlarını kullanmışlardır. Hüdavendigâr ise I. Murat Dönemi'nde kullanılmaya başlanmıştır. Hünkâr, Hüdavendigârın kısaltılmış halidir.

CEVAP: C

2. I. Murat Dönemi'ne kadar Osmanlılarda eski Türk devlet geleneği olan, "ülke hanedanının ortak malıdır." anlayışı geçerli olmuştur. Bu anlayış I. Murat Dönemi'nde, "ülke padişah ve oğullarınıdır." şeklinde değiştirilmiştir. III. öncüldeki uygulama Fatih Dönemi'ne yani Yükselme Dönemi'ne aittir.

CEVAP: D

3. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler ilk defa Fatih Dönemi'nde olmuştur. Şehzadeler, Fatih'ten önce sancağa çıkartılmaktaydılar. Nitekim Fatih tahta çıkmadan önce Manisa sancağında bulunmaktaydı. Fatih'in Kanunname'si sancağa çıkmayı yasallaştırmıştır.

CEVAP: A

4.

- I. Murat → "Ülke padişah ve çocuklarının" anlayışının getirilmesi
- II. Mehmet (Fatih) → Tahta çıkan padişahın kardeşlerini katledebilmelerine izin verilmesi
- I. Ahmet → Ekber ve erşet sistemi ile tahta ailenin en büyüğü ve olgununun geçmesi

CEVAP: E

5. Bursa, Kütahya, Amasya ve Manisa, Kuruluş Dönemi'ndeki şehzade sancaklarındandır. Trabzon, Fatih zamanında fethedilmiş ve şehzade sancağı olmuştur. (Yükselme Dönemi) Örneğin Yavuz Sultan Selim, Trabzon'da sancak beyliği yapmıştır.

CEVAP: E

6. Eski Türk devletlerinde devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiği inancına kut denmekteydi. Bu anlayışın gereği olarak ülke, kanında kut taşıyan ailenin ortak malı sayılmıştır. Bu anlayış Türkler, İslamiyete geçtikten sonra da devam etmiştir.

CEVAP: B

7. Fatih, devşirme kökenlileri önemli görevlere getirerek merkezi otoritesini artırmayı düşünmüştür. Türk kökenli devlet adamlarının güçlenmesini (Çardarlı ailesinde olduğu gibi) merkezi otorite açısından uygun görmemiştir.

CEVAP: A

8. Osmanlı Devleti'nde ilk medrese Orhan Gazi tarafından İznik'te açılmıştır. Yöneticisi ise zamanın tanınmış bilginlerinden Davud-ı Kayseri'dir (Kayserili Davut).

CEVAP: B

9. Osmanlı Devleti'nde kimi padişahlar divan şiirine yakın bir ilgi duymuş, bir divan tertip edecek kadar şiir kaleme almışlardır. Fatih Sultan Mehmet, Avnî; II. Bayezit, Adli; Yavuz Sultan Selim, Selimî; Kanuni Sultan Süleyman ise Muhibbi mahlaslarıyla şiirler yazmışlardır.

CEVAP: A

10. Osmanlı şehzadelerinin ilköğretimi özel hocalar eşliğinde saray içindeki şehzadegan mektebinde verilir, belirli bir yaşa gelince de Amasya, Isparta, Manisa, Trabzon gibi sancaklara gönderilerek, devlet hayatı ve işleyişini öğrenmeleri sağlanırdı. Bu süreçte başlarında lala adı verilen tecrübeli kişiler bulunurdu.

CEVAP: E

11. Ustalık sürecini tamamlayan kişilere icazet adı verilen bir belge verilirdi. İcazet sahibi olanlar iş yeri açma hakkına sahip olurdu.

CEVAP: B

12. Öşri ve haraci topraklar mülk arazi grubuna girer. Bunlar kişilerin özel mülkiyetindedir. Satar, devreder, miras bırakabilir. Yurtluk topraklar ise mülkiyeti devletin olan topraklardır.

CEVAP: D

13. İmaret, Osmanlı Devleti'nde öğrencilerin, yolcuların, fakir halkın yemek yiyebildiği yerlerdir. Hemen her külliyyede imaret vardır. Diğer seçeneklerde verilenler ekonomik hayat ile ilgilidir.

CEVAP: A

1. Kalemîye, Osmanlı Devleti'nde mali ve idari işlerin yönetilmesinden sorumlu olan sınıftır. Divandaki temsilcileri defterdarlar ve nişancıdır. Devletin yazışmaları, hazine ile ilgili kayıtların tutulmasını kalemîye sınıfı yapardı. Kazaskerler ise ilmiye sınıfına mensupturlar.

CEVAP: C

2. Vezirler seyfiye, kazaskerler ilmiye ve defterdarlar kalemîye bürokrasisine mensupturlar.

CEVAP: C

3. Devlet yönetiminde padişaha ait olan yasama, yürütme ve yargı güçlerini padişah adına kullanan divan, üç kolun temsilcilerinden oluşuyordu. Bunlar seyfiye, ilmiye ve kalemîye idi.

CEVAP: E

4. Belirtilen görevleri Divan'da nişancı yapmaktaydı. Nişancı, günümüz yazı işleri müdürlüğünün karşılığıdır.

CEVAP: A

5. İلميye sınıf, din, eğitim ve hukuk bürokrasisini oluşturur. Seçeneklerde verilenlerden defterdar ilmiye değil, kalemîye sınıfının temsilcilerindedir.

CEVAP: A

6. Osmanlı Devleti'nde sınırların genişlemesi Divan üyelerinin işlerini artırmış, bu nedenle bazı üyelerin sayısında da artış olmuştur. Defterdar ve kazasker sayısı Yükselme Dönemi'nde (Anadolu ve Rumeli) ikiye çıkarılmıştır. Nişancı sayısında bir artış olmamıştır.

CEVAP: D

9. I. öncül → vezir-i azam
II. öncül → kazasker
III. öncül → defterdar
IV. öncül → nişancı

Şeyhülislam ile ilgili bir açıklama verilmemiştir.

CEVAP: B

7. Taşrada mahkemelerin verdiği karara itiraz Divan'a yapılırdı. Divan bu açıdan bir üst mahkeme gibidir. Diğer taraftan Divan'da büyük davalara da bakılması Divan'ın bir mahkeme özelliği taşıdığını göstermektedir. Şeyhülislam Divan'da alınan kararların dine uygunluğu noktasında görüş bildirir (fetva vermek). Ancak bu bir yargılama değildir.

CEVAP: C

BİDERS
YATIRIMCILIK

8. Türk-İslam devletlerinde bireyler doğrudan sultanın başkanlık ettiği Divan-ı Mezalim'e başvurabilir ve şikayette bulunabilirdi.

CEVAP: D

10. Ebru sanatı, kağıt süsleme sanatı olup, özel karışımı suyun içine boya serpiştirilmesiyle oluşturulur. Ebru sanatının karşısında verilen açıklama ciltçilik sanatına aittir.

CEVAP: E

1. Yüzyıl Savaşları (1337-1453) İngiltere ile Fransa arasında yapılmıştır. İngiltere'nin, Fransa'ya hakim olmak istemesi nedeniyle başlayan savaş Fransa'nın üstünlüğüyle sona ermiştir. Fransa kralı XI. Lui savaşlar sırasında soyluların gücünü yitirmesinden yararlanarak bütün toprakları kendi hakimiyeti altına alarak derebeyliğe son verdi. İngiltere'de ise Çifte Gül Savaşları sırasında derebeyler birbirlerini yok etmişler ve mutlakiyet rejimi ortaya çıkmıştır. Otuz Yıl Savaşları (1618-1648) Avrupa'da mezhep savaşı olup derebeylik sistemiyle ilgisi yoktur.

CEVAP: C

2. Coğrafi keşiflere coğrafi konumları ve kralların verdiği destek nedeniyle İspanya ve Portekiz öncülük etmiştir.

CEVAP: A

3. Coğrafi keşifler sonucunda Akdeniz ve Karadeniz'de sona eren Baharat ve İpek yollarının güzergahı okyanuslara kaymış, böylece Batı Avrupa limanları önem kazanmıştır.

CEVAP: B

4. Verilen öncüllerin tamamı, Avrupa kültür ve uygarlığının yeni alanlara yayılmasına ortam sağlamıştır. Hristiyanlık, İngilizce, İspanyolca, Portekizce ve Fransızca, Avrupa kitası dışına coğrafi keşiflerle yayılmıştır.

CEVAP: E

5. Kristof Kolomb 1492'de Orta Amerika'yı keşfetti. Ancak burayı Hindistan zannetti. Ameriko Vespuçi, Kolomb'un bulduğu yerlerin yeni bir kıta olduğunu açıkladı. Vasko dö Gama Hindistan'a ulaşmayı başardı (1497). Macellan hep Batı'ya giderek başladığı yere geri dönme düşüncesiyle çıktığı yolculukta Filipinlere ulaştı. Ancak burada yerlilerle yaptığı savaşta öldü. Yardımcısı Del Kano seyahati devam ettirerek 1522'de İspanya'ya döndü. Bu ilk dünya seyahati dünyanın yuvarlak olduğunu ispatladı. Marco Polo ise 1271 yılında papanın mektubunu Kubilay Han'a vermek için Pekin'e gitti. 17 yıl kadar Doğu ülkelerini gezdi.

CEVAP: A

6. Papa'nın İtalya'da oturması rönesansı etkilememiştir. Hür düşünce de akılcılığı esas alan rönesansın, papa tarafından desteklenmesi düşünülemez.

CEVAP: E

7. Haçlı Seferleri, Katolik kilisesine karşı ilk güvensizliği ortaya çıkarmıştır. Papa, seferlerden önce Haçlılara kesinlikle başarılı olacaklarını söylemişti. Ama bu gerçek çıkmadı. Coğrafi keşifler dünyanın, kilisenin dediği gibi düz değil, yuvarlak olduğunu ortaya koydu. Bu durum kiliseye olan inancı azalttı. Rönesans ise özgür düşüncenin gelişmesini sağlayarak kilisenin savunduğu skolastik anlayışı zayıflattı.

CEVAP: E

8. Osmanlı Devleti Baharat Yolu rotasının Akdeniz'den okyanuslara kayması üzerine bir yandan Avrupalı devletlere kapitülasyonlar verirken diğer yandan da Portekizlileri Hindistan'dan uzaklaştırmak için Hint Deniz Seferleri düzenlemiştir. Don-Volga kanal projesi İpek Yolu ile ilgilidir.

CEVAP: D

11. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler kağıt ve matbaa kullanımının Avrupa'daki sonuçlarıdır. Feodalitenin zayıflaması kağıt ve matbaa değil, barut ile ilgilidir.

CEVAP: A

9. Eğitim faaliyetlerinin kilisenin elinden alınması reform hareketlerinin bir sonucudur. Fransız kralı IV. Henri'nin 1598 yılında yayımladığı Nant Fermanı ile Katolik mezhebi dışındakilere de mezhep hürriyeti tanındı.

CEVAP: D

12. Avrupa devletlerinin ithal mallara yüksek vergiler koymaları, ham madde satışına sınırlama getirmeleri yerli üreticileri ve sanayiye korumaya yöneliktir. I. öncül ticareti geliştirmeye dönüktür.

CEVAP: D

10. Rönesans İtalya'da, reform Almanya'da ve Sanayi İnkılabı İngiltere'de başlamıştır.

CEVAP: B

13. Kağıdın bol ve ucuz üretilmesi ile matbaanın kullanılması Avrupa'da kültür alanında dönüm noktası olmuştur.

CEVAP: D

1. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Osmanlı ekonomisi ve bütçesini olumsuz etkilemiştir. Sosyal kurumların giderleri vakıflar aracılığıyla karşılandığı için, bu kurumların yaygınlaşmasının bütçeye herhangi bir olumsuz etkisi yoktur.

CEVAP: D

2. Amasya Antlaşması 1555 (XVI. yüzyıl), Nasuh Paşa 1612, Serav 1618, Kasrı Şirin Antlaşması ise 1639'de (XVII. yüzyıl) imzalanmıştır.

CEVAP: E

3. Kutsal İttifak Savaşlarından sonra imzalanan Karlofça Antlaşması Osmanlı Devleti için bir dönüm noktası olmuştur. Bu savaşta ilk defa büyük toprak parçaları kaybeden Osmanlılar, Avrupa'dan geri çekilmeye başlamışlar ve savunma durumuna geçmişlerdir. Kapitülasyonların sürekli hale getirilmesi bu olaydan çok daha sonra 1740 yılında olmuştur.

CEVAP: D

4. 1593 yılında başlayan Osmanlı-Avusturya Savaşı 1606 yılında Zitvatorok Antlaşmasıyla, 1662-1664 Osmanlı-Avusturya Savaşı ise Vasvar Antlaşmasıyla son bulmuştur. Bucaş Antlaşması (1672) ise Lehistan ile yapılmıştır.

CEVAP: C

5. Papanın çağrısıyla bir araya gelen ve Kutsal İttifak'ı oluşturan devletler şunlardır: Avusturya, Venedik, Lehistan, Malta ve Rusya'dır. Fransa bu ittifakın içinde değildir.

CEVAP: A

6. Osmanlı Devleti'nin II. Viyana Kuşatması'nda başarısız olması Avrupa'da büyük bir sevinç meydana getirmiş ve Türkleri Avrupa'dan çıkarma ümitleri doğurmuştur. Bu bozgunun ardından Osmanlı Devleti, Avrupa'da ilerleme düşüncesinden vazgeçerek savunma durumuna geçmiştir. Bu başarısızlık veraset sisteminde herhangi bir değişikliğe yol açmamıştır.

CEVAP: C

7. İngiltere ve Fransa'nın ekonomik piyasayı ele geçirmesi, Osmanlı Devleti'ni bu devletlere karşı yeni ortaklar aramaya yöneltti. Deniz ticaretini canlı tutmak isteyen Osmanlı Devleti Hollanda'ya ticari ayrıcalıklar içeren bir antlaşma imzaladı. Bunun merkezi otoritenin azalması ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: B

8. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Osmanlı Devleti'nin güç kaybettiğinin göstergesidir. Aynı anda hem Doğu'da (İranla) hem de Batı'da (Avusturya ile) savaşabilmesi hâlâ güçlü olduğunun göstergesidir.

CEVAP: A

9. Tımar sistemi ile hazineden para çıkmadan asker besleniyor, üretimin kontrolü yapılarak süreklilik sağlanıyor ve tımar bölgesindeki askerler merkezi otoriteyi en uç bölgelere kadar taşıyorlardı. Tımar sisteminin bozulması bu alanların hepsinde olumsuzluklar yaşanmasına neden olmuştur.

CEVAP: E

10. Celali İsyanlarının yaygınlaşması, bu isyanların bastırılmadığını, dolayısıyla merkezi otoritenin zayıfladığını göstermektedir.

CEVAP: A

11. XVII. yüzyıla kadar Osmanlı şehzadeleri Manisa, İsparta, Amasya ve Trabzon gibi sancaklara gönderilirdi. Başlarında bulunan lala adı verilen eğitmenler onları padişahlığa hazırlarlardı. Ancak ekber ve erşed sisteminin getirilmesiyle şehzadeler sancağa gönderilmemiş, sarayda yetiştirilmişlerdir. Bu nedenle sarayda kafes hayatı yaşayan şehzadeler yönetim ve devlet tecrübesinden mahrum bir şekilde padişah oluyorlardı.

CEVAP: C

12. Verilen öncüllerin tamamı Osmanlı Devleti'nin Duraklama Dönemi'ne girmesine yol açan dış faktörlerdir.

CEVAP: E

13. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler İstanbul İsyanlarına yol açmıştır. Eyalet ve sancaklardaki devlet yönetiminin bozulması ise Celali İsyanları'nın nedenleri arasındadır.

CEVAP: B

14. Hükümdar değişikliklerinde yeni padişah askerlere cülus bahşişi adı verilen para dağıtırdı. Duraklama Dönemi'nde devletin ekonomik durumu iyi olmadığı için bu bahşişler hazineye ek yük getirmekteydi. Dolayısıyla cülus bahşişi verilmesinin, halkın refah seviyesini artırdığı söylenemez.

CEVAP: D

15. Osmanlı Devleti ile Lehistan arasında yapılan Hotin Antlaşması (1621) ile Boğdan (Kuzey Romanya) Osmanlı egemenliğinde kalacaktı. Antlaşmanın karşısında verilen açıklama Bucuş Antlaşması'na aittir.

CEVAP: E

1. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde ordu (II. Osman'ın Yeniçeri Ocağı'nı kaldırarak yeni bir ordu kurmak istemesi) ve maliye (Tarhuncu Ahmet Paşa'nın denk bütçe çalışmaları) alanlarında ıslahat girişimleri yapılmıştır. Hukuk alanında XIX. yüzyıla kadar herhangi bir adım atılmamıştır.

CEVAP: D

2. Coğrafi keşiflerle Doğu ticaret yolları yön değiştiren Osmanlı Devleti önemli gümrük geliri kayıplarına uğramıştır. Hem bu kayıpları giderme hem de Avrupalı devletlerin siyasi desteğini almak için Avrupalı devletlere yeni ayrıcalıklar vermiştir. Avrupa'nın sanayi birikiminden yararlanma gibi bir amaç olmamıştır.

CEVAP: C

3. Kuyucu Murat Paşa güç kullanarak Celali İsyanlarını bastırarak, böylelikle devlet otoritesini sağlamıştır. Ancak isyanların köküne inilmediği ve nedenleri ortadan kaldırılmadığı için isyanlar daha sonra tekrar başlamıştır.

CEVAP: E

4. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti doğuda İran, Batı'da Avusturya ile uzun savaflara girmiş, bu nedenle tımar sahipleri uzunca bir süre cephede kalmıştı. Bu durum tımar bölgelerinde güvenlik sorunlarına yol açmış ve köylüler de şehirlere göç etmek zorunda kalmıştır. Diğer taraftan vergi toplamada haksızlıklar yapılması da köylülerin topraklarını terketmelerine yol açmıştır.

CEVAP: E

5. Avrupa altın ve gümüşünün Osmanlı pazarlarına girmesi fiyatları artırmış, Osmanlı akçesinin değeri düştüğü için enflasyon artmış, bu gelişmeler halkın alım gücünü olumsuz etkilemiştir.

CEVAP: E

6. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler XVII. yüzyılda yapılan ıslahat faaliyetleridir. Bu yüzyılda egemenlik anlayışının (monarşik yönetim) değişmesi söz konusu değildir.

CEVAP: A

7. 1533 yılında imzalanan İstanbul Antlaşması'yla Avusturya arşidükü ancak sadrazamla denkti. 1606 Zıttorok Antlaşması'yla arşidük, padişahla denk duruma gelmiş, böylece Osmanlı Devleti'nin Avusturya'ya karşı üstünlüğü sona ermiştir.

CEVAP: B

10. Naima, Osmanlı Devleti'nin ilk resmi tarihçisi olup yazmış olduğu Naima Tarihi, XVII. yüzyıla ilgili olarak önemli bilgiler içerir.

CEVAP: A

8. Katip Çelebi (Düşturu'l Amel fi İslahi'l Hâlel) ve Koçi Bey (Risale), IV. Murat'ın isteği üzerine devlet yönetimindeki bozulma ile ilgili raporlar hazırlamışlardır. Evliya Çelebi bu dönemin ünlü gezginidir. (Seyahatname)

CEVAP: C

11. Soru kökünde belirtilen faaliyetleri Tarhuncu Ahmet Paşa yapmıştır. Saraydaki lüks ve israfı, rüşveti önlemesi çıkar çevrelerini rahatsız etmiş ve idamına yol açmıştır.

CEVAP: C

9. Verilenlerden II. öncül II. (Genç) Osman'a ait değildir. Bu açıklama IV. Murat'la ilgilidir.

CEVAP: B

12. XVII. yüzyılda Osmanlı maliyesi çok zor durumdadır. Uzun süren savaşlar, askeri harcamalar, hazineyi büyük ölçüde tüketmiştir. Devlet nakit sıkıntısını, vergi gelirlerini ihaleyle satma (iltizam) yoluyla gidermeye çalışmıştır.

CEVAP: A

1. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyıla Macaristan, Podolya, Ukrayna, Mora ve Azak gibi toprak parçalarını kaybederek girmiştir. XVIII. yüzyılın başında kaybettiklerini geri alma politikası takip etmiş, bu bağlamda Rusya, Venedik ve Avusturya ile savaşmıştır.

CEVAP: E

2. Avusturya çok uluslu bir devlettir. Fransız İhtilali'nin milliyetçilik fikrinin ülkesinde yaşayan azınlıkları ayaklandıracaklarını düşünerek savaşta üstün bir konumda olmasına rağmen, Osmanlı Devleti'yle Zıstovi Antlaşması'nı yaparak savaştan çekilmiştir.

CEVAP: A

3. B ve C seçenekleri Rusya'nın Osmanlı Devleti'yle savaşmasını zorunlu kılmaktadır. Osmanlı Devleti'nin kaybettiği Azak'ı geri almak istemesi Prut Savaşı'nın nedenlerindedir. Lehistan (Polonya) Rusya ile Osmanlı Devleti arasında tampon bir bölgedir. Rusya'nın burda etkinlik kurmak istemesi de 1768-1774 Osmanlı-Rus Savaşı'na yol açmıştır. Osmanlı Devleti İslam birliği düşüncesini XIX. yüzyılın sonlarında benimsemiştir.

CEVAP: E

4. Osmanlı Devleti 1716-1718 yılları arasında Avusturya ile yaptığı savaşı kaybetmiş, Pasarofça Antlaşması'nı yapmıştır. Bu antlaşma kaybettiği toprakları geri alma umutlarını sona erdirdiği gibi, genişleme politikasına da son vermiştir. I. öncülde verilen Bucaş Antlaşması'nın özelliğidir.

CEVAP: D

5. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda toprak kayıplarının dolayısıyla egemenlik alanının daralmasının önüne geçmek için askeri ıslahatlara öncelik vermiştir.

CEVAP: C

6. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Küçük Kaynarca Antlaşması'nın özelliklerindedir. Osmanlı Devleti ilk kez toprak kaybına bu antlaşma ile uğramamıştır. Bu süreç Karlofça Antlaşması'yla başlamıştır.

CEVAP: D

7. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler XVIII. yüzyıl ıslahatlarıyla ilgilidir. Osmanlı Devleti'nde ıslahat ve yenilik hareketlerinde halkın desteği aranmamıştır.

CEVAP: E

8. III. Selim Dönemi'nde Avrupa ile ilişkilere büyük önem verilmiştir. Ancak Avrupa'ya öğrenci gönderilmesi II. Mahmut Dönemi'nde olmuştur.

CEVAP: A

9. III. Selim bu önlemlerle dışa bağımlılığı ve işsizliği azaltma, yerli üreticiyi koruma, kapitülasyonların etkisini hafifletme gibi amaçlara ulaşmak istemiştir. Osmanlı Devleti'nin Sanayi İnkılabı'nı gerçekleştirecek birikim ve donanımı olmamıştır. Bu nedenle alınan önlemlerin Sanayi İnkılabı'yla bir ilgisi bulunmamaktadır.

CEVAP: A

10. Osmanlı-Fransız dostluğu Kanuni Dönemi'nde başlamış ve aralıksız 1798 yılına kadar devam etmiştir. Bunda Fransa'nın Osmanlı ülkesindeki ayrıcalıklı konumu ve çıkarları belirleyici olmuştur. Bu dostane ilişkiler Napolyon Bonapart komutasındaki Fransız ordusunun Mısır'ı işgalı ile ilk kez bozulmuştur.

CEVAP: B

11. 1724-1746 yılları arasında devam eden savaşın sonu 1639 yılında imzalanan Kasrı Şirin Antlaşması'nı esas alan Kerden Antlaşması'nın imzalanması, tarafların birbirlerine üstünlük sağlayamadığını, sınırların değişmediğini, gereksiz yere insan ve güç kaybı yaşandığını göstermektedir.

CEVAP: E

12. XVIII. yüzyılda Osmanlı bütçesi büyük açıklar vermektedir. Bu açığın kapatılması için başvurulan tedbirlerden biri esham adı verilen iç borçlanmaya gidilmesidir. Bu yüzyılda dış borçlanma olmamıştır.

CEVAP: D

13. Azınlıkların matbaa sahibi olmaları Lale Devri'nden çok daha öncedir. Örneğin II. Bayezit Dönemi'nde 1490'lı yıllarda Yahudi azınlığın, daha sonra da Ermeni ve Rumların matbaaları olmuştur. Lale Devri'nde ilk Türk matbaası kurulmuştur.

CEVAP: A

1. Sıcak denizlere inmek isteyen Rusya için, Akdeniz son derece önemlidir. İngiltere'nin de bu bölgede önemli çıkarları vardır. Bu nedenle bu iki devlet, Fransa'nın Mısır'ı işgaline tepki göstermişler ve Osmanlı Devleti'ne yardım etmişlerdir.

CEVAP: C

2. Grek projesi, Türkiye'yi Avrupa'dan atmak ve Rusya'nın denetiminde İstanbul merkezli bir Grek Devleti kurmayı amaçlarken; Dakya projesi, Osmanlı topraklarını Rusya ve Avusturya arasında paylaşmayı amaçlamaktaydı. Meternik sistemi ise Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik düşüncesine karşı Avrupalı devletlerin işbirliğini öngörmekteydi.

CEVAP: D

3. Dakya projesini Rusya ve Avusturya birlikte hazırlamışlardır. Projenin amacı Osmanlı topraklarının Rusya-Avusturya arasında paylaşılması düşüncesidir.

CEVAP: D

4. Belgrad Antlaşmaları 1736-1739 Osmanlı-Rus ve Avusturya Savaşı'ndan sonra imzalanmıştır. Osmanlı Devleti Rusya ve Avusturya ile ayrı ayrı Belgrad Antlaşmaları imzalamıştır.

CEVAP: A

5. Eğitimi, giyim-kuşamı ve silahları ile Avrupa tarzında yetiştirilen Nizam-ı Cedid Ordusu ilk askeri başarısını Mısır'ı işgal eden Fransız ordusunu Akka'da durdurarak elde etmiştir.

CEVAP: B

6. I. öncül → Küçük Kaynarca,
II. öncül → Aynalıkavak Tenkihnamesi,
III. öncül → Yaş Antlaşması

CEVAP: B

7. Rusya'nın, İstanbul'da elçi bulunduramayacak olması, Lehistan'ın iç işlerine karışmamayı kabul etmesi ve Poltova Savaşı'nda yenilgiye uğratarak Türk topraklarına sığınan İsveç Kralı'nın ülkesine serbestçe dönmesini kabul etmesi, Osmanlı Devleti'nin siyasi açıdan hâlâ güçlü olduğunu göstermektedir.

CEVAP: E

8. Osmanlı Devleti XVII. yüzyılda para sıkıntısı nedeniyle vergi toplama işini ihaleye çıkarmıştı (iltizam sistemi). Ancak XVIII. yüzyılda savaş giderleri ve ekonomik sıkıntılar bütçeye ağır yük getirince, iltizam sisteminden vazgeçerek vergi kaynaklarının hayat boyu kiralandığı malikane sistemine geçmiştir. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda devlet bütçesindeki açığı kapatmak amacıyla günümüzdeki hazine bonosuna benzer bir şekilde esham adıyla iç borçlanmaya gitmiştir. III. Selim'in uzmanlara hazırlattığı layihalar ise ıslahat programlarında izlenecek yolu belirtmiştir.

CEVAP: C

11. Kudüs'teki bazı kutsal yerlerin yönetiminin Fransa'ya, Ortodoks halkın haklarının korunmasının Rusya'ya verilmesi, egemenlik anlayışına terstir. Prusya ile ticaret antlaşmalarının yapılmasının egemenlik anlayışına aykırılığından söz edilemez.

CEVAP: C

12. 1718 yılında başlayan Lale Devri 1730 yılında çıkan Patrona Halil İsyanı'yla sona ermiştir.

CEVAP: D

9. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler bu iki isyanın ortak özelliğidir. İsyanlar iç faktörlerle ilgili olup yabancı devletlerle herhangi bir ilişkisi yoktur.

CEVAP: D

13. İngiltere ve Rusya, Akdeniz'deki çıkarlarını korumak için Fransa'nın bu girişimi karşısında Osmanlı Devleti'ne destek vermişlerdir.

CEVAP: A

10. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda alınan yenilgiler ve bunların neden olduğu toprak kayıplarının önüne geçmek amacıyla Avrupalı uzman ve danışmanlardan yararlanarak askeri okullar açmıştır. Bu adımlar bazen başarılı olmuşsa da yenilgilerin ve toprak kayıplarının önüne geçilememiştir.

CEVAP: D

14. Uzunca bir süre kendisini Avrupa'dan üstün gören Osmanlı Devleti, Avrupa ülkelerinde elçilik açmaya lüzum bile görmemiştir. Ancak üst üste alınan askeri yenilgiler ve Avrupa'nın dünya siyasetinde edindiği etkinlikten dolayı, III. Selim Dönemi'nde önemli Avrupa başkentlerine sürekli elçilikler açılmıştır. Böylece Avrupa'daki gelişmeler de yakından takip edilebilecekti. Bu durum Osmanlı Devleti'nin bir Avrupa devleti sayıldığının göstergesi olamaz.

CEVAP: D

1. Aydınlanmacı düşünürler mevcut toplumsal düzeni ve mutlakiyeti eleştirerek, eşitliğe dayalı bir toplum yapısını ve parlamenter sistemi savunmuşlardır. Düşünceleriyle mutlak yönetimlerin yıkılmasına ortam oluşturmuşlardır.

CEVAP: E

2. ABD'nin kurulması ve Fransız İhtilali'nin çıkmasında aydınlanmacı düşünürlerin önemli katkısı olmuştur. Skolastik düşüncenin yıkılması, Akıl Çağı ve Aydınlanma Çağı'nı başlatmıştır. Yani skolastik düşünce rönesans ve reform hareketleriyle daha önce yıkılmıştı.

CEVAP: D

3. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Sanayi İnkılabı'nın sonuçları arasındadır. Deney ve gözlem yöntemi skolastik anlayışın yıkılmasıyla önem kazanmış, ortam oluşturduğu bilimsel gelişmeler ise Sanayi İnkılabı'na yol açmıştır.

CEVAP: E

4. Yedi Yıl Savaşları hem İngiltere hem de Fransa'yı ekonomik olarak zor duruma sokmuştur. İngiltere'nin bu zorluğu aşmak için kolonilerine ek vergi koyması ABD'nin kurulmasına, Fransa'nın vergi artırımı ise Fransız İhtilali'ne yol açmıştır. Magna Charta 1215 yılında ilan edildiği için (ilk defa kralın yetkilileri sınırlanıyor, kralın üzerinde kanun gücünü kabul ediyordu) bu savaştan etkilenmesi düşünülemez.

CEVAP: D

5. Soru metninde Fransa'daki sosyal, ekonomik ve siyasal eşitsizliklerden bahsedilmektedir. Bu eşitsizlik Fransız İhtilali'ne yol açmıştır.

CEVAP: E

6. İngiltere'nin kolonilerine danışmadan yeni ve ağır vergiler koyması, Amerika'daki İngiliz kolonilerinin tepkisine yol açmış, İngiltere'nin bu tepkiye verdiği şiddetli cevap ise Amerikan kolonilerinin isyanına yol açmıştır.

CEVAP: A

7. Çağ açıp kapatmada kullanılan ölçüt, olayların evrenselliğidir. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler tüm dünyayı etkilemiştir. Fransa'da feodalitenin sona ermesi daha önce başlayan bir sürecin Fransa'daki yansımalarıdır.

CEVAP: B

8. Sanayi İnkılabı sonucunda Avrupa devletleri arasındaki ham madde ve pazar rekabeti Osmanlı topraklarında emperyalist girişimleri artırmıştır. Diğer taraftan Avrupa'nın bol ve ucuz üretimi Osmanlı pazarlarını ele geçirmiştir. Bu, Osmanlı Devleti'nin ekonomik olarak çöküşüne yol açmıştır. Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik ise devletin dağılmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

9. Vefalya Antlaşması 1648 yılında imzalanmıştır. Bu nedenle Yeni Çağ (1453-1789) içinde meydana gelmiştir.

CEVAP: C

10. Ulus devletlerin sayısının artması Fransız İhtilali ile ilgilidir. Meternik sistemi milliyetçi ayaklanmalarının birlikte bastırılması, dolayısıyla ulus devletlerin önüne geçmek için oluşturulmuştur.

CEVAP: D

11. Fransız İhtilali getirdiği fikir ve ilkelerle Avrupa'daki siyasi (mutlakiyete karşı ulus egemenliği, demokrasi) ve sosyal (eşitlik, soyluların ayrıcağına son verme) yapıyı tehdit ediyordu. Mevcut düzeni korumak isteyen Avrupa devletleri bu fikirlerin yayılmaması için Fransa'ya savaş açmışlardır.

CEVAP: A

12. Fransız İhtilali milliyetçilik ve demokrasi, ulus egemenliği düşünceleriyle Osmanlı Devleti'ni etkilemiştir. III. öncül Sanayi İnkılabı ile ilgilidir.

CEVAP: C

13. ABD'nin kuruluşu, Fransız aydınlar üzerinde etkili olmuş, onlar da insan hakları, parlamenter sistem uygulamalarının ülkelerinde de olmasını istemişlerdir. ABD'nin kuruluşundan sonra yüz binlerce Avrupalı aile bu ülkeye göç etmiş, böylece Avrupa kültürü yeni alanlara yayılmıştır. İngiltere, sömürgelerinde etkin askeri ve siyasi gücü sahip olduğu için Amerika'da olduğu gibi ayaklanma olmamıştır.

CEVAP: D

14. Fransız İhtilali öncesinde ülke soylu ve ruhban sınıfının kontrolü altındaydı. Toprakların büyük bölümü bu iki sınıfın elindeydi. Fransız İhtilali'nden sonra ayrıcalıklar kaldırılmış ve eşitlik getirilmiştir. Dolayısıyla soylular ve ruhban sınıfı ayrıcalıklarını kaybetmiştir.

CEVAP: B

1. Müsadere, devletin kişilerin mal varlığına el koyması anlamına gelip özel mülkiyet anlayışının gelişmesine engel olmuştur. II. Mahmut bu uygulamaya son vererek mülkiyet hakkını güvence altına almıştır.

CEVAP: C

2. Mısır sorunu patlak verdiğinde bunu Osmanlı Devleti'nin bir iç meselesi sayıp gelişmelere seyirci kalan İngiltere ve Fransa, II. Mahmut zor durumda kalıp Rusya'dan yardım isteyince çıkarlarının zedelenmesi için tarafların bir antlaşma yapmasını sağlamışlardır.

CEVAP: B

3. Tanzimat Fermanı, Osmanlı Devleti'nde hukuk devleti anlayışının başlangıcı kabul edilir. Tüm Osmanlı vatandaşlarına önemli kazanımlar sağlamıştır. Ancak halkın yönetime katılımı Kanun-i Esasi'nin ilanı ve Mebusan Meclisi'nin açılmasıyla olmuştur.

CEVAP: A

4. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler 1833 Hünkar İskelesi ve 1841 Londra Boğazlar Anlaşması'nın çıkarımlarıdır. Verilenlerden Osmanlı Devleti'nin egemenlik haklarının kısıtlandığı, Boğazların statüsünün uluslararası bir durum aldığı görülmektedir. Bu nedenle Osmanlı Devleti'nin çıkarlarına uygun bir yol izlediği söylenemez.

CEVAP: E

5. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler açıklamalarıyla doğru eşleştirilmiştir. Gayrimüslimler, Islahat Fermanı ile yeni birtakım haklar elde etmiştir. Azınlıkların yönetime katılmaları Islahat Fermanı'yla değil, Meşrutiyet'in ilanı ile olmuştur.

CEVAP: C

6. Rusya, Slav ve Ortodoks Balkan toplulukları üzerinde Panslavizm politikası ile etkili olmuş ve ayaklanmalarına, bağımsız olmalarına ortam sağlamıştır. Sırp, Yunan, Karadağlı, Romen ve Bulgarların bağımsızlık süreci Rusya'nın desteğiyle gerçekleşmiştir. Bu durum Balkanların siyasi haritasını değiştirdiği gibi, Osmanlı Devleti'nin sınırlarının daralmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

7. Denge politikası, diğer Avrupa devletleriyle diplomatik ilişkilerin geliştirilmesini sağlamıştır. Osmanlı Devleti'nin sahip olduğu konum, ham madde kaynakları büyük Avrupa devletleri arasında rekabete yol açmıştır. Osmanlı Devleti birbiriyle rakip durumda olan devletlerin bu durumundan yararlanarak yıkılış sürecini de yavaşlatmıştır. XIX. yüzyılda son derece zayıf bir durumda olan Osmanlı Devleti'nin varlığını XX. yüzyıla kadar devam ettirebilmesinin en önemli nedeni izlemiş olduğu bu denge politikasıdır.

CEVAP: E

9. II. Mahmut yerli üretimi ve üreticileri korumaya yönelik önlemler alırken, 1838'de Balta Limanı Sözleşmesiyle İngiliz tüccarlara yeni imtiyazlar vermesi bir çelişki oluşturmaktadır.

CEVAP: A

10. Gayrimüslim vatandaşların bedel ödeyerek (nakdi bedel) askerlikten muaf olması, eşitlik ilkesine ve eşit toplum oluşturma hedefine aykırıdır.

CEVAP: C

8. Osmanlı Devleti, azınlıkların bağımsız olma isteklerinin önüne geçmek için onlara birtakım yeni haklar vermiş; böylece onların devlete bağlılığını sağlama, dolayısıyla devletin toprak bütünlüğünü korumayı amaçlamıştır. Ulusçuluk düşüncesinin güçlenmesi devletin parçalanmasına yol açacağı için böyle bir yolu tercih etmesi düşünülemez.

CEVAP: C

11. İngiltere XIX. yüzyılın en önemli sömürge imparatorluğu olup merkezi Hindistan olan Asya sömürgeleri İngiliz ekonomisi için çok önemliydi. Süveyş Kanalı açılınca İngiltere ile sömürgeleri arasındaki mesafe yarı yarıya azalmış ve Mısır'ın önemi artmıştır. Diğer taraftan İngiltere, Osmanlı toprak bütünlüğünü koruma politikasından vazgeçmiştir. Bütün bunlar İngiltere'nin Mısır'ı işgaline yol açmıştır.

CEVAP: E

1. Sırp, 1812 Bükreş Antlaşması'yla birtakım ayrıcalıklar elde etmiş, 1829 Edirne Antlaşması'yla özerk hale gelmiş ve 1878 Berlin Antlaşmasıyla bağımsız olmuşlardır.

CEVAP: A

2. Sırp, Osmanlı Devleti'nden ayrılmak isteyen ve bu amaçla ayaklanan ilk ulustur. Bağımsızlığını ilk kazanımlar ise Yunanlılardır.

CEVAP: B

3. Osmanlı Devleti'ni parçalamak isteyen Rusya, ırkı (Slav) ve dini (Ortodoks) ortaklıkları olan Sırp ve Yunanlı lehine adımlar atmıştır. Meternik sistemi (1815 Viyana Kongresi'nde alınan kararlar) bir yerde çıkacak olan milliyetçi ayaklanmayı Avrupa devletlerinin birlikte bastırmasını öngörmekteydi. Ruslar bu kararın tam aksine davranarak Osmanlı Devleti'ndeki milliyetçi ayaklanmalara destek vermişlerdir.

CEVAP: C

4. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Osmanlı Devleti'nin çok uluslu bir devlet olması ile ilgilidir. Monarşik (devletin bir aile, hanedan üyelerince yönetilmesi) yönetim anlayışının çok uluslu olmakla bir ilgisi yoktur.

CEVAP: E

5. İngiltere ve Fransa'nın Akdeniz'de büyük çıkarları bulunmaktaydı. Bu nedenle bu iki devlet, Rusya'yı çıkar bölgelerinden uzak tutmak istemişlerdir. Nitekim Paris Antlaşması'na koydukları "Rusya, Karadeniz'de savaş gemisi ve tersane kuramayacak" maddesi bununla ilgilidir. Zira Karadeniz'de donanması olmayan bir Rusya, Akdeniz'e inemeyecektir.

CEVAP: D

6. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında Rus orduları Çatalca'ya kadar ilerlemişti. Bu durum karşısında barış isteyen Osmanlı Devleti ile Rusya arasında Ayastefanos (Yeşilköy) Antlaşması yapıldı. Bu antlaşma ile Rusya, Balkanlarda Sırp, Romen, Karadağ ve Bulgar devletlerinin kurulmasını sağlamış ve bölgede etkin güç haline gelmişti. Bu durum başta İngiltere olmak üzere büyük Avrupa devletlerinin tepkisini çekti ve anlaşma maddelerini yeniden gözden geçirmek için Berlin'de bir konferans düzenledi. Yapılan düzenleme sonucu Berlin Antlaşması oluşturuldu.

CEVAP: A

7. Ermeni sorunu ilk defa 1878 Berlin Antlaşması'yla uluslararası bir konu haline gelmiştir. Batılı devletler bu konuda Osmanlı aleyhinde siyaset belirlemişlerdir.

CEVAP: B

8. Osmanlılık farklı ırktan ve dinden Osmanlı vatandaşlarını eşitlik temelinde bir arada tutmayı amaçlamaktaydı. Dolayısıyla farklı etnik ve dini toplulukların Mebusan Meclisi'ne katılacak olması bu düşünce akımına uygundur.

CEVAP: A

9. Sanayi İnkılabı ile bol ve ucuz üretilen Avrupa malları Osmanlı pazarlarını işgal etmiş, bunlarla rekabet edemeyen küçük atölye ve tezgahlar kapanmış, bu ise işsizliği artırmıştır.

CEVAP: C

10. 1827 yılında Navarin'de demirli bulunan Osmanlı donanması Rus, İngiliz ve Fransız gemileri tarafından top ateşiyle yakılmıştır. Çeşme ve Sinop Baskınları sadece Ruslar tarafından gerçekleştirilmiştir.

CEVAP: A

11. Sırbistan, Karadağ ve Romanya, 1878 yılında imzalanan Berlin Antlaşması'yla Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsız olmuşlardır.

CEVAP: B

12. Rusların, etnik ve dini açıdan akraba olduğu Sırbistan, Karadağ (Slav) ve Romanya'nın (Ortodoks) bağımsız olması Panславizmin bir başarısıdır.

CEVAP: D

13. Fas, Tunus ve Cezayir, Fransa'nın XIX. yüzyılda işgal ettiği Osmanlı topraklarıdır. Mısır ise 1882'de İngilizler tarafından işgal edilmiştir.

CEVAP: D

14. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler II. Mahmut Dönemi'nde yapılan ıslahatlardır. Gayrimüslimlerin ödediği cizye vergisi Islahat Fermanı ile kaldırılmıştır.

CEVAP: C

15. Verilen üç askeri ocak da II. Mahmut Dönemi'nde açılmıştır. II. Mahmut, kapatılan Nizam-ı Cedid Ocağı'nın yerine Sekban-ı Cedid ordusunu kurmuş, yeniçerilerin isyanı ile kapatılan bu ocağın yerine Eşkinci Ocağı'nı kurmuştur. Yeniçeriler bu ocağa karşı da ayaklanınca 1826 yılında Yeniçeri Ocağı kaldırılmış ve yerine Asakir-i Mansure-i Muhammediye Ordusu'nu kurmuştur.

CEVAP: E

16. II. Meşrutiyet 1908 yılında II. Abdülhamit Dönemi'nde ilan edilmiştir. II. Meşrutiyet ile birlikte siyasi ve sosyal anlamda önemli değişiklikler meydana gelmiştir.

CEVAP: E

1. Sırbistan, Karadağ ve Romanya'nın bağımsız olması, Panславизм düşüncesinin başarılı olduğunu, Ermenilerle ilgili ıslahat kararının bir antlaşma metnine girmesi bu sorunun uluslararası politikanın konusu haline geldiğini göstermektedir. Balkanlarda yeni bağımsız devletlerin ortaya çıkması, Osmanlıların Balkan egemenliğini daraltmıştır. Ancak egemenliğin sona erdiği söylenemez.

CEVAP: D

2. İlköğretimin zorunlu hale getirilmesi okur-yazar oranının artmasına çok büyük katkı sağlar. Avrupa'ya öğrenci gönderilmesi belli alanlarda uzmanlaşmayı, resmi gazete ise devlet işlerinin duyurulmasını amaçlar. Dolayısıyla okuma-yazma oranının artmasıyla ilgisi yoktur.

CEVAP: B

3. Yunanistan 1829 Edirne Antlaşması, Sırbistan 1878 Berlin Antlaşması'yla bağımsız olmuştur. Bulgaristan, II. Meşrutiyet'in ilanını takip eden günlerde Osmanlı Devleti'nde çıkan iç karışıklıktan yararlanarak bağımsızlığını ilan etti. Arnavutluk ise I. Balkan Savaşı sırasında bağımsızlığını ilan ederek Osmanlı Devleti'nden ayrılan son Balkan devleti oldu (1913).

CEVAP: C

4. Osmanlı Devleti'nin gayrimüslimlere yönelik olarak yapacağı ıslahat Fermanı kararı 1856 Paris Antlaşması'nda yer almıştır.

CEVAP: E

5. Osmanlı Devleti'nin sahip olduğu ham madde kaynakları, Süveyş Kanalı'nın açılması (İngiltere'nin sömürgeleriyle olan bağlantısının en kısa yolu) ve Almanya'nın Osmanlı Devleti'nden demiryolu imtiyazı elde etmesi, Osmanlı topraklarının önemini artırmıştır.

CEVAP: E

6. IV. Murat 17. yüzyıl ıslahatçılarındandır. 17. yüzyılda yapılan ıslahatların genel özelliklerinden biri Batı'dan yararlanılmamasıdır. Bu nedenle IV. Murat Dönemi ıslahatlarında Avrupa etkisi söz konusu değildir.

CEVAP: A

7. Hükümetin padişaha karşı sorumlu olması demokratik değildir. Nitekim II. Meşrutiyet'in ilanından sonra (1908) Kanun-i Esasi'de yapılan değişiklikle bu durum düzeltilmiş ve hükümet Meclis'e karşı sorumlu hale getirilmiştir.

CEVAP: D

8. Avrupa'ya seyahate çıkan ilk Osmanlı padişahı Abdülaziz'dir. Abdülaziz 1867'de çıktığı bu gezide Fransa, İngiltere, Belçika, Almanya, Avusturya-Macaristan'ı görmüştür.

CEVAP: D

9. Mehmet Akif (Ersoy) İslamcılık düşüncesinin temsilcilerindendir. Ayrıca İstiklal Marşımız'ın da yazarı olması sebebiyle önemlidir.

CEVAP: B

10. Muhbir, Ulüm, İttihat ve Hürriyet, Avrupa'ya giden yazar ve gazeteciler tarafından çıkarılmıştır. Tercüman-ı Ahval ise Türkler tarafından çıkarılan ilk özel gazetedir. Başyazarı Şinasi olan bu gazete siyasi eleştirilerle gündeme gelen bir fikir gazetesidir.

CEVAP: E

11. Osmanlı Devleti'nde ilk mizah dergisi 1872 yılında Teodor Kasap tarafından çıkarılan Diyojen'dir. Bu dergide Direktör Ali Bey gibi önemli isimler faaliyet göstermiştir.

CEVAP: A

12. Osmanlı Devleti için oldukça ağır hükümler taşıyan Ayastefanos Antlaşması, Batılı devletlerin de tepkisini çekmiş antlaşmanın yeniden gözden geçirilmesi için Berlin'de bir konferans düzenlenmiştir. Osmanlı Devleti konferans sırasında İngiltere'nin desteğini almak için İngiltere açısından büyük önem taşıyan Kıbrıs'ın yönetimini onlara bırakmıştır.

CEVAP: B

13. Balkan uluslarının bağımsızlık sürecinde Rusya etkin rol oynamıştır. Bunda bu ulusların Slav ya da Ortodoks olması etkili olmuştur. Arnavutlar, Müslüman oldukları için Rus desteğini alamamışlardır. Arnavutluk, I. Balkan Savaşı sırasında Osmanlı Devleti ile sınırı kalmadığı için 1913'te bağımsızlığını ilan etmiştir.

CEVAP: C

14. İlk dört öncülde verilenler ilk defa II. Mahmut dönemi'nde meydana gelmiştir. Osmanlı Devleti'nin Batılı tarzda eğitim veren okullar açması II. Mahmut'tan önce olmuştur. Hendesehane, Mühendishane, Mühendishane-i Bahri-i Hümayun XVIII. yüzyılda açılmış, Batılı tarzda eğitim veren askeri okullardır.

CEVAP: E

1. II. Abdülhamit'in, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nı bahane ederek Mebusan Meclisi'ni kapatması meşrutiyet yanlısı aydınları harekete geçirmiş ve İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin kurulmasına yol açmıştır (1889). Cemiyetin amacı Kanun-ı Esasi'yi yürürlüğe koydurarak Mebusan Meclisi'nin açılmasını sağlamak, böylece tekrar meşrutiyet yönetimine geçmektir.

CEVAP: B

2. İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne mensup aydınların II. Abdülhamit'e karşı harekete geçtiği sırada Rus çarı ve İngiltere kralı Reval'de bir araya gelerek Osmanlı yönetimindeki Hristiyanların durumu ve Makedonya'yı ele aldılar. Bunun Osmanlı Devleti'ni parçalamaya yönelik bir adım olduğunu düşünen İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne mensup bazı subaylar (Enver Bey, Resneli Niyazi) isyan ettiler. Bu iç ve dış gelişmeler üzerine II. Abdülhamit anayasayı yürürlüğe koyup II. Meşrutiyet'i ilan etti (1908).

CEVAP: A

3. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra Osmanlı Devleti iç karışıklıkların içine düştü. Bu durum dış politikada öncüllerde verilen olumsuzluklara yol açtı.

CEVAP: E

4. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler 31 Mart Olayı'nın Osmanlı tarihinde meydana gelen diğer isyanlarla benzer özelliklerini göstermektedir. Fakat 31 Mart Olayı doğrudan meşrutiyet rejimine karşı yapıldığı için devlet düzenini değiştirmeye yöneliktir. Diğer isyanların böyle bir özelliği yoktur.

CEVAP: D

5. Osmanlı Devleti Uşi Antlaşması'nı 1912 yılında İtalya ile yapmıştır. Bu antlaşma ile Trablusgarp üzerindeki Osmanlı hakimiyeti son buldu.

CEVAP: A

6. B, C, D ve E seçenekleri Osmanlı Devleti ile Yunanistan arasında meydana gelen Dömeke Meydan Savaşı'nın (1897) nedenlerindedir. Bu savaşta Osmanlı Devleti'nin kaybettiği toprakları geri alma gibi bir amacı olmamıştır.

CEVAP: A

7. Karadağ, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan sonra imzalanan Berlin Antlaşması'yla bağımsız olmuştur. Bulgaristan II. Meşrutiyet'in ilanından sonra, Arnavutluk ise I. Balkan Savaşı sırasında bağımsız oldu.

CEVAP: D

8. Osmanlı donanmasının zayıf olması, Trablusgarp Savaşı'nda bölgeye yeterli yardımın yapılmasını engellediği gibi, Balkan Savaşlarında Yunanların Ege adalarını ele geçirmesine yol açmıştır.

CEVAP: D

9. Serbest Cumhuriyet Fırkası 1930 yılında Fethi (Okyar) Bey tarafından kurulmuştur. Dolayısıyla II. Meşrutiyet Dönemi'nde faaliyet gösteren bir parti olamaz.

CEVAP: E

10. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Osmanlı Devleti'nde daha demokratik bir ortamın oluşmasına katkı sağlamıştır. Padişah tarafından atanan Ayan Meclisi üyelerinin ömür boyu görevde kalması demokratik değildir.

CEVAP: A

11. Rusya'nın bir araya getirdiği Balkan uluslarının oluşturduğu ittifakta Romanya yoktur. İttifakta Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ vardır.

CEVAP: B

12. 31 Mart Olayı, Osmanlı Devleti'nde meşrutiyet rejimini değiştirmeye yönelik olarak çıkmıştır. Selanik'te oluşturulan ve kurmay başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı Hareket Ordusu, İstanbul'a gelerek isyanı bastırılmış ve meşrutiyeti korumuştur.

CEVAP: B

13. Osmanlı Devleti'nde II. Meşrutiyet Dönemi'nde Türkçülük düşüncesi güçlenmiştir. Bunda Balkan topraklarının elden çıkması, buralarda yaşayan yüz binlerce Türk ailenin Anadolu'ya göç etmesi ve Rusya'dan Türkiye'ye gelen aydınların (Yusuf Akçura, İsmail Gaspiralı gibi) etkisi önemli olmuştur.

CEVAP: A

14. Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp Savaşı ile Kuzey Afrika'da toprağı kalmamıştır. I. Balkan Savaşı ile Arnavutluk, Makedonya ve Doğu Trakya'yı kaybetmiştir. II. Balkan Savaşı'nda da Doğu Trakya'yı (Edirne ve Kırklareli) geri almıştır. Dolayısıyla verilen bu üç savaş, Osmanlı sınırlarında değişiklik meydana getirmiştir.

CEVAP: E

15. İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne mensup subaylar isyanları ile II. Meşrutiyet'in ilanına neden olurken, meşrutiyet rejimine karşı çıkan 31 Mart Olayı'nı bastırmak üzere Selanik'te bir ordu hazırlayarak (Hareket Ordusu) İstanbul'a göndermişlerdir. I. Balkan Savaşı sırasında da 23 Ocak 1913'te Babıali Baskını ile hükümeti ele geçirmiştir.

CEVAP: E

1. Avrupalı tüccarların Anadolu'dan önce, mamul (işlenmiş) sonra yarı mamul, nihayet ham madde götürmeleri; yerli üretimin azalması, dolayısıyla işsizliğin artmasına yol açmıştır. Mamul mal ihracatından, ham madde satan ülke durumuna düştüğünü de göstermektedir.

CEVAP: E

2. Kas ve kol gücünün yerini makinelerin alması, üretim miktarını artırmış, maliyetleri de düşürmüştür. Bu gelişme aynı zamanda çok sayıda insan çalıştıran yeni iş alanlarının (fabrika, atölye, madencilik vb.) ortaya çıkmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

3. Seri, ucuz üretim yapan makineler karşısında el tezgâhlarına dayalı Osmanlı sanayisi varlık gösterememiş, tezgâhlar ve küçük işletmeler birer ikişer kapanmış, bu durum aynı zamanda esnaf örgütlenmesi olan loncaların da çökmesine yol açmıştır.

CEVAP: A

4. Osmanlı hazinesinin ve ekonomik faaliyetlerin Avrupalı devletlerin kontrolüne geçmesi hem devletin saygınlığını azaltmış hem de ekonomik bağımsızlığını yok etmiştir. Diğer taraftan Avrupalı devletlerin siyasi baskıları da artmıştır. Ekonomik kaynakların ve gelirlerin Avrupalıların kontrolünde olması halkın daha fakirleşmesine yol açmıştır. Osmanlı Devleti'nin bu tarihlerde millî sanayi kuracak ne parası, birikimi ne de yetişmiş elemanı vardı.

CEVAP: B

5. Ulaşım alanındaki bu gelişmeler ticareti hızlandırdığı gibi sömürgecilik faaliyetlerini de artırmıştır. Zira Avrupalıların dünya üzerinde ulaşamadığı bir bölge kalmamıştı. Asya ve Afrika'da ulusal bağımsızlık mücadeleleri II. Dünya Savaşı'ndan sonra başlamıştır.

CEVAP: C

6. Fransa → Fas, Tunus ve Cezayir.
İngiltere → Mısır, Kıbrıs
İtalya → Eritre, Trablusgarp

CEVAP: E

9. Yerli tüccarın, yabancı tüccara nazaran daha çok vergi vermesi, yerli tüccarın iç gümrük vergisi ödemeye devam etmesi öncüllerde verilen olumsuzluklara kapı aralamıştır.

CEVAP: E

7. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler yaşanan ekonomik zorluk ve sıkıntıların nedenlerindedir. Loncaların ekonomik faaliyetlerdeki etkinliği değil, etkinliğini kaybetmesi olumsuz etki yapmıştır.

CEVAP: A

BİDERS YATIRIMCILIK

8. 1838 Balta Limanı Antlaşması, Osmanlı tüccarını ve yerli sanayisini yabancı tüccarlar karşısında korumasız bırakmış, rekabet edebilme imkânını zorlaştırmıştır.

CEVAP: C

10. İttihat ve Terakki hükümetleri ekonomik bağımlılığı sona erdirmek ve devletin ekonomik alanda da güçlenmesini sağlamak için B, C, D ve E seçeneklerinde verilen önlemleri almışlardır. Ekonomide devletçi politikalar izlenmesi Cumhuriyet Döneminde olacaktır.

CEVAP: A

1. Ruslar, güneye doğru inme politikaları doğrultusunda Kırım ve Kafkasya'yı işgal etmişler, buralarda yaşayan milyonlarca Müslüman Anadolu'ya göç etmek zorunda kalmıştır. Bugün ülkemizdeki Tatar, Çerkez, Çeçen vs vatandaşlarımız, ataları Rus zulmünden kaçarak Türkiye'ye sığınan insanlardır. Balkanlardan yapılan göçler ise burada kurulan Yunanistan ve Bulgaristan gibi devletlerin baskısı ile olmuştur.

CEVAP: D

2. Bu göç dalgalarının savaşlar ve baskılar sonucu yapıldığı görülmektedir. Yani göçler siyasi ve askeri nedenlerden kaynaklanmıştır. Soru kökünde ekonomik nedenlerden bahsedilmemiştir.

CEVAP: D

3. Öncüllerde verilen bilgiler şehirleşmenin aynı zamanda yapısal gelişmelere de yol açtığını göstermektedir.

CEVAP: E

4. İstanbul'daki bu teknolojik gelişmenin, köy ve kasabalara kadar ulaştığı söylenemez. Türkiye'de 1980'li yıllara kadar elektrik ve telefonu olmayan köyler vardı.

CEVAP: E

5. Osmanlı Devleti'nde yaşanan bu nüfus değişiminde toprak kayıplarının yaşanması (dolayısıyla toprak ile beraber üstünde yaşayan insanlarda kaybedildi) ve buralarda yaşayan Müslümanların can ve mal güvenlikleri nedeniyle Anadolu'ya göç etmeleri etkili olmuştur.

CEVAP: C

6. Kırım ve Kafkasya'dan yaşanan göçlerde Rus; Balkanlardan gelen göçlerde ise Yunan ve Bulgarların baskı ve zulümleri etkili olmuştur.

CEVAP: E

7. İnsanların zamanlarını çalışma saatlerine göre ayarlamaları, ortaya çıkan "boş zamanın" değerlendirilme şekilleri, eğlence biçimlerinin değişmesi, modernleşmenin meydana getirdiği değişikliklerdir.

CEVAP: E

8. İç ve dış turizme ilginin artması, yabancı ülkelere seyahatler düzenlenmesi hem ekonomik hem de sosyal değişim ve dönüşüm ile ilgilidir. Bu gelişmede politik faktörlerden bahsedilmemiştir.

CEVAP: C

9. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler modernleşmenin neden olduğu gelişmelerdir. Kafkaslar ve Balkanlardan yapılan göçler, bu kentlerin nüfuslarının daha da artmasına yol açmıştır. Modernleşmeye etkisi diğer seçeneklere göre son derece sınırlıdır.

CEVAP: E

10. Osmanlı Devleti'nde şehir tiyatroları, boks, tenis, futbol gibi spor aktiviteleri, mimaride barok ve rokoko tarzları, Avrupa'dan müzik gruplarının gelmesi XIX. yüzyıl ve XX. yüzyıl başlarında meydana gelmiştir. Oysa ki karagöz, meddah, orta oyununu geleneksel Türk sanatlarıdır.

CEVAP: A

1. Mustafa Kemal 1902'de Harp Okulu'nu teğmen rütbesiyle bitmiş ve Harp Akademisi'ne girmiştir. 1905'te Harp Akademisi'ni kurmay yüzbaşı rütbesiyle bitirmiştir.

CEVAP: E

2. Mustafa Kemal, Manastır Askeri İdadisi'nde Türk tarihine büyük ilgi duymuştur. Bunda tarih öğretmeni Mehmet Tevfik etkili olmuştur.

CEVAP: A

3. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Selanik'in özelliklerindedir. Yunanistan 1829 yılında bağımsız olduğunda Mora topraklarına sahipti. Selanik, Balkan Savaşları sırasında Osmanlı egemenliğinden çıkmıştır.

CEVAP: A

4. Mustafa Kemal'in küçük yaşlardan itibaren ülke sorunlarıyla ilgilenmesinde bulunduğu bölgedeki ayrılıkçı hareketler, Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu durum ve okuduğu okullardaki öğretmenleri etkili olmuştur.

CEVAP: E

5. Mustafa Kemal, I. Dünya Savaşı çıkmadan 1913 yılında Sofya'ya Ataşemiliter (askeri ataşe) olarak atanmıştır.

CEVAP: A

6. Mustafa Kemal, Harp Akademisi'ni bitirdikten sonra Şam'da bulunan V. Ordu'ya tayin edilmiş, Şam'da bulunduğu sırada da Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurmuştur.

CEVAP: D

7. Mustafa Kemal I. Dünya Savaşı yıllarında önce Çanakkale, peşinden Kafkas ve en son olarak Suriye cephesinde görev yapmıştır.

CEVAP: C

8. Mustafa Kemal'in ufku değil, ufkun ötesini de görmek istemesi onun ileri görüşlülüğü ile ilgilidir.

CEVAP: B

11. Mehmet Emin Yurdakul ve Ziya Gökalp milliyetçi ve Türkçü görüşleriyle; Namık Kemal vatan sevgisi, Tevfik Fikret ise çağdaşlık ve Batıcılık düşünceleriyle Mustafa Kemal'i etkilemişlerdir.

CEVAP: B

9. Mustafa Kemal'in ülkenin içinde bulunduğu zor şartlara rağmen vazifeye atılması, vatan ve millet sevgisi; ülkenin dört bir tarafına yayılmış milli mukavemet (direnme) hareketlerini birleştirmesi ise bütünleştirme gücü ile ilgilidir.

CEVAP: D

12. Liman Von Sanders'in yenilgiden sonra çekilen birlikleri Mustafa Kemal'e teslim ederken söylediği "Ben yalnız komutayı size bırakmakla avunuyorum." sözü onun liderlik yönüne ne kadar güvendiğini belirtmektedir.

CEVAP: C

10. Mustafa Kemal'in henüz bir lise öğrencisi olmasına rağmen Türk-Yunan Savaşı'na katılmak istemesi onun hem vatan sevgisini hem de idealist oluşunu göstermektedir.

CEVAP: D

13. Mustafa Kemal Paşa, Milli Mücadele'yi milliyetçilik esası üzerine kurmuştur. Kurtuluş Savaşı'nın hazırlık döneminden itibaren çalışmalarını milli egemenliğe uygun olarak yapmıştır. Vatandaşlar arasında eşitlik ilkesine dayalı, kimsenin makam, mevki ve statüsünün ayrıcalık oluşturmadığı bir toplum oluşturmuştur.

CEVAP: E

1. Osmanlı Devleti, Galiçya ve Makedonya cephelerinde müttefiklerine yardım için savaşmıştır. Bu cephe-ler Osmanlı sınırları dışındadır.

CEVAP: C

2. Sanayi İnkılabı ile bol ve seri üretim yapıldığı için sa-nayileşen devletlerin ham madde ve pazara ihtiyacı vardır. İtalyanların Trablusgarp'ı işgalleri ve I. Dünya Savaşı doğrudan Sanayi İnkılabı'nın sonuçları ile ilgi-lidir. Balkan Savaşları ise milliyetçilik ile ilgilidir.

CEVAP: D

3. Rusya gibi geniş kaynaklara ve askeri potansiyele sahip bir devletin I. Dünya Savaşı'ndan çekilmesinin önemli etkileri olması beklenir. Ancak ABD'nin İtilaf Devletleri yanında savaşa girmesi, Rusya'nın savaş-tan çekilmesinin oluşturduğu boşluğu giderdiği gibi İtilaf Devletleri'nin savaşı kazanmasını sağlamıştır.

CEVAP: A

4. I. Dünya Savaşı, daha önceki savaşlardan çok daha geniş bir alanda meydana gelmiş, savaşlar sadece cephede değil cephe gerisinde de devam etmiş ve tahrip gücü yüksek silahlar kullanılmıştır. Bütün bun-lar I. Dünya Savaşı'nın o ana kadar yapılan savaşla-rın en kanlısı olmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

5. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Osmanlı Dev-leti'nin I. Dünya Savaşı'ndan çekilmesinde etkili ol-muştur. Bu gelişmede Rusya'nın durumu herhangi bir etki yapmamıştır.

CEVAP: A

6. Rusların kışkırttığı Ermeniler, onlarla işbirliği yap-mışlar, Doğu Anadolu'da ayaklanarak Rus ilerleyişini kolaylaştırmışlardır. İngilizler ise Araplara bağımsızlık sözü vererek onları kendi yanına çekmiş ve Osmanlı-lara karşı savaşmalarını sağlamıştır.

CEVAP: D

7. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler I. Dünya Sa-vaşı'nın özel nedenlerindedir. Ham madde ve pazar yarışı savaşın genel nedenleri arasındadır.

CEVAP: C

8. Kafkas Cephesi'nin açılış amaçlarından biri Orta Asya Türkleriyle birleşmeydi. Turancılık tüm Türkleri bir bayrak etrafında birleştirme ülküsüdür.

CEVAP: A

9. Osmanlı Devleti Kut'ül-Ammare Savaşı'nı İngilizlerle Irak Cephesi'nde yaptı. Savaşı kazanan Osmanlılar çok sayıda esir aldılar. Esirler arasında İngiliz generali Townshed'de bulunmaktadır.

CEVAP: C

10. Osmanlı Devleti Kafkas Cephesi'nde sadece Rus ordusuyla savaşmıştır. İngilizlerle bu cephede herhangi bir savaş olmamıştır.

CEVAP: A

12. A, B, C ve E seçenekleri Ermenilerin Tehcir Kanunu ile Suriye ve Irak'a zorunlu göç ettirilmelerinin nedenleridir. Anadolu'nun pek çok yerinde yerleşmiş bulunan Ermenilerin nüfusu daha çok Doğu Anadolu'da yoğunlaşmaktaydı. Bu durum Osmanlı Devleti açısından bir sorun oluşturmamaktaydı. Sorun, Ermenilerin Ruslarla işbirliğinden kaynaklanmıştır.

CEVAP: D

13. ABD'nin Almanya'ya karşı İtilaf Devletleri yanında savaşa katılmasının nedeni Almanya'nın ABD ticaret ve yolcu gemilerine saldırıp batırmasıdır.

CEVAP: E

14. Kitle imha silahları II. Dünya Savaşı'nda kullanılmıştır. ABD'nin Japonya'da kullandığı bu silahların tahrip gücü insanlığı şok etmiştir. Soğuk Savaş Dönemi'nde ABD ile Rusya arasındaki rekabet, nükleer silahlar alanında da yaşanmıştır. Bir nükleer silah savaşı endişesi bu devletleri, bu tür silahların deneme ve üretimlerinde sınırlama getirme görüşmelerine yol açmıştır. Bu gelişme I. Dünya Savaşı'nın değil, II. Dünya Savaşı'nın sonuçları arasındadır.

CEVAP: C

11. I. Dünya Savaşı başladığında İtalya, İttifak Devletleri grubunda olmasına rağmen savaşa girmede. 1915 yılında İtilaf Devletleriyle anlaşarak savaşa onların yanında girdi. Osmanlı Devleti, savaş başladığında tarafsızlığını ilan etmişti. Ancak bir süre sonra Almanlarla bir ittifak anlaşması yaparak seferberlik ilan etti. Goben (Yavuz) ve Breslav (Midilli) gemilerinin Rus limanlarını bombalamasıyla savaşa girmiş oldu. Bulgaristan ise Çanakkale Savaşlarından sonra İttifak Devletleri grubunda savaşa girdi.

CEVAP: E

15. St. Germen Antlaşması Avusturya ile yapılmıştır. Seçeneklerdeki diğer eşleştirmeler doğru olarak verilmiştir.

CEVAP: B

1. Almanya'dan Osmanlı Devleti'ne yardım Bulgaristan üzerinden gelmekteydi. Bulgaristan savaştan çekilince bu bağlantı kesildi. Yunanların Trakya ve İstanbul'a doğru yürüme ihtimali doğdu. Diğer taraftan İngilizler, Anadolu sınırlarına kadar ilerlemişlerdi. Bütün bunlar Osmanlı Devleti'nin savaştan çekilmesine ve ateşkes istemesine yol açtı.

CEVAP: E

2. I. ve III. öncüllerde verilenler, İtilaf Devletlerinin Osmanlı Devleti'nde iletişim ve ulaşımı kontrol altına almak istediklerini göstermektedir.

CEVAP: B

3. İtilaf Devletleri, İstanbul'u işgal ettikleri sırada Rusya'da iç karışıklıklar yaşanmaktaydı. Bolşevikler yönetime hakim olduktan sonra Osmanlı Hükümeti'yle değil, TBMM Hükümeti'yle diplomatik ilişki kurmuşlardır.

CEVAP: A

4. Wilson İlkeleri, Osmanlı Devleti'nin Türklerin çoğunlukta olduğu yerlerde kesin Türk egemenliğini öngörmekteydi. Bu nedenle İtilaf Devletleri bu maddeyle çelişmemek için, Mondros Ateşkes Antlaşması'na C seçeneğindeki maddeyi koymuşlardır.

CEVAP: C

5. I. Dünya Savaşı sırasında yapılan gizli paylaşım tasarılarında Batı Anadolu İtalya'ya verilmişti. İngiltere bu bölgede İtalya'yı çıkarlarına aykırı gördüğü için Batı Anadolu'nun Yunanlara verilmesini sağlamıştır. Paris Barış Konferansı'nda alınan bu karar İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılıklarının çıkmasına yol açmıştır.

CEVAP: B

6. Paris Barış Konferansı'nda İttifak Devletleriyle yapılacak barış anlaşmalarının esasları da belirlenmiştir. Ancak Osmanlı toprakları üzerinde bir uzlaşma sağlanamadığı için barış taslağı oluşturulamamıştır.

CEVAP: A

9. Osmanlı topraklarında yaşayan Arap, Rum ve Ermenilerin haklarını savunmak için Paris Barış Konferansı'na çağırılması, İtilaf Devletlerinin Osmanlı Devleti'ni parçalamak istediklerinin kanıtıdır.

CEVAP: E

7. Yunanların Batı Anadolu'daki katliamları Avrupa kamuoyunda da tepki toplamış ve bölgede olup bitenleri yerinde görüp incelemesi için ABD'li Amiral Bristol başkanlığında bir heyet gönderilmiştir. Amiral Bristol Raporu'nda bölgede meydana gelen olayların sorumlusu olarak Yunanistan gösterilmiştir. Amiral Bristol Raporu, Milli Mücadele haklılığını uluslararası kamuoyuna duyuran ilk belgedir.

CEVAP: C

BİDERS
YATIRIMCILIK

8. Rusya'nın I. Dünya Savaşı'ndan çekilmesinden sonra Osmanlı ordusu Kafkasya ve İran içlerine girmişti. Mondros Ateşkes Anlaşması'nın belirtilen maddesi Türk ordusunun savaş öncesindeki sınırlara çekilmesini istemektedir.

CEVAP: A

10. İtalyanlar Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra gizli paylaşım tasarılarında kararlaştırdığı üzere Antalya, Konya ve Muğla'yı işgal etmişlerdir.

CEVAP: E

1. I. Dünya Savaşı sonunda galip devletlerin savaş sonrası düzeni ve yapacakları barışın esaslarını belirlemek için topladıkları Paris Barış Konferansı (18 Ocak 1919) sırasında Doğu Anadolu'da bir Ermeni devletinin kurulması, Batı Anadolu'nun ise Yunanlara verilmesi kararlaştırıldı.

CEVAP: A

2. I. öncül Trakya, II. öncül İzmir ve III. öncül Trabzon ve civarında faaliyet gösteren Rumlara karşı oluşturulmuştur.

CEVAP: E

3. Kuvayımilliye birlikleri Çukurova'da Fransızlar, Ege Bölgesi'nde ise Yunanlarla mücadele etmiştir. Kurtuluş Savaşı yıllarında İtalyanlarla bir savaş yaşanmamıştır.

CEVAP: D

4. İngiliz Muhipleri Cemiyeti İngiltere'nin, Wilson İlkeleri Cemiyeti ise Amerikan'ın mandasını istemektedir. II. ve IV. öncüllerde verilenler milli varlığa düşman cemiyetlerden olsa da manda istekleri yoktur.

CEVAP: B

5. A, B, D ve E seçeneklerindeki bilgiler milli cemiyetlerin özellikleri arasındadır. Bu cemiyetlerin İstanbul Hükümeti'nce desteklendikleri bilgisi doğru değildir.

CEVAP: C

6. İngiltere, Pontusçu çeteleri destekleyerek işgallerini kolaylaştırma ve Karadeniz üzerinden Kafkaslarda etkinliğini artırmak amacındaydı. Bu faaliyetin Orta Doğu petroleri ile bir bağlantısı yoktur.

CEVAP: C

7. Kordos Cemiyeti, Rusya'daki Rumları Karadeniz Bölgesi'ne taşıyarak bölgenin etnik ve demografik yapısını değiştirmeyi, böylece kurulmasını planladıkları Pontus Devleti'nin altyapısını hazırlamayı amaçlamışlardır. Bölgede yaşayan Rum halka karşı tarih boyunca Türklerin herhangi bir asimile politikası olmamıştır.

CEVAP: C

8. Anadolu'nun İtilaf Devletleri tarafından işgal edilmeye başlanması, azınlıkların zararlı faaliyetlerini artırmaları, Anadolu halkının tepkisine neden olmuş ve milliyetçi duyguları güçlendirmiştir. Amiral Bristol Raporu, Yunanlıların Batı Anadolu'daki faaliyetleri ile ilgilidir.

CEVAP: D

9. Millî Kongre Cemiyeti belirtilen bu faaliyetleri ile B, C, D ve E seçeneklerinde verilen hedeflere ulaşmayı amaçlamıştır. Millî Kongre Cemiyeti'nin silahlı mücadele şeklinde bir faaliyeti olmamıştır.

CEVAP: A

12. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Kuvay-ı Milliye'nin özellikleri arasındadır. Kuvay-ı Milliye, TBMM açıldıktan sonra da görev yapmıştır. Örneğin TBMM'ye yönelik isyanları Kuvay-ı Milliye birlikleri bastırıştır. Kuvay-ı Milliye, düzenli ordu kurulunca ya kadar faaliyet göstermiştir.

CEVAP: D

10. Millî Cemiyetlerin milli duygularla hareket etmeleri Millî Mücadele'ye önemli katkılar sağlamıştır. II. ve III. öncülde verilenler daha etkin bir mücadeleyi oumsuz etkilemiştir.

CEVAP: E

13. Kuvay-ı Milliye işgallere, azınlıkların zararlı faaliyetlerine ve TBMM'ye karşı çıkan isyanlara karşı mücadele etmiştir.

CEVAP: E

11. Kilikyalılar Cemiyeti, Çukurova'da faaliyet gösteren Fransız ve Ermenilere karşı kurulmuştur. Diğer milli cemiyetler Yunanlara karşı kurulmuştur.

CEVAP: A

14. Taşnak Cemiyeti, Ermeniler tarafından kurulmuştur. Sorudaki diğer cemiyetler Rumlar için kurulmuştur.

CEVAP: B

1. Verilen öncüllerdeki maddeler Havza Genelgesi'nde yapılması istenen faaliyetlerdir. Havza Genelgesi, milli bilincin uyarılmasına yöneliktir.

CEVAP: E

2. Amasya Genelgesi bir ihtilal beyannamesi olup Kurtuluş Savaşı'nın amacı, gerekçesi ve yöntemini ortaya koymuştur. İlk defa ulus egemenliğinden bahsetmiştir. Ülkenin içinde bulunduğu olumsuz duruma ilgili olarak halk aydınlatılmıştır. Ancak halk işgalcilerle karşı silahlı bir mücadeleye çağrılmamıştır. Bu çağrı Erzurum Kongresi'nde yapılmıştır.

CEVAP: E

3. "Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanmaz." ifadesi Pontusçu Rumların Karadeniz'de ve Ermenilerin Doğu Anadolu'da yani vatan toprakları üzerinde devlet kurmalarına izin verilmeyeceğini belirtmektedir.

CEVAP: A

4. "Manda ve himaye kabul edilemez." kararı İngiliz mandasını savunan İngiliz Muhipleri Cemiyeti ile Amerikan mandasını isteyen Wilson İlkeleri Cemiyeti'ne gösterilmiş bir tepkidir.

CEVAP: D

5. Erzurum Kongresi bölgesel bir kongre olup, Temsil Kurulu'na seçilen üyeler de doğu temsilcileridir. Temsil Kurulu'nun tüm yurdu temsil eder hâle gelmesi Sivas Kongresi ile olmuştur. Kongrede alınan kararların takibi için bir kurulun oluşturulması, kongrenin ne denli kararlı olduğunu göstermektedir.

CEVAP: D

6. Verilen seçeneklerden ilk gerçekleşeni, Mustafa Kemal'in Erzurum'da iken 7 - 8 Temmuz 1919'da askerlik görevinden istifa etmesidir.

CEVAP: A

7. Öncüllerde verilen gelişmeler Türk milletinin "içinde bulunduğu ateşten çemberden" kurtulmak için çalışmalar yaptığı'nın göstergesidir.

CEVAP: E

8. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Amasya Genelgesi'nde alınan kararın göstergesidir. Bu kararın Osmanlı Devleti'nin devamının sağlanacağı anlamına geldiği söylenemez. Zira Mustafa Kemal, Samsun'a çıkarken milli egemenliğe dayalı yeni bir Türk Devleti kurma düşüncesiyle yola çıkmıştı.

CEVAP: D

10. Kurtuluş Savaşı'nın da temelinde milliyetçilik ve bağımsızlık düşüncesi olduğu dikkate alınırsa bu özelliklere sahip Kuvay-ı Milliye'den bu gerekçelerle düzenli orduya geçildiği söylenemez.

CEVAP: B

11. Vatan bütünlüğünün tehlikede olması ve Osmanlı Hükümeti'nin sorumluluğunu yerine getirememesi Kurtuluş Savaşı'nın gerekçelerini oluşturur.

CEVAP: D

9. İngiltere I. Dünya Savaşı yıllarında dünyanın en büyük sömürge imparatorluğu idi. İngiliz Dışişleri Bakanı, söyledikleriyle Osmanlı Devleti'ni parçalamak istemektedir.

CEVAP: A

12. Erzurum Kongresi'nin "büyük ve ender bir eser" olarak tanımlanmasında verilen öncüllerdeki özellikleri etkili olmuştur.

CEVAP: E

1. Başlangıçta Millî Mücadele'yi önemsemeyen İtilaf Devletleri, Anadolu halkının Mustafa Kemal ve arkadaşlarının etrafında toplanmaları ve TBMM'nin açılması üzerine bu hareketi bir tehdit olarak görmüşler, TBMM Hükümeti'ni dolayısıyla Millî Mücadele'yi yok etmek için TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaları doğrudan desteklemişlerdir.

CEVAP: B

2. Erzurum Kongresi kararlarının yabancı ülke ve işgal devletleri temsilcilerine gönderilmesi ulusal kararlar alındığını ve ulusal bağımsızlık konusunda kararlı olduğunu göstermektedir.

CEVAP: D

3. Temsil Heyeti, TBMM açılıncaya kadar Milli Mücadeleyi yürütmüş, yürütme organı gibi çalışmıştır. TBMM açılınca görevi sona ermiştir.

CEVAP: C

4. İstanbul Hükümeti temsilcisi Salih Paşa belirtilen kararları Amasya Görüşmeleri'nde kabul etmişse de İstanbul Hükümeti, Mebusan Meclisi'nin İstanbul dışında başka bir şehirde toplanmasını, barış görüşmelerine gidecek kişiler için Temsil Heyeti'nin görüşünü almayı, egemenliğine aykırı gördüğü için kabul etmemiştir.

CEVAP: E

5. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler önergede yer almaktadır. Bu önergede kabine sisteminden bahsedilmemiştir. Kaldı ki TBMM açıldığı tarihten, Cumhuriyet'in ilanına kadar olan sürede meclis hükümeti sistemi ile çalışmıştır.

CEVAP: D

6. Çerkez Ethem Ayaklanması, önce Kuvay-ı Milliye yanlısı olup daha sonra ayaklananlar grubuna girmektedir.

CEVAP: A

7. Misak-ı Milli kararları arasında Ege Adaları ile ilgili bir hüküm yoktur. Osmanlı Devleti, Ege Adalarını Balkan Savaşları sırasında kaybetmiştir.

CEVAP: D

8. Sulh ve Selamet-i Osmaniye Fırkası ile İslam Teali Cemiyeti, ülkenin kurtuluşunu, padişah ve halifenin etrafında kenetlenmede görmektedir.

CEVAP: D

9. İlk dört öncül, Amasya Görüşmeleri'nin sonuçlarındandır. Amasya Görüşmeleri sırasında İstanbul'da Ali Rıza Paşa Hükümeti bulunmaktaydı. Ali Rıza Paşa, Temsil Heyeti'yle uzlaşma yollarını aramış, bu nedenle bakanlardan Salih Paşa'yı Mustafa Kemal'le görüşmesi için Amasya'ya göndermiştir. Damat Ferit Paşa, Sivas Kongresi'nden sonra Temsil Heyeti'nin baskısı sonucu istifa etmişti.

CEVAP: E

12. TBMM 23 Nisan 1920'de, yani Son Osmanlı Mebusan Meclisinin kapatılmasından sonra açılmıştır. Dolayısıyla TBMM'nin açılmasının, Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nin kapatılmasına yol açtığı söylenemez.

CEVAP: D

10. Temsil Heyeti'nin Ankara'ya gelmesi →27 Aralık 1919
Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nin açılması→12 Ocak 1920
İtilaf Devletlerinin İstanbul'u resmen işgali→16 Mart 1920

CEVAP: D

13. İngiltere açısından Boğazlar bölgesine hakim olmak son derece önemlidir. Bu nedenle İngiltere, Boğazların doğusunda çıkan Anzavur Ayaklanması (Çanakkale Boğazı'nın doğusu) ile Kuvay-ı İntibatiye Ayaklanması'na (İstanbul Boğazı'nın doğusu) destek vermiştir.

CEVAP: C

11. Ali Fuat (Cebesoy) Paşa'nın ve kolordusunun burda olması, Temsil Heyeti'nin Ankara'yı merkez seçmesinde etkili olmuştur.

CEVAP: A

14. Mustafa Kemal Sivas Kongresi'nden sonra 13 Eylül 1919'da Sivas'ta İrade-i Milliye adlı bir gazetenin çıkarılmasını sağlamış, Ankara'ya geldiğinde de Hakimiyet-i Milliye gazetesinin yayınlanmasını sağlamıştır. Anadolu Ajansı da yine onun tarafından Ankara'da kurulmuştur.

CEVAP: E

1. Mustafa Kemal, A, B, D ve E seçeneklerinde verilenlerle İstanbul'un işgaline karşı önlemler almıştır. Bu önlemler arasında düzenli ordunun kurulması yoktur. Düzenli ordu kurma çalışmaları 1920'nin son aylarında başlamıştır.

CEVAP: C

2. Rum ve Ermeniler 1856 Islahat Fermanı'nın ilanından beri devlet yönetimine katılıyorlardı. Onlar devlet yönetimine katılmak için değil, bağımsız devletler kurmak için ayaklanmışlardır.

CEVAP: D

3. TBMM, yasama (kanun yapma) ve yürütme (uygulama, hükümet etme) yetkilerini kendinde toplayarak güçler birliği ilkesini benimsemiştir.

CEVAP: A

4. Osmanlı Hükümeti ve İtilaf Devletleri çıkarları için, azınlıklar ise devletlerini kurmak için ayaklanmalara destek vermişlerdir.

CEVAP: E

5. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen gelişmeler I. TBMM'ye aittir. Ankara'nın başkent ilan edilmesi (13 Ekim 1923) II. TBMM döneminde olmuştur.

CEVAP: E

6. Mustafa Kemal, gönderdiği mektupta yabancı devletlerin Osmanlı Hükümeti'yle yapacağı anlaşmaların TBMM tarafından kabul edilmeyeceğini belirterek Teşkilat-ı Esasiye'nin "Türkiye Devleti, Büyük Millet Meclisi'nce yönetilir." maddesine uygun davranmıştır.

CEVAP: B

7. İlk TBMM bir savaş meclisidir. Ülkeyi işgalden kurtarmak için kurulmuştur. Farklı düşünce ve görüşten insanlar bu amaca ulaşmak için bir araya gelmişlerdir. İnkılaplar yapılması öncelikler arasında değildir. İnkılaplar, ülke işgalden kurtulduktan sonra yapılacaktır.

CEVAP: D

8. Kurucu meclis, anayasa yapmak için oluşturulmuş bir meclis demektir. Bu nedenle TBMM'nin Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nu yapması kurucu meclis olduğunu gösterir.

CEVAP: B

9. Kuvay-ı Milliye hareketi TBMM açılmadan önce başlamıştı. Elde düzenli bir ordu olmadığı için işgallere Kuvay-ı Milliye birlikleri ile karşı konmaktaydı. TBMM kurumsallaşıp güçlendikçe bu yönde de adım atmış ve düzenli orduya geçmiştir.

CEVAP: E

10. B, C, D ve E seçeneklerinde meclis hükümetinin özellikleri verilmiştir. A seçeneğinde verilen kabine sisteminin özelliğidir.

CEVAP: A

11. Hıyanet-ı Vataniye Kanunu (29 Nisan 1920) ve İstiklal Mahkemeleri (18 Eylül 1920) ayaklanmalara karşı TBMM'nin aldığı önlemler arasındadır. III. öncül ayaklanmalarla ilgili değildir. Yunan ordusu Eskişehir-Kütahya Savaşlarını kazanıp Polatlı'ya doğru ilerleyince TBMM, çabuk karar alıp uygulanması için 5 Ağustos 1921'de Başkomutanlık Yasası ile yetkilerini (üç aylığına) Mustafa Kemal'e devretmiştir.

CEVAP: C

12. I. Dünya Savaşı'nda İtilaf Devletleri grubunda yer alan ve Anadolu'nun taksiminden pay alan Çarlık Rusyası'dır. Çarlık Rusyası, Bolşevik İhtilali'yle yıkılmış, yeni kurulan Sovyet Rusya ise siyasi ve ekonomik görüşleriyle Batılı devletlerden ayrılmıştır.

CEVAP: A

13. Sevr Barış Antlaşması'nda Osmanlı borçları ile ilgili bir hüküm yoktur. Osmanlı borçları Lozan Barış Görüşmelerinde gündeme gelecek ve antlaşmaya girecektir.

CEVAP: D

14. Sevr Barış Antlaşması Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgesi'ni Ermenilere vermiştir.

CEVAP: B

15. Kuvay-ı Milliye birlikleri Milli Mücadele yıllarında önemli hizmetler görmüştü. Ancak düzenli ordu birliklerine sahip Yunanların Batı Anadolu'daki ilerleyişini durduramamıştı. Bu nedenle TBMM, düzenli ordu kurma kararı alarak Kuvay-ı Milliye birliklerinin de bu orduya katılmasını istemiştir. Ancak Çerkez Ethem başta olmak üzere bazı Kuvay-ı Milliye şefleri bu karara uymamışlar ve isyan etmişlerdir.

CEVAP: B

1. Mondros Ateşkes Anlaşması, Kafkaslar ve İran'da bulunan Türk ordularının I. Dünya Savaşı öncesi sınırlara çekilmesini istemiştir. İngiltere, Orta Doğu petrolerinden sonra Azerbaycan ve Kafkas petrolerini de ele geçirmek istiyordu. Bu nedenle Türk ordusunun bu bölgedeki varlığını çıkarlarına aykırı görüyordu.

CEVAP: C

2. Verilen öncüllerin tamamı Ermenilerin, Doğu Anadolu'ya saldırı yapmasında etkili olmuştur. İngiltere, Doğu Anadolu'da kurulacak bir Ermenistan ile Kafkasya'da etkin olmayı ve Rusya ile mandası altındaki Orta Doğu arasında tampon bir bölge kurmayı amaçlamıştır.

CEVAP: E

3. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Gümrü Antlaşması'nın özelliklerindedir. Gümrü Antlaşması onaylanmadan Bolşevikler Ermenistan yönetimini ele geçirmişler ve bu nedenle antlaşma yürürlüğe girmemiştir. Buna karşılık Türkiye'nin bölgede oluşturduğu fiili durum Moskova ve Kars Antlaşmalarıyla kabul edilmiştir.

CEVAP: A

4. Güney Cephesi'nde bir Türk-İtalyan savaşı olmamıştır. Yunanistan'la Batı Anadolu yüzünden sorun yaşayan İtalya, Türk tarafına el altından destek vermiştir. Güney Cephesi'nde Türk milleti Fransızlar ve yanlarında getirdikleri Ermenilerle savaşmıştır.

CEVAP: D

5. Erkân-ı Harbiye Vekaleti hükümetin bir parçası idi. Kurtuluş Savaşı yıllarında çabuk karar almak için gerekli olan bu duruma Cumhuriyet'in ilanından sonra son verilmiştir. Bakanlık özelliğine son verilerek ordusiyasetten ayrılmıştır.

CEVAP: E

6. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler Ermenilerle yapılan savaşın ve Gümrü Antlaşması'nın sonuçları arasındadır. Ermeniler Sevr'i tanımamakla birlikte, daha sonraki süreçte Doğu Anadolu üzerinde toprak taleplerini tekrarlamışlardır. Yani Ermeniler Doğu Anadolu ile ilgili iddialarından vazgeçmemişlerdir.

CEVAP: C

7. Gümrü Antlaşması (3 Aralık 1920), Moskova Antlaşması (16 Mart 1921), Kars Antlaşması (13 Ekim 1921)

CEVAP: E

8. Tekalif-i Milliye Emirleri ile Türk milletinden ordunun ihtiyaçlarını karşılaması için fedakarlık istenmiş, diğer taraftan Rusya'dan satın alınan silahlarla ordunun eksiklikleri giderilmiştir. Mustafa Kemal'in doğrudan ordunun yönetimini üstlenmesi de orduyu güçlendirmiştir.

CEVAP: E

9. I. Dünya Savaşı'ndan sonra imzalanan Mondros Ateşkes Anlaşması'yla İngilizler Boğazlar bölgesini kontrolleri altına almışlardı. Doğu Trakya ise Yunanların işgali altındaydı. Dolayısıyla Mustafa Kemal'in belirttiği hedeflere ulaşması için İngiltere ve Yunanistan ile savaşması gerekiyordu. Ancak bunlara gerek kalmadan diplomasi yolu ile (Mudanya Ateşkes Anlaşması) buralar kurtararak milli sınırlara katılmıştır.

CEVAP: D

10. Türk ordusu sınırlı imkan ve silahlarla savaşıyordu. Bu eksiklikler giderilmeden Yunan ordusunun durdurulması ve Anadolu'dan atılması çok zordu. Tekâlif-i Milliye Emirleri ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için çıkarılmıştır.

CEVAP: A

11. İtalyanlar, II. İnönü Savaşı'ndan sonra Anadolu'da işgal altında bulundurdıkları yerlerden çekilmeye başlamışlar, Sakarya Meydan Savaşı'ndan sonra da tamamen çekilmişlerdir.

CEVAP: B

12. Eskişehir-Kütahya Savaşları'nın yol açtığı olumsuzlukları gidermek için ordunun güçlendirilmesi gerekiyordu. Tekalif-i Milliye Emirleri ile Mustafa Kemal'in Başkomutanlığa getirilmesi bu amaçlara yöneliktir. Hıyanet-i Vataniye Kanunu bu gelişmelerden önce, TBMM'ye karşı çıkarılan ayaklanmaları bastırmak için 29 Nisan 1920'de çıkarılmıştır.

CEVAP: D

13. Kuvay-ı Milliye birlikleri profesyonel birliklere sahip düşman ordusunu oyalıyor, ama durduramıyordu. Bu nedenle düzenli orduya geçilmiştir. Düzenli orduya geçilmesi, Kurtuluş Savaşı'nın uzamasına değil, daha çabuk kazanılmasına yol açmıştır.

CEVAP: C

1. Düzenli orduya katılımların artması, Türk milletinin düzenli orduya güveninin arttığını göstermektedir. Asker sayısı arttıkça harcama ve giderler de artacaktır. Savaşın kazanılması ve katılımların artması taarruz gücüne ulaşıldığını göstermez.

CEVAP: A

2. Eskişehir-Kütahya Savaşlarında alınan yenilgi, TBMM'de tartışmalara yol açmış, bazı milletvekilleri ordunun iyi yönetilmediğini öne sürerek, tekrar mücadelenin Kuvay-ı Milliye ile yapılmasını teklif etmişlerdir.

CEVAP: B

3. II. İnönü Savaşı'nı kazanan Türk birlikleri geri çekilen Yunan ordusunu tamamen dağıtmak için Aslıhanlar ve Dumlupınar taraflarında taarruza geçti. Ancak henüz saldırı gücüne ulaşamadığı için sonuç alamadı.

CEVAP: B

4. Sovyet Rusya, İtilaf Devletlerinin Anadolu'da bulunmasını kendisi açısından bir tehdit olarak görüyordu. Bu nedenle Sovyetler, İtilaf Devletleriyle mücadele eden TBMM Hükümeti'ne ilgi göstermişler, nitekim 16 Mart 1921'de imzaladıkları Moskova Antlaşması'yla TBMM hükümeti'ne siyasi ve askeri destek vermişlerdir.

CEVAP: B

5. Maraş, Antep ve Urfa, Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra İngilizler tarafından işgal edilmişti. 15 Eylül 1919'da İngiltere ve Fransa, Orta Doğu'da manda yönetimleri kurmak için bir anlaşma yaptılar. Buna göre, Irak ve Filistin İngiliz mandasına, Suriye ve Lübnan ise Fransız mandasına bırakıldı. Yine bu anlaşmayla İngiltere Maraş, Antep ve Urfa'yı, Fransızlara bıraktı.

CEVAP: E

6. I. öncül doğru değildir. Zira TBMM'nin ilk imzaladığı siyasi antlaşma Ermenilerle yapılan Gümrü Antlaşması'dır (3 Aralık 1920).

CEVAP: D

7. Gediz taarruzunda (24 Ekim 1920) Batı Cephesi Komutanı Ali Fuat Paşa kuvvetleri ile Çerkez Ethem'in Kuvay-ı Seyyare kuvvetleri arasında uyum sağlanamamış ve bu kuvvetler Yunanlar karşısında yenilgiye uğramıştır. Bu yenilgi TBMM'de düzenli ordu kurulması kararı alınmasında etkili olmuştur.

CEVAP: B

8. Gediz yenilgisi üzerine Batı Cephesi ikiye ayrıldı. Cephenin kuzeyine Albay İsmet Bey, güneyine de Albay Refet Bey komutan olarak atandı.

CEVAP: A

9. Gediz yenilgisi öncülerde verilen sonuçları doğurmuştur. Bu yenilgi hızlı bir şekilde düzenli ordunun kurulmasına zemin hazırlamıştır.

CEVAP: E

10. Osmanlı başkenti İstanbul ve Boğazların yönetiminin TBMM Hükümeti'ne bırakılacak olması, İtilaf Devletlerinin Osmanlı Devleti'ni yok saydıklarını göstermektedir.

CEVAP: C

11. Gerek I. Dünya Savaşı gerekse Kurtuluş Savaşı yıllarında Türklere karşı acımasız bir tutum sergileyen İngilizler A, B, C ve D seçeneklerinde belirtilen nedenlerle Türklere uzlaşmak zorunda kalmıştır. Saltanatın kaldırılmasının bu tutum değişikliğine bir etkisi olmamıştır. Kaldı ki İngiltere saltanatın devamından yanadır.

CEVAP: E

12. Türk milleti Tekâlif-i Milliye Emirlerini yerine getirerek maddi-manevi tüm güçlerini seferber etmiş ve ordunun emrine vermiştir.

CEVAP: A

13. Her ilçede komisyonların kurulması ve İstiklal Mahkemeleri, Tekâlif-i Milliye Emirleri'nin uygulanmasını kolaylaştırmıştır. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu bu gelişmeden önce çıkarılmış olup anayasa ile ilgilidir.

CEVAP: C

14. Lozan Barış Görüşmeleri'nde İngiltere'nin uzlaşmaz tutumu nedeniyle Irak sınırı (Musul sorunu) konusunda anlaşma sağlanamamış ve bu konu Lozan'dan sonraya ertelenmiştir.

CEVAP: A

1. I. İnönü → Londra Konferansı, Moskova Antlaşması, Türk-Afgan Dostluk Antlaşması

Sakarya → Kars, Ankara Antlaşmaları

Büyük Taarruz → Mudanya Ateşkes Anlaşması

CEVAP: E

2. I. TBMM ülkeyi işgalden kurtarmak için toplanmıştır. Bunu başardıktan sonra 1 Kasım 1922'de saltanatı kaldırması inkılapçı bir meclis olduğunu da göstermektedir.

CEVAP: B

3. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler I. İnönü Savaşı'nın yol açtığı sonuçlardandır. Maarif Kongresi ise 15 Temmuz 1921'de Eskişehir-Kütahya Savaşları devam ederken Ankara'da toplanmıştır.

CEVAP: A

4. Verilen ilk dört savaş Türkler için bir savunma savaşıdır. İlk saldırılar Yunanlar olmuştur. Büyük Taarruz'un tamamlayıcısı olan Başkomutanlık Meydan Muharebesi (30 Ağustos 1922) ise Batı Anadolu'daki Yunan işgaline son vermeyi amaçlayan bir taarruz savaşıdır.

CEVAP: E

5. Batum'un, Moskova Antlaşması'yla Gürcistan'a bırakılması Misak-ı Milli'den verilen ilk tavizdir.

CEVAP: B

6. İtilaf Devletleri'nin Lozan Barış Görüşmeleri'nde Kurtuluş Savaşı'na olumlu bir katkısı olmayan Osmanlı Hükümeti'ni de çağırımları üzere TBMM, 1 Kasım 1922'de saltanatı kaldırmıştır.

CEVAP: B

7. Yunanlar I. ve II. İnönü Savaşlarında yenilmelerine rağmen Ankara'yı ele geçirme fikrinden vazgeçmemişlerdir. Nitekim bu savaşlardan sonra yapılan Eskişehir-Kütahya Savaşları ile Sakarya Meydan Muharebesi'nde esas amaçları Ankara'yı alarak Milli Mücadele hareketine son vermektir.

CEVAP: E

8. Ateşten Gömlek, Halide Edip (Adivar) tarafından kaleme alınmıştır.

CEVAP: A

9. Mudanya Ateşkes Anlaşması'nda Boğazların yönetimi TBMM Hükümeti'ne verilmişken, Lozan Barış Antlaşması'nda Boğazların yönetimi başkanı Türk olan uluslararası bir komisyona bırakılmıştır.

CEVAP: D

10. Verilen öncüllerin tamamı Misak-ı Milli'ye aykırıdır. Bu nedenle TBMM, İtilaf Devletlerinin bu önerilerini reddetmiştir.

CEVAP: E

11. Kurtuluş Savaşı sırasında Türk ordusu tek yenilgiyi Eskişehir-Kütahya Savaşlarında almıştır. Bu yenilgi moralleri bozmuş ve Meclis'te tartışmalara yol açmıştır. Mustafa Kemal bu ifadeyle bu yenilginin savaşın kaybedildiği anlamına gelmeyeceğini belirtmiştir. Nitekim Sakarya Meydan Savaşı bu yenilginin olumsuz izlerini silmiştir.

CEVAP: C

12. Sakarya Savaşı'ndan sonra imzalanan Kars Antlaşması, Sovyetler Birliği'nin belirtilen üç Kafkas Cumhuriyetiyle imzalanmıştır.

CEVAP: E

13. Türk'ün Ateşle İmtihanı → Halide Edip Adıvar
Yaban → Yakup Kadri Karaosmanoğlu
Çankaya → Falih Rıfkı Atay

Ateşten Gömlek → Halide Edip Adıvar

Fatih-Harbiye → Peyami Safa (Fatih Harbiye batıl-laşma hareketlerinin Türk toplumu ve bireyler üzerindeki etkisini konu almaktadır.)

CEVAP: A

14. "Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!" ifadesi taarruz emrini içermektedir. Dolayısıyla Türk ordusunun taarruz gücüne ulaştığını göstermektedir.

CEVAP: C

15. Ermenileri Doğu Cephesi'nde yenilgiye uğratan Kazım Karabekir Paşa'nın XV. Kolordusu'dur. İsmet Bey, düzenli ordu birlikleriyle Yunanlı I. İnönü Savaşı'nda yendikten sonra Ethem kuvvetlerinin üzerine yürümüş ve Çerkez Ethem Ayaklanması'nı bastırmıştır. Yozgat Ayaklanması ise Kuvay-ı Milliye birliklerince bastırılmıştır.

CEVAP: C

16. Ayaklanmaların bastırılmasında (henüz düzenli ordu kurulmadığı için) Kuvay-ı Milliye ve Çerkez Ethem'in Kuvay-ı Seyyare birlikleri rol oynamıştır. Kuvay-ı İnzibatiye (Halifelik ordusu) ise İstanbul Hükümeti'nce TBMM'ye karşı çıkartılan bir ayaklanmadır.

CEVAP: D

1. Avrupalı devletler kapitülasyonlarla Osmanlı Devleti'ni yüzyıllarca sömürmüşler ve yarıömürge duruma düşürmüşlerdi. Devletin çöküşünün en önemli nedenlerinden biri de kapitülasyonlardı. Yeni Türk Devleti'nin kurucuları bunu çok iyi bildiğinden bu konuda taviz vermemişler, bu ise görüşmelerin kesilmesine yol açmıştır.

CEVAP: C

2. Meclis hükümeti sisteminde TBMM yasama ve yürütmeyi üstlenmişti. Kabine sisteminde ise hükümet yürütme yetkisini üstlenmiştir. Böylece güçler ayrılığı ilkesine doğru adım atılmıştır.

CEVAP: D

3. Meclis hükümeti sisteminde bakanlar tek tek seçilmekte idi. Kabine sisteminde ise başbakan kabinesinde (hükümet) görev alacak bakanları belirliyor ve Meclis'ten güvenoyu alıyordu. Dolayısıyla kabine sisteminde, yürütme yetkisini kullananlar arasında daha yakın bir uyum vardır.

CEVAP: C

4. Saltanatın kaldırılması 1 Kasım 1922, Halifeliğin, Şeriye ve Evkâf Vekâleti'nin kaldırılmasıyla, Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabulü 3 Mart 1924, Medeni Kanunu'nun kabulü ise 1926 yılında olmuştur.

CEVAP: E

5. I. TBMM 23 Nisan 1920 ile 1 Nisan 1923 tarihleri arasında görev yapmıştır. II. dönem TBMM ise 11 Ağustos 1923'ten 1 Ekim 1927 tarihine kadar görev yapmıştır. İzmir İktisat Kongresi 17 Şubat 1923'te yapıldığına göre, bunun II. TBMM Dönemi'nde yapıldığı söylenemez.

CEVAP: A

6. Saltanatın kaldırılması → 1 Kasım 1922
İtilaf Devletlerinin İstanbul'u boşaltması → 6 Ekim 1923
Ankara'nın başkent ilanı → 13 Ekim 1923

CEVAP: B

7. İtilaf Devletleri 6 Ekim 1923'te Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul'u boşaltınca, yeni Türk Devleti'nin başkentinin neresi olacağı tartışmaları başlamıştır.

CEVAP: B

8. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen gelişmeler 1923-1927 yılları arasında meydana gelmiştir. Yeni Türk harfleri ise 1928 yılında kabul edilmiştir.

CEVAP: E

9. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler aynı gün, 3 Mart 1924 tarihinde meydana gelmiştir. Çağdaş ve milli bir eğitim amaçlayan Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun ise 2 Mart 1926 tarihlidir.

CEVAP: A

10. Türk Medeni Kanunu kadınlara sosyal ve hukuksal alanda erkeklerle eşitlik sağlamıştır. Siyasal haklar 1930-1934 yıllarında verilmiş olup Medeni Kanun'un kapsamı içinde değildir. Zira medeni kanun evlenme, boşanma ve miras haklarını belirleyen aile hukukudur.

CEVAP: C

11. Eskişehir-Kütahya Savaşları'nın (10-24 Temmuz 1921) devam ettiği bir sırada Ankara'da 15 Temmuz 1921'de Maarif Kongresi'nin toplanması, yeni Türk Devleti'nin eğitime ne kadar büyük önem verdiğini göstermektedir.

CEVAP: B

12. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler "saban"la temsil edilen köylülere dönük adımlardır. Tarımı ve tarımsal faaliyetleri geliştirmeye yöneliktir. Kabotaj Kanunu ise denizcilikle ilgilidir.

CEVAP: A

13. Mustafa Kemal, Osmanlı Devleti'nin gerileme ve çöküşünün nedenlerinin başında yanlış eğitim yöntemlerini göstermektedir. Öncüllerde verilen gelişmeler bu yanlışlığı ve olumsuzlukları gidermeye yöneliktir.

CEVAP: E

14. Cumhuriyet Dönemi'nde eğitim (Tevhid-i Tedrisat, Maarif Teşkilatı Kanunu), hukuk (Medeni Kanun) ve yönetim (saltanatın kaldırılması, Şeriye ve Evkâf Vekâleti'nin kaldırılması, laik kurumların oluşturulması) alanlarında laiklikle ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

CEVAP: E

15. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler ulus egemenliği ile ilgilidir. Kapitülasyonların kaldırılması ise ekonomik bağımsızlıkla ilgilidir.

CEVAP: D

16. Seçeneklerde verilen gelişmeler milli bir ekonomi kurma, dışa bağımlılığı en aza indirme amacı taşımaktadır. Bu konuda yapılanların ilki 17 Şubat 1923'te İzmir'de toplanan Türkiye İktisat Kongresi'dir.

CEVAP: A

1. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler Cumhuriyet'in ilanından önce meydana gelmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı ise 3 Mart 1924 tarihinde kurulmuştur.

CEVAP: C

2. Anzavur ve Çerkez Ethem İsyanları TBMM açıldıktan sonra meydana gelmiştir. Şeyh Said Ayaklanması (Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılması) ve Menemen Olayı (Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kendi kendini kapatması) Türkiye'de çok partili hayata geçişi olumsuz etkilemiştir.

CEVAP: D

3. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler kültürle ilgilidir. Takrir-i Sükûn Kanunu ise Şeyh Said Ayaklanması'na karşı alınan bir önlemdir.

CEVAP: D

4. Verilen üç madde ulus iradesini öne çıkarmaktadır. Dolayısıyla saltanatın varlığını kabul etmez.

CEVAP: E

5. I. ve II. öncül Şeyh Said Ayaklanması'nı bastırmak için alınan önlemlerdir. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası isyan bastırıldıktan sonra, bu isyanla bağlantılı olduğu gerekçesiyle 5 Haziran 1925'te kapatılmıştır.

CEVAP: C

6. Atatürk Orman Çiftliği ve Devlet Üretme Çiftlikleri, modern tarım yöntemlerini kullanarak köylülere öncülük etmiştir. Aşar vergisinin kaldırılması tarım tekniklerini geliştirmekten ziyade, köylünün üzerindeki vergi yükünü hafifletmeye yöneliktir.

CEVAP: D

7. Kabotaj Kanunu köylü ve çiftçilerle değil deniz ticareti ve taşımacılığı ile ilgilidir. Diğer öncüller tarımsal faaliyetlere katkı sağlamaktadır.

CEVAP: B

8. İş Bankası girişimcilere kredi sağlayarak ekonomik yatırımlara destek vermiştir. 1927 yılında çıkarılan Teşvik-i Sanayi Kanunu doğrudan yatırımcılara yöneliktir. Vergi indirim, arazi tahsisi, elektrik ve taşımacılık indirimi gibi pek çok konuda yatırımcılara imkanlar sunulmuştur. Bu önlem ve teşviklere rağmen özel teşebbüs başarılı olamayınca, ekonomik alana devlet girmiştir.

CEVAP: C

9. Kadınların belediye seçimlerine katılma hakkı 1930 yılında sağlanmıştır. Diğer seçenekler Cumhuriyet'in ilanından önce gerçekleşmiştir.

CEVAP: D

10. İlköğretimin kız çocukları için de zorunlu olması kararı Maarif Teşkilatı Hakkında Kanunla alınmıştır. Medeni Kanun'da böyle bir madde olmaz.

CEVAP: A

11. **Osman Hamdi Bey (öl. 1910):** Osmanlı Dönemi'nde yaşayan Osman Hamdi Bey ilk Türk arkeoloğu sayılır. Aynı zamanda çağdaş Türk müzeciliğinin de kurucusudur.

CEVAP: A

12. Medreseye giden bir öğrenci ile Batılı tarzda eğitim veren bir okula giden öğrenci farklı kültür değerleriyle yetişiyor, bu durum kültür çatışmasına neden oluyordu. Cumhuriyet Dönemi'nde çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile tüm öğrencilerin ortak kültürel değerler alması sağlanmıştır.

CEVAP: C

13. Verilenlerin tamamı ulus egemenliği ile ilgili çalışmalardır. Bu çalışmaların ilki saltanatın kaldırılmasıdır (1 Kasım 1922).

CEVAP: A

14. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler ekonomik bağımsızlığı sağlamaya yönelik çalışmalardır. Aşar vergisinin kaldırılmasının amacı köylüyü ekonomik olarak rahatlatmaktır.

CEVAP: E

15. Laiklik ilkesi Anayasa'ya 1937 yılında girmiştir. Verilenler arasında en son gerçekleştirilendir.

CEVAP: B

16. A → 1923   B → 1930   C → 1926
D → 1924   E → 1927

CEVAP: B

1. Atatürkçülük millet egemenliğini, aklın ve bilimin yol gösterici olmasını ve Türk kültürünü çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkarılmasını esas almaktadır.

CEVAP: E

2. Atatürk verilen öncüllerdeki adımlarıyla tam bağımsız bir devlet kurmayı amaçlamıştır. Osmanlı Devleti'nin askeri, siyasi ve ekonomik zayıflığından yararlanan Batılı devletler öncüllerde verilenleri birer baskı ve sömürü aracı olarak kullanmışlardır.

CEVAP: E

3. Kabotaj Kanunu öncesinde (1 Temmuz 1926) Türk karasularında yük ve yolcu taşıma hakkı yabancıların elindeydi. Bu kanunla Türk karasularında yük ve yolcu taşıma hakkının sadece Türk vatandaşlarına verilmesi milliyetçilikle ilgilidir.

CEVAP: A

4. I. öncül → İnkılapçılık
II. öncül → Halkçılık
III. öncül → Laiklik ile ilgilidir.

CEVAP: B

5. Atatürk'ün verilen sözlerinden I. si halkçılık, II. si laiklik, III. sü ise milliyetçilik ilkeleriyle ilgilidir.

CEVAP: D

6. Halifeliğin kaldırılması ile yönetim üzerindeki ümmetçi anlayışın sona erdirilmesi laiklik, tarih anlayışı üzerindeki ümmetçi anlayışın kalkması ise milliyetçilik ilkelerini güçlendirmiştir.

CEVAP: A

7. İlerleme ve medeniyet yolu inkılapçılık; müspet ilim meşalesi ise laiklik ile ilgilidir.

CEVAP: D

9. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler milliyetçilikle ilgilidir. A seçeneğindeki karar laiklik ilkesiyle ilgilidir.

CEVAP: A

10. Ağırlık ve uzunluk ölçülerinin değiştirilmesi, ekonomik bir ihtiyaçtan kaynaklanmış, Türkiye'nin Batılı ülkelerle ekonomik ilişkilerini kolaylaştırmıştır.

CEVAP: B

8. Verilen öncüllerdeki gelişmeler, Atatürk'ün belirttiği hedeflerin gerçekleşmesini sağlamıştır. Türk Tarih Kongreleri dünyanın her yerinden tarihçilerin katılımıyla gerçekleşmektedir. Dolayısıyla bu kongreler Türk tarihi araştırmalarını zenginleştirmektedir. Türk Tarih Kurumu'nun periyodik yayın organı olan Belleten ise yapılan çalışmaların duyurulmasına önemli katkı yapmaktadır.

CEVAP: E

11. İnkılapçılık ilkesinin karşısında verilen açıklama milliyetçilik ile ilgilidir. Milli benlik ifadesi milliyetçiliğin anahtar kelimeli arasındadır.

CEVAP: E

1. Medeni Kanun akıl ve bilimi esas aldığı için laiklik; kadın ve erkek eşitliğini sağladığı için ise halkçılık ile ilgilidir.

CEVAP: D

2. B, C, D, E seçeneklerinde verilenler halkçılık ile ilgilidir. Meclis hükümetinden kabine sistemine geçilmesi yürütmeyi kolaylaştırmaya yöneliktir. Halkçılıkla ilgili değildir.

CEVAP: A

3. Gerek Şeyh Said Ayaklanması gerekse Menemen Olayı laiklik ile ilgili inkılaplara tepki olarak doğmuştur. Bu isyanlar aynı zamanda siyasi otoriteyi zor durumda bırakmıştır.

CEVAP: B

4. Cumhuriyetçilik, kadın-erkek tüm vatandaşların devlet yönetimine katılmasını öngörür. Halkçılıkta ise esas olan eşitliktir. Dolayısıyla kadınların seçme ve seçilme haklarını elde etmeleri hem cumhuriyetçilik hem de halkçılığın bir gereğidir.

CEVAP: D

5. Dünya'nın her türlü ilminden ve buluşlarından yararlanılması çağdaşlık; önceliğin kendi içimizden çıkmasını sağlamak ise millilik ile ilgilidir.

CEVAP: C

6. Atatürk'ün belirtilen sözünde anahtar kelime uygarlık yolu ve yenileşmedir. Bunlar doğrudan inkılapçılık ilkesi ile ilgilidir.

CEVAP: A

7. Cumhuriyet sisteminde yöneticiler belli bir süre ve dönem için seçilirler. Halk isterse bunları tekrar seçerek görevlendirir. Bu nedenle Atatürk'e ömür boyu cumhurbaşkanı kalmasını önerenler, cumhuriyet kavramının içeriğini özümseyememiş ve içselleştirememiş kişilerdir.

CEVAP: B

8. Bütün vatandaşların kanun karşısında eşit olması halkçılık ilkesi ile ilgilidir. İnkılapçılıkla ilgili değildir.

CEVAP: E

9. Devletin sağlık hizmetlerine öncülük ederek bu hizmeti en ücra yerlere kadar götürmesi, vatandaşların sağlık hizmetlerinden yararlanmasını sağlaması halkçılıkla ilgilidir. Sağlık hizmetlerinin devlet eliyle gerçekleştirilmesi (hastane, sağlık ocağı vb. yapılması, doktor yetiştirilmesi gibi) ise devletçilik ile ilgilidir.

CEVAP: D

10. I. öncül → (bilimin yol gösterici olması) laiklik,
II. öncül → (modern, uygar ve yenilikçi) inkılapçılık,
III. öncül → (egemenliğin millete ait olması) cumhuriyetçilik ilkeleriyle ilgilidir.

CEVAP: D

11. I. öncül → (bu hakkın sadece Türk vatandaşlarına verilmesi) milliyetçilik

II. öncül → (topraksız köylüye toprak verilmesi) halkçılık,

III. öncül → (devletin maden arama ve işletmeciliğini yapması) devletçilik ilkeleri ile ilgilidir.

CEVAP: C

12. Saltanatın kaldırılması ile halifeliğin siyasi gücü (padişah) ortadan kalkmış oldu. Saltanatın kaldırılması laiklik ile ilgili atılan ilk adımdır. Halifeliğin kaldırılması ise laiklikle ilgili en önemli adımdır. Yeni Türk harflerinin kabulü daha çok çağdaşlıkla ilgili olup laiklikle ilgili çok azdır.

CEVAP: C

13. Devletin halkın temel tüketim maddelerini üretmesi, halkın bu ürünlere çabuk ve ucuza ulaşmasını sağlamıştır. Bu halkçılıkla ilgilidir. Sümerbank bir devlet kuruluşu olduğu için, devlet bu işletmelerle ekonomik faaliyette bulunmuştur. Bu ise devletçilikle ilgilidir.

CEVAP: D

1. Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması → Milliyetçilik
Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi → Halkçılık
Yeni siyasal partilerin kurulması → Cumhuriyetçilik

CEVAP: B

2. Medeni Kanun ile kadınlara mirasta eşit hak, tanıklıkta eşitlik, istediği mesleğe girebilme hakları verilmiştir. Seçme ve seçilme hakkı ile de siyasal alanda erkeklerle eşit olmuşlardır. Birtakım dinsel unvanlar, o unvanı taşıyan kimseye ayrıcalık sağlamaktaydı. Bu unvanların kaldırılması da toplumsal eşitlikle ilgilidir.

CEVAP: E

3. Atatürk'ün belirtilen sözü milliyetçilik duygusuyla ilgilidir. Bu duygu ve anlayış, Türk milletinin Kurtuluş Savaşı'nı kazanmasında önemli rol oynamıştır.

CEVAP: D

4. Türk milletinin "elinde ve kafasında müspet ilim meşalesi" akılcılık ve bilimselliği esas aldığını göstermektedir.

CEVAP: B

5. Toprak reformunun yapılması → Halkçılık (bu reform ile topraksız köylülerin toprak sahibi olması amaçlanmıştır.)

Çok partili yaşama geçiş çabaları → Cumhuriyetçilik (farklı düşünce ve görüşten insanların özgür bir şekilde örgütlenmeleri, böylelikle TBMM'de farklı siyasal görüşlerin temsil edilmesi)

Türk Parasını Koruma Kanunu → Milliyetçilik

CEVAP: B

6. Saltanatın kaldırılmasından sonra ulus egemenliğini esas alan cumhuriyete geçilmesi; eğitimde laikliği ve akılcılığı esas alan Tevhiditedrisat Kanunu'ndan sonra medreselerin kapatılması; kapitülasyonların kaldırılmasından sonra Türk karasularında yük ve yolcu taşıma yetkisinin Türk vatandaşlarına verilmesi (kabotaj), Atatürk'ün belirtilen sözüne uygunluk göstermektedir.

CEVAP: E

7. Halkın sefalet sebeplerinin kaldırılması, bunun yerine refah ve saadetin getirilmesi; halkın ihtiyaçlarına göre yenilikler yapılması halkçılık ilkesinin benimsendiğini göstermektedir.

CEVAP: C

10. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı → Devletçilik
Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması → Laiklik
Soyadı Kanunu'nun kabulü → Halkçılık

CEVAP: C

8. A, B, C, D seçeneklerinde verilen Atatürk'e ait sözler milliyetçilik ile ilgilidir. E seçeneği ise devletçilik ile ilgilidir.

CEVAP: E

11. I. öncül → Milliyetçilik
II. öncül → Laiklik
III. öncül → İnkılapçılık

CEVAP: C

9. I. öncülde verilen milli bilinç, dil ve tarih çalışmaları milliyetçilik;
II. öncülde verilen "en doğru yol gösterici ilimdir, fendir." laiklik;
III. öncülde verilen milletin hükümet olması ise cumhuriyetçilik ilkesi ile ilgilidir.

CEVAP: C

12. İlim ve irfan zaferlerinin kazanılabilmesi ancak akılcı ve bilimsel eğitim metotları ile mümkün olabilir. Tevhiditedrisat Kanunu bu amaçla çıkarılmıştır. Beş Yıllık Kalkınma Planı ile de kalkınma hamleleri, yol, köprü, liman, fabrikalar vb. planlanmış ve "ekonomik zaferler" hedeflenmiştir.

CEVAP: C

1. Türk-Yunan nüfus mübadelesi Batı Trakya'daki Türkler ile İstanbul'da yaşayan Rumları, mübadele- nin dışında tutmuştur. Buna bağlı olarak Türkiye'de İstanbul dışında yaşayan Rumlar, Yunanistan'a, Batı Trakya dışında Yunanistan'da yaşayan Türkler'de Anadolu'ya göç etmişlerdir.

CEVAP: D

2. Türkiye, Almanya ve İtalya'nın yayılmacı politikaları- na karşı akılcı bir politika ile milli menfaatlerini esas alan Balkan Antantı ve Sadabat Paktı'nı imzalamıştır. Böylece konjonktürel bu gelişmeye karşı doğu ve batı sınırlarını güvence altına almak istemiştir.

CEVAP: E

3. Atatürk, Bolşevizmin Türkiye'de hiçbir şekilde yeri ol- madığını belirtirken bu ülke ile iyi ilişkiler kurmuştur. Kurtuluş Savaşı'nda Sovyetler Birliği'nden hem mali, hem de askeri destek sağlanmıştır. Kurtuluş Sava- şı'ndan sonra da Sovyetler Birliği ile sıkı ilişkiler sür- dürülmüştür. Bu, "başka devletlerin yönetimlerinden etkilenmemek" dış politika esaslarından biridir.

CEVAP: E

4. I. Dünya Savaşı'nı bitiren barış antlaşmaları, mağ- luplara dikte ettirilmiş ve çok ağır askeri ve ekonomik hükümler konulmuştur. Bu haksız ve tek taraflı yak- laşım II. Dünya Savaşı'na neden olmuştur. Lozan Barış Antlaşması ise aylarca (yaklaşık 10 ay) süren müzakereler ve komisyon çalışmaları sonucunda ka- bul edilmiştir. Bu nedenle hâla yürürlüktedir.

CEVAP: A

5. Yunanistanla yaşanan nüfus mübadelesi ve İngilte- re ile yaşanan Irak sınırı sorunu Milletler Cemiyeti'ne götürülmüştür. Türkiye yabancı okullar konusunu bir iç mesele saymış ve yabancı devletlerin bu konuya müdahalesine izin vermemiştir. Dolayısıyla bu konu Milletler Cemiyeti'ne gitmemiştir.

CEVAP: B

6. Lozan Barış Antlaşması'nda çözümlenen Osmanlı borçlarının ilk taksidi 1929 yılında ödenecekti. Ancak aynı yıl Büyük Ekonomik Kriz çıkınca Türkiye bu tak- sidi ödeyememiştir. Bunun üzerine Paris'te bir araya gelen taraflar 1933'te yeni bir ödeme takvimi oluş- turmuşlardır. Türkiye dış borcunu 1954 yılına kadar tamamen ödemiştir.

CEVAP: A

7. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Türkiye ile Fransa arasında bir sorun olmuştur. Nüfus mübade- lesi Türkiye ile Yunanistan arasında bir sorun oluştur- muştur.

CEVAP: A

8. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Türkiye'yi Boğazların ve İstanbul'un güvenliği açısından tedirgin etmiş ve Türkiye'nin Boğazların durumunun yeniden tespit edilmesi için harekete geçmesine yol açmıştır.

CEVAP: E

9. Bu gelişmeler karşısında Milletler Cemiyeti'nin etkisiz kalması güvenilirliğine darbe vurmuştur. Belirtilen bu gelişmelere neden olan devletler, kısa bir süre sonra tüm insanlık tarihinin en kanlı savaşı olan II. Dünya Savaşı'na da neden olacaktırlar.

CEVAP: E

10. Türkiye, Kurtuluş Savaşı'nı kazanarak İtilaf Devletleriyle barış masasına oturmuş ve uzun müzakerelerden sonra Lozan Barış Antlaşması'nı imzalamıştır. Bu bir savaşın zorunlu bir sonucudur. Diğer seçeneklerde verilenler ise Türkiye'nin konjonktürden yararlanarak gerçekleştirdiği gelişmelerdir.

CEVAP: A

11. Hatay'ın statüsü konusu 1936 yılında Fransa'nın Hatay'ı Suriye'ye bırakması ile ortaya çıkmıştır.

CEVAP: E

12. 1925 yılında çıkan Şeyh Said Ayaklanması Türkiye'yi oldukça meşgul etmiş, Irak'a girmeye hazırlanan Türk birlikleri bu isyanla uğraşmak zorunda kalmıştır. Bu ve başka çözüm bekleyen iç sorunlar, dış politikaya olumsuz yansımış ve Mısak-ı Milli içinde olmasına rağmen Musul ve Kerkük, Irak'ta kalmıştır.

CEVAP: A

13. Dünya barışını sağlamak ve korumak amacıyla ilk somut adım 18 Ocak 1919'da toplanan Paris Barış Konferansı'nda atılmış ve bu amaca yönelik olarak Cemiyet-i Akvam'ın (Milletler Cemiyeti) kurulmasına karar verilmiştir. 1925'te imzalanan Locarno Antlaşması'yla Almanya, Batı sınırı için Fransa'ya güvence verdi. Anlaşmazlıkların barış yoluyla çözümünü kabul etti. Briand-Kellogg Paktı ise (1928) savunma savaşı dışındaki savaşları kanun dışı saydı.

CEVAP: E

14. Bozkur-Lotus Olayı Türkiye ile Fransa arasında bir sorundur. Bozkurt adlı bir Türk gemisiyle Lotus adlı Fransız gemisinin Midilli açıklarında 1926 yılında çarpışması iki ülke arasında gerginliğe yol açmış, 1927'de Milletlerarası Daimi Adalet Divanı'nda görülen dava Türkiye lehine sonuçlanmıştır. Yabancı okullar konusu da Türkiye ve Fransa arasında bir sorun olmuştur.

CEVAP: E

1. İtalya, I. Dünya Savaşı'na girerken belirlediği hedeflere ulaşamadığı gibi, savaş sırasında kendisine sözcü verilen Batı Anadolu Yunanlılara verilmişti. Bu durum İtalya'da müttefiklerine karşı hayal kırıklığı meydana getirdi. İtalyanların Orta Doğu'da manda yönetimleri olmamıştır.

CEVAP: D

2. ABD- Monroe Doktrini ile Avrupada'daki gelişmelerden uzak duruyordu. ABD Başkanı Monroe'nin 1823'te Amerikan Kongresinde esaslarını belirlediği bu politika I. Dünya Savaşı'na kadar uygulanmıştır. ABD, dünya politikasında meydana gelen gelişmelerden dolayı I. Dünya Savaşı'na girmiş ve ilk defa Monroe Doktrini'nden ayrılmıştır.

CEVAP: A

3. B, C, D ve E seçeneklerinde verilen gelişmeler Stalin Dönemi'nde meydana gelmiştir. Eski Rus İmparatorluğu'nun federasyona dönüştürülmesi ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği (SSCB) adını alması Vladimir Lenin Dönemi'nde olmuştur.

CEVAP: A

4. Ruslar, sınırları içinde yaşayan milyonlarca Müslüman Türk'ü potansiyel tehlike olarak görmüşler, çarlık dönemindeki asimile siyasetlerini Sovyetler döneminde de sürdürmüşlerdir. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler, asimile politikalarından bazılarıdır. Lenin'in NEP politikası ekonomi ile ilgili olup asimile politikalarıyla bağlantısı yoktur.

CEVAP: E

5. 1890 yılında Başkordostan (başkenti Ufa)'da doğan A. Zeki Velidi Togan 1916'da Rus Millet Meclisi Duma'ya girdi. Türklerin durumunun düzeltilmesi için Ruslarla çeşitli görüşmeler yaptı. Bundan bir sonuç alamayınca Türkistan'a gelip Enver Paşa ile birlikte Basmacı Hareketi içinde yer aldı.

CEVAP: C

6. İngiltere ve Fransa daha I. Dünya Savaşı sona ermeden Orta Doğu'yu aralarında paylaşmışlardı. Savaştan sonra da bölgede manda yönetimleri kurdular. İngiltere Filistin, Ürdün ve Irak'ta; Fransa ise Lübnan ve Suriye'de manda yönetimleri oluşturdu.

CEVAP: C

7. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Meiji Restorasyonu sürecinde meydana gelen gelişmelerdir. Japonya, Batıyı örnek alan pek çok yenilik yapmalarına karşın, milli alfabelerini değiştirmemişlerdir.

CEVAP: D

8. İhracatının önemli bölümü tarım ürünlerine dayalı olan Türkiye, 1929 Dünya Ekonomik Krizi'nden oldukça etkilenmiş, krizi atlattık için de belirtilen önlemleri almıştır.

CEVAP: E

9. Türkiye, Milletler Cemiyeti'ne 1932'de, Briand-Kellogg Paketi'ne ise 1928 yılında katılmıştır. 1925 yılında imzalanan ve Almanya'yı yeniden uluslararası işbirliğine katan Locarno Antlaşması'nda Türkiye yoktur.

CEVAP: D

10. İtalya'da Mussolini, Almanya'da Hitler ve İspanya'da Franco, totaliter rejimler kurmuşlardır. Bu liderler basıyyla halkı kontrol altına almaya çalışmışlardır.

CEVAP: E

11. Weimar Anayasası Almanya ile ilgili olup Almanya'da demokratik düzene geçilmesini sağlamıştır.

CEVAP: D

12. Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti, Atatürk'ün direktifiyle kurulmuş olup 1929 Dünya Ekonomik Krizi'ne karşı alınan önlemlerden biridir. Cemiyetin amacı yerli malı kullanımını teşvik etmektir.

CEVAP: B

13. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Nazi Partisi'nin iktidarına ortam hazırlamışlardır. 1925 Locarno Antlaşması Almanya'yı barışçı bir politikaya ve uluslararası işbirliğine yöneltmeyi amaçlamıştır.

CEVAP: A

1. I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti'nin aldığı yenilgiler ve Arap topraklarından çekilmesi bölgede bir otorite boşluğu meydana getirmişti. Bu boşluk İngiltere ve Fransa tarafından doldurulmuştur. ABD'nin bölgeye ilgisi II. Dünya Savaşı'ndan sonra Soğuk Savaş Dönemi'nde olacaktır.

CEVAP: D

2. İtalya'nın Arnavutluk'u nüfuzu altına alması bu devletle komşu olan Yunanistan ve Yugoslavya'yı; Doğu Akdeniz ve Anadolu'da yayılma istekleri de Yunanistan ve Türkiye'yi rahatsız etmiştir. Türk-Yunan yakınlaşması ve Balkan Antantı'nın ortaya çıkışı bu tehditle ilgilidir.

CEVAP: D

3. 1929 Dünya Ekonomik Krizi İtalya'da ve özellikle Almanya'da etkili olmuş, bu durum bu iki devleti yeni ekonomik kaynaklar bulmak için yayılcı politikalara yöneltmiştir. Sovyetler Birliği kapalı bir ekonomik düzene sahip olduğu için bu krizden fazla etkilenmemiştir.

CEVAP: D

4. Versay Antlaşması Almanya'nın bir daha tehdit unsuru olmaması için ağır askeri, siyasi ve ekonomik yaptırımlar içermekteydi. Nazilerin iktidara gelmesinde bu maddelere duyulan tepki de önemlidir. Hitler ilk olarak Versay'ın kısıtlamalarından kurtulmak istemiştir. A, B, C ve D seçenekleri bunlarla ilgilidir. Versay Antlaşması'nda Almanya'nın Türkiye ile ticaretini kısıtlayan bir madde yoktur.

CEVAP: E

5. Hitlerin, Alman ırkına "hayat sahası" bulmak için attığı ilk adım Çekoslavakya'nın işgal edilmesidir.

CEVAP: A

6. II. Dünya Savaşı sırasında İngiltere Başbakanı Winston Churchill ile o sırada henüz savaşa girmemiş olan ABD Başkanı Roosevelt, 1941 yılında savaştan sonra dünya düzenini oluşturacak olan Atlantik Bildirisi'ni yayımladılar.

CEVAP: C

7. Verilen maddeler 1941 Atlantik Bildirisi'ne aittir. Bu bildiri temelinde eşitlik olan ilkeleri barındıran bir özelliğe sahiptir. Kısmi olarak başarılı olmuştur.

CEVAP: B

10. C seçeneğinde verilen bilgi II. Dünya Savaşı'nın ekonomik sonuçları arasındadır. Diğer seçenekler siyasi sonuçlar arasında yer alır.

CEVAP: C

8. İtalya'nın Müttefik Devletlerle ateşkes imzalaması, Almanya'nın savaştan çekilmesi gibi bir duruma yol açmamıştır.

CEVAP: D

11. Öncülerde verilen özellikler ABD'yi öne çıkarmış, Avrupa'nın uluslararası sistemin merkezi olma özelliğine son vermiştir. O dönemden günümüze ABD, önemli bir figür olma özelliğini devam ettirmektedir.

CEVAP: E

9. Müttefik Devletler, Potsdam Konferansı'nda Almanya ve Avusturya ile bu ülkelerin başkentlerini dört işgal bölgesine (ABD, İngiltere, SSCB ve Fransa) ayırmışlardır. İtalya için böyle bir durum söz konusu değildir.

CEVAP: D

12. II. Dünya Savaşı Avrupa, Kuzey Afrika ve Asya-Pasifik cephelerinde cereyan etmiştir.

CEVAP: D

1. İtalya bir sanayi ülkesi olmasına karşın ham madde kaynakları açısından dışa bağımlıdır. Bu nedenle Büyük Kriz'den etkilenmiştir. İtalya'nın Habeşistan'ı işgali krizden etkilenmesinin nedeni değil sonucudur. Kara Gömlüklerin 1922'de Roma'ya yürüyüşü Mussolini'nin iktidara gelmesine yol açmıştır. Büyük krizle ilgisi yoktur.

CEVAP: A

2. Potsdam Konferansı'nda (17 Temmuz 1945) yapılacak barış antlaşmalarının esasları ve yöntemleri belirlendi. Avrupa, Müttefik Devletlerin istekleri doğrultusunda şekillendirildi. Adana (1943) Konferansı'nda İnönü ile görüşen İngiltere Başbakanı Churchill, Kahire Konferansı'nda (1943) ABD Başkanı Roosevelt ile Türkiye'yi savaşa katılması konusunda ikna etmeye çalıştı. Ancak Türkiye, savaşın dışında kalmayı başardı.

CEVAP: D

3. ABD, II. Dünya Savaşı'nın belirtilen tüm cephelerinde savaşmıştır. Bu savaşların sonucunda ABD, dünya siyasetinde daha etkin bir konuma gelmiştir.

CEVAP: E

4. A, B, D ve E seçeneklerinde verilen gelişmelerin tamamında ABD'nin etkin rolü vardır. ABD, II. Dünya Savaşı yıllarında Türkiye'nin tarafsızlığını değil, Müttefik Devletler yanında savaşa girmesini istemiştir.

CEVAP: C

5. Mihver Devletlerinden önce İtalya, ardından Almanya ve en son olarak da Japonya, II. Dünya Savaşı'ndan çekilmiştir.

CEVAP: D

6. Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın temeli 1941 yılında ABD ve İngiltere başkanlarının birlikte hazırladıkları Atlantik Bildirisi ile atılmıştır.

CEVAP: A

7. Sovyetler Birliği 1941 yılından beri Almanya ile savaş halindeydi. Eğer Türkiye, Müttefik Devletlerin yanında savaşa girerse hem Almanlara karşı yeni bir cephe açılacak hem de Sovyetlerin üzerindeki savaş yükü hafifleyecekti.

CEVAP: C

II. Dünya Savaşı

8. Türkiye 23 Şubat 1945'te Almanya'ya sembolik olarak savaş açmıştır. Türkiye bu sembolik girişimiyle hem San Fransisco Konferansı'na katılabilmeyi hem de Birleşmiş Milletlerin kurucu üyelerinden biri olmayı amaçlamıştır. Zira Müttefik liderleri Şubat 1945'te Yalta Konferansı'nda yeni kurulacak Birleşmiş Milletler Teşkilatı'na sadece 1 Mart 1945 tarihine kadar Mihver Devletlere savaş açmış ülkelerin katılmasını içeren bir karar almışlardı. Marshall yardımı bu gelişmelerden daha sonra, 1947 yılında planlanmıştır.

CEVAP: C

11. Türkiye'nin kıtalararası (Asya-Avrupa) ve denizlerarası (Karadeniz-Akdeniz) köprü durumunda olması ve Boğazlara sahip olması stratejik önemini artırmış, bu ise savaşan devletlerin Türkiye'yi kendi yanlarında görmek istemelerinde etkili olmuştur.

CEVAP: A

9. Türkiye savaşa katılmamasına rağmen son derece olumsuz etkilenmiştir. 200.000 kişilik Türk ordusunun sayısı 1.000.000'a çıkınca harcamalar alabildiğince artmış, bütçenin yarısından daha fazlası savunmaya ayrılmıştır. Diğer taraftan bu kadar gencin silah altına alınması üretim faaliyetlerini olumsuz etkilemiştir. Savaş şartlarının ithalat ve ihracatı olumsuz etkilemesi de ekonomik şartların ağırlaşmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

12. Türkiye II. Dünya Savaşı yıllarından önce Adana (30 Ocak 1943) ardından Kahire (4-6 Aralık 1943) Konferanslarında Cumhurbaşkanı İnönü tarafından temsil edilmiştir.

CEVAP: D

10. Almanya'nın 1 Eylül 1939 yılında Polonya'yı işgale başlaması üzerine 3 Eylül'de İngiltere ve Fransa, Almanya'ya savaş ilan etti. Böylece II. Dünya Savaşı başlamış oldu.

CEVAP: B

13. I. öncül → siyasi,
II. öncül → ekonomik,
III. öncül → sosyal alanla ilgilidir.

CEVAP: E

1. Sovyet birlikleri Doğu Avrupa ve Orta Avrupa'yı Alman işgalinden kurtarmışlar, bu nedenle bölge halkı tarafından kurtarıcı olarak karşılanmışlardır. Ancak SSCB, Müttefik Devletlere verdiği sözü tutmayarak bölgede uydu devletler kurmuştur. Kafkasya, I. Dünya Savaşı'ndan itibaren Rusya'nın kontrolünde olduğundan burada uydu devletler kurulduğu söylenemez.

CEVAP: D

2. A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler Sovyetler Birliği'nin Soğuk Savaş Dönemi'ndeki özellikleridir. SSCB'nin otoriter bir rejime sahip olduğu düşünülürse, insan hakları ve demokrasi fikirlerini desteklediği söylenemez. Zira Çarlık Rusyası "İnsanlar hapishanesi"; Sovyet Rusya ise "Milletler hapishanesi" olarak nitelendirilmektedir.

CEVAP: C

3. İngiltere II. Dünya Savaşı'ndan iflas etmiş bir ekonomi ile çıkmıştı. Fransa uzunca bir süre Nazilerin işgali altında kalmıştı. Savaştan en kârlı ve güçlenerek çıkan iki devlet ABD ve SSCB'dir.

CEVAP: D

4. Kuzey Kore, Kuzey Vietnam ve Doğu Almanya, komünist rejimler tarafından yönetilmiştir.

CEVAP: E

5. Truman Doktrini ve Marshall Planı ABD'nin SSCB'yi çevreleme politikasına yönelik adımlardır. Monroe Doktrini ise ABD'nin Avrupa işlerinde karışmama ve Avrupa'yı kendi işlerine karıştırmama esasına (inflatçılık-yalnızlık politikası) dayanır.

CEVAP: D

6. Verilen özellikler 1947'de açıklanan Truman Doktrini'ne aittir.

CEVAP: D

BİDERS YAYINCILIK

Not

Truman Doktrini; SSCB karşıtı bir düşünce sistemi üzerine inşa edilmiştir.

7. Cumhuriyet Dönemi'nde altın çağını yaşayan Türk-Sovyet ilişkileri, II. Dünya Savaşı yıllarında ve hemen sonrasında SSCB'nin doğuda Kars'ı ve Boğazlarda üs istemesiyle bozulmuştur. Bu tehdit Türkiye'yi Batı ittifakına yöneltmiştir. Soğuk Savaş Dönemi'nde SSCB ile ilişkiler son derece zayıftır.

CEVAP: C

8. Avusturya, Doğu Bloku ülkeleri arasında değildir. Avusturya Nazi Almanyası'na yakın bir ülkedir.

CEVAP: C

9. Öncüllerde verilenler SSCB'nin aldığı önlemlerdir.

Cominform (1947): SSCB ve uydularıyla bağlarını güçlendirmek ve uluslararası ideolojik faaliyetleri bir merkezden yönetmek amacıyla kuruldu.

Comecon (1949): Komünist ülkeler arasında ekonomik işbirliği ve dayanışma amacıyla kuruldu.

Varşova Paktı (1955): Doğu Bloku'nun NATO'ya karşı kurduğu kolektif savunma örgütü.

CEVAP: E

11. Macaristan'da (1956) ve Çekoslovakya'daki (1968) halk ayaklanmaları SSCB ordusunca bastırılmıştır. Yugoslavya, SSCB politikalarına uymadığı için 1948'de Cominform'dan çıkarılmıştır.

CEVAP: C

12. Truman Doktrini (1947) Sovyetler Birliği'nin tehdidi-ne maruz kalan Türkiye ve Yunanistan'a ekonomik yardım yapılmasını içermektedir. Bu aynı zamanda ABD'nin Batı dünyasının liderliğini üstlenmek için yaptığı ilk girişimdir.

CEVAP: B

13. Amerika'nın Marshall Planı ile Avrupa devletlerine yardım yapması hamlesine SSCB, Molotov Planı ile karşılık vermiştir.

CEVAP: B

14. Marshall Planı, Truman Doktrini (1947), Kuzey Atlantik İttifakı (NATO-1949) ABD'nin öncülüğünde SSCB'ye karşı atılmış adımlardır.

CEVAP: E

10. II. Dünya Savaşı öncesinde Çekoslovakya'da sosyal demokrasi anlayışı hâkimdi. Çekoslovakya toplumu farklı düşünceden birbirine saygılı insanlardan oluşuyordu. SSCB işgali altındaki Çekoslovakya'da işçiler ağır ekonomik şartları protesto ederek ayaklandılar. Aleksander Dubcek "insancıl komünizm" hareketini başlattı. "Prag Baharı" denen bu süreç SSCB ordusunun müdahalesiyle sona erdi (1968).

CEVAP: A

15. Schuman Bildirgesi (1950), Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (1951) ve Roma Antlaşması (1957), Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun oluşum sürecidir.

CEVAP: D

1. Çin'in, Hindistan sınır bölgesindeki ülkelerde komünizmi yapmak istemesi, Keşmir sorununda Pakistan'ı tutması ve Hindistan tarafından tehdit olarak algılanması Hindistan-Çin ilişkilerin gerginleşmesine ortam sağlamıştır.

CEVAP: E

2. Kore ve Vietnam Savaşlarında Çin, komünist yönetimlerin yanında olmuş ve Amerika'ya karşı savunmuştur. Keşmir sorununda Pakistan'ı desteklemesi tamamen çıkarlarıyla ilgilidir. Zira Pakistan'da komünist bir yönetim olmamıştır.

CEVAP: D

3. II. Dünya Savaşı'ndan sonra aralarında anlaşan ABD ve SSCB, Kore'yi 38. enlem sınır kabul ederek ikiye bölmüşler, SSCB Kuzey Kore'ye, ABD ise Güney Kore'ye yerleşmiştir.

CEVAP: D

4. 1955 Bandung Konferansı, Asya ve Afrika'daki bağımsızlık hareketlerinin sonucudur. II. Dünya Savaşı'ndan sonra bağımsızlığına kavuşan Asya ve Afrikalı devletler ABD ve SSCB'nin etkisinden uzak bir yol benimsemişlerdir.

CEVAP: A

5. Güneydoğu Asya ülkeleri (Seylan, Birmanya, Malezya) İngiltere, (Endonezya) Hollanda, (Vietnam, Laos, Kamboçya) Fransa'dan bağımsızlıklarını kazanmışlardır.

CEVAP: E

6. Güvenlik ve siyasi nedenlerle Batı İttifakında yer almak isteyen Türkiye, Kore Savaşı'nı bir fırsat olarak görmüş ve Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın çağrısına uyarak Kore'ye asker göndermiştir.

CEVAP: B

7. Truman Doktrini → 1947
Türkiye'nin Kore'ye asker göndermesi → 1950
Türkiye'nin NATO'ya girişi → 1952

CEVAP: C

8. 1953 yılında kurulan Balkan Pakti'nin üç üyesi Türkiye, Yunanistan ve Yugoslavya'dır. Bulgaristan Doğu Bloku ülkesi olduğu için bu pakta karşı tepki göstermiştir.

CEVAP: E

9. II. Dünya Savaşı'ndan sonra ikiye ayrılan bu devletlerden Vietnam (Kuzey ve Güney Vietnam) 1976'da, Almanya (Doğu ve Batı Almanya) 1990 yılında birleşerek tek bir devlet oldular. Kore'de ise (Kuzey ve Güney Kore) iki ayrı devlet yönetimi devam etmektedir.

CEVAP: C

10. Bir kısmı verilen konuşma ABD Başkanlarından Truman tarafından ABD Temsilciler Meclisi'nde yapılmıştır. Truman Doktrini adı verilen bu konuşma ile Türkiye ve Yunanistan'a yardım edilmesinden bahsedilmektedir.

CEVAP: A

11. Stalin tarafından 1948'de Cominform'dan çıkarılan Yugoslavya, Stalin'in ölümünden sonra SSCB ile ilişkilerini tekrar geliştirmiş, Yunanistan ise Kıbrıs sorununun 1954'te patlak vermesiyle Türkiye'ye karşı olumsuz bir dış politika geliştirmiştir. Bu iki gelişme Balkan Pakti'nin kısa ömürlü olmasına yol açmıştır. Türkiye NATO'ya 1952'de (Yunanistan'la birlikte) girdiğinden, bu durumun 1953 yılında kurulan bu pakta olumsuz bir etkisi olamaz.

CEVAP: D

12. Türkiye gerek Balkan Pakti (1953) gerekse Bağdat Pakti'na (1955) öncülük etmiştir. İKÖ ise Türkiye'nin öncülük ettiği değil, üye olduğu bir platformdur.

CEVAP: D

13. Bağdat Pakti'nin üyeleri arasında Afganistan yoktur. Sayılan devletlerden başka Pakistan da paktin üyesidir.

CEVAP: E

14. Türkiye'nin II. Dünya Savaşı'ndan sonra çok partili hayata geçme kararından sonra kurulan ilk parti Milli Kalkınma Partisi'dir. Bu parti Temmuz 1945'te Nuri Demirağ tarafından kurulmuştur.

CEVAP: A

1. SSCB'nin, ABD'den sonra nükleer silahlara sahip olması, çıkacak bir savaşın tüm dünyayı etkileyecek olması, bu silahların sınırlandırılması ve azaltılması konusunda adım atılmasına, bu ise Yumuşama Dönemi'nin başlamasına yol açmıştır.

CEVAP: B

2. Yumuşama Dönemi süreci 1961 yılında ABD Başkanı Kennedy ile SSCB Devlet Başkanı Kruşçev'in bir araya gelmesi ile başladı. Bu süreçte silahsızlanma ve nükleer silahların sınırlandırılması konuları gündeme geldi.

CEVAP: A

3. Yumuşama Dönemi'nde bloklar arasında ilişkilerin artması, silahsızlanma görüşmelerinin yapılmasına rağmen her iki blok savunma harcamalarını artırmıştır.

CEVAP: B

4. Küba Krizi, SSCB'nin Küba'ya ABD'yi vuracak füze-leri yerleştirmesi üzerine patlak verdi. SSCB'nin füzelerin sökülmesi isteğini reddetmesi üzerine ABD donanması Küba kıyılarını kuşattı. Bu durum nükleer silahlara sahip iki ülkeyi karşı karşıya getirdi.

CEVAP: B

5. Soğuk Savaş Dönemi'nde meydana gelen Keşmir sorunu (1948) ve Kıbrıs sorunu (1954) barış girişimlerine rağmen günümüze kadar çözülmeden gelmiştir.

CEVAP: B

6. Bağlantısızlar Hareketi'ne Hindistan, Mısır ve Yugoslavya devletleri öncülük etmiştir.

CEVAP: E

7. 1973 Arap-İsrail savaşı BM kararları doğrultusunda sona ermiş, ancak barış sağlanamamıştı. ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger, İsrail ve diğer Arap başkentleri arasında defalarca gidip geldi. Mekik diplomasisi adı verilen bu ziyaretler sonunda İsrail ile Mısır ve Suriye arasında antlaşmalar yapılarak, barışa adım atıldı.

CEVAP: A

8. Küba Krizi ve Vietnam Savaşı ABD, SSCB ilişkilerini olumsuz etkilemiştir. Süveyş Krizi'nde İsrail, Fransa, İngiltere ittifakına hem SSCB hem de ABD tepki göstermiş, bu durum İngiltere ve Fransa'nın geri adım atmasına yol açmıştır.

CEVAP: D

9. Nükleer silahların sınırlandırılması konusunda önemli bir adım olan SALT-II Antlaşması, SSCB'nin Afganistan'ı işgal etmesi nedeniyle ABD Kongresi'nce onaylanmamıştır.

CEVAP: A

10. İsrail'in Camp David Anlaşması kararlarına uymaması ve öncüllerde verilen faaliyetleri, kalıcı bir barışı engellemiştir.

CEVAP: E

11. Johnson Mektubu'nda Amerikan Başkanının tehditkâr ifadeleri, Türkiye'nin ABD'ye rağmen Kıbrıs'a müdahalesi, buna karşılık ABD'nin Türkiye'ye silah ambargosu uygulaması ve Küba Krizi'nde ABD'nin Türkiye'ye haber vermeden Türkiye'deki Jüpiter füzelerini çekmesi Türk-Amerikan ilişkilerini olumsuz etkilemiştir.

CEVAP: E

12. Öncülüğünü ABD ve SSCB'nin yaptığı uzay yarışına daha sonra Japonya, Çin ve Fransa gibi devletler de katılmıştır.

CEVAP: E

13. Özellikleri verilen antlaşma SALT-1 Antlaşması'dır. Stratejik silahların sınırlandırılmasının ilk aşamasıdır.

CEVAP: A

14. Vietnam Savaşı'nda ABD çok üstün askeri güce sahip olmasına rağmen başarılı olamamış ve çok ağır kayıplar vererek Vietnam'dan çekilmiştir. Amerikan kamuoyunda da büyük tepki çeken Vietnam Savaşı, Amerika'nın prestijine büyük darbe vurmuştur.

CEVAP: C

1. Bağlantısızlar Hareketi'ni başlatan Bandung Konferansı (1955) sonuç bildirgesinde sömürgeciliğe karşı çıkılmış, ırk ayrımcılığı reddedilmiş ve Filistin halkının temel hak ve özgürlüklerinin verilmesine vurgu yapılmıştır.

CEVAP: E

2. OPEC'in kurucu üyeleri Irak, İran, Suudi Arabistan, Kuveyt ve Venezüela'dır. Katar OPEC'e daha sonra üye olmuştur.

CEVAP: A

3. **EOKA:** Kıbrıs Rumlarının 1950'li yılların başında Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamak için gerilla savaşı için kurdukları örgüt.

ENOSİS: Kelime anlamı ilhak demek olan ENOSİS Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanmasını ifade etmektedir.

Akritas Planı: 1966 tarihli bu plana göre Kıbrıs'ta yaşayan Türkler ani bir saldırı ile yok edilecek ve Ada, Yunanistan'a bağlanacaktı.

CEVAP: E

4. 1964 yılında Rum çetelerinin Türk köy ve kasabalarını basarak Türkleri göçe zorlaması ve Yunanistan'ın Ada'ya asker ve silah göndermesi üzerine Türkiye, Kıbrıs'a müdahale kararı aldı. Ancak ABD Başkanı Johnson yazdığı mektupla Türkiye'yi kararından vazgeçirdi. Johnson mektubunda böyle bir girişimde Türkiye'nin Amerika'nın verdiği silahları kullanamayacağını, eğer bu girişime SSCB aynı şekilde karşılık verirse, NATO'nun Türkiye'ye destek veremeyeceğini belirtmiş, bu mektup Türk-Amerikan ilişkilerinde bir dönüm noktası olmuştur.

CEVAP: A

5. Vietnam Savaşı'nda Kuzey Vietnamlılara SSCB ve Çin doğrudan destek vermiştir. Japonya bu dönemde ABD'nin kontrolü altındadır. Kaldı ki Japonya II. Dünya Savaşı'nda Mihver Devletler tarafında olup Çin'in önemli bir bölümünü işgal altında tutmuştur.

CEVAP: C

6. Dünyayı nükleer bir savaşın eşiğine getiren Küba Krizi, ABD'nin Türkiye'deki; SSCB'nin de Küba'daki füzelerini çekmesiyle sona ermiştir. Mekik diplomasisi ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger'in Tel-Aviv (İsrail'in başkenti) ile diğer Arap başkentleri arasında sık sık gidip gelmesiyle oluşan sürecin adıdır.

CEVAP: C

7. İsrail'in Filistinlilere karşı insanlık dışı uygulamaları ve İsrail işgali altında bulunan Kudüs'te 21 Ağustos 1969'da Müslümanların kutsal yerlerinden El-Aksa Camii'nin kundaklanması İslam dünyasında büyük tepkiye yol açmış yapılan toplantılar sonunda İKÖ kurulmuştur.

CEVAP: A

8. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile ilgili antlaşmalara göre Türkiye, Yunanistan ve İngiltere garantör ülkelerdir. Nitekim Türkiye bu hakka dayanarak 1974'te Kıbrıs Barış Harekati'nı gerçekleştirmiştir.

CEVAP: E

9. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler barış içinde bir arada yaşamının ilkeleridir. Bu ilkeler arasında savunma giderleri ile ilgili bir karar yoktur.

CEVAP: B

10. Afrika Birliği Örgütü ve İslam Konferansı Örgütü, Doğu ve Batı Bloklarından bağımsız olarak faaliyet göstermiştir. SEATO ise 1954'te ABD tarafından kurulmuştur. SSCB ve Çin'in Pasifik ve Güneydoğu Asya ülkelerinde etkin olmasını önlemek için kurulan bu örgüte ABD'den başka İngiltere, Fransa, Yeni Zelanda, Avustralya, Filipinler, Tayland ve Pakistan katılmıştır.

CEVAP: C

11. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Türk-Yunan ilişkilerinde sorun oluşturmuştur. SSCB tehdidi altındaki bu iki ülke 1952 yılında birlikte NATO'ya üye olmuşlardır.

CEVAP: A

12. Bangladeş, Pakistan'ın batı bölümünde 1971 yılında bağımsız olmuştur. Günümüzde hala bağımsız bir devlet olarak varlığını sürdürmektedir.

CEVAP: B

13. Irak, Şattularap Su Yolu'nun taksimi belirleyen 1975 Cezayir Antlaşması'nı feshettiğini ilan ederek 1980 yılında İran'a savaş açtı.

CEVAP: A

14. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler İran-İrak Savaşı'nın sonuçlarındandır. SSCB bu savaşta İran'a destek vermiştir. Ancak SSCB'nin Afganistan'ı işgali bu savaştan önce 1979 yılında olmuştur.

CEVAP: B

15. Türkiye'nin 1974 yılında Kıbrıs'a yaptığı Barış Harekati, ABD'nin Türkiye'ye üç yıl boyunca silah ambargosu uygulamasına neden olmuştur.

CEVAP: B

16. Kıbrıs Barış Harekati, Yunanistanla Türkiye'yi savaşın eşiğine getirmiş, ABD'nin ise Türkiye'ye silah ambargosu uygulamasına yol açmıştır. Bu dönemde Bulgaristan Doğu Bloku üyesidir ve dış politikayı SSCB belirlemektedir. Dolayısıyla bu gelişme Bulgaristan'ın herhangi bir tepkisine neden olmamıştır.

CEVAP: D

1. Mihael Gorbaçov SSCB'nin içinde bulunduğu ağır ekonomik ve siyasi krizden çıkmak için yeniden yapılandırma anlamına gelen "perestroyka" ve açıklık "glasnost" politikalarını hayata geçirmek istemiştir. Gorbaçov bu politikalarla komünist iktidarın tepki çeken baskıcılığını azaltmayı ve ülke ekonomisini canlandırmayı amaçlamaktaydı. NEP ise SSCB'nin kurulduğu yıllarda Lenin'in başlattığı ve Stalin'in uyguladığı bir ekonomik programdır.

CEVAP: D

2. Şanghay Beşlisi 1996'da Çin, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan arasında kurulmuştur. 2001'de Özbekistan'ın katılımıyla Şanghay İş Birliği Örgütü adını almıştır.

CEVAP: A

3. Sincar Uygur Özerk bölgesi, Çin Halk Cumhuriyeti'nin sınırları içerisindedir. Günümüzde birçok Çin zülmü ile karşı karşıya kalmaktadırlar.

CEVAP: C

4. Sovyetler Birliğinin öncülüğünde kurulan Doğu Bloku dağılınca bu blokun Doğu ve Orta Avrupa'daki üyeleri bağımsız olmuş (Macaristan, Romanya, Çekoslovakya, Polonya, Baltık ülkeleri, Ukrayna vb), bunların önemli bir bölümü AB, BM ve NATO üyesi olmuştur.

CEVAP: E

5. Kopenhag Kriterleri AB'ye aday ülkelerin, tam üyeliğe kabul edilmeden önce karşılamaları gereken kriterlerdir. Bu kriterler arasında NATO'ya üye olma yoktur.

CEVAP: D

6. I. Balkan Savaşı sırasında Osmanlı Devleti'nin ayrılarak bağımsız bir devlet olan Arnavutluk, hiçbir zaman Yugoslavya'nın bir parçası olmamıştır.

CEVAP: A

7. Soğuk Savaş Döneminde ortaya çıkan Filistin (Arap - İsrail), Keşmir (Hindistan - Pakistan) ve Kıbrıs (Türkiye - Yunanistan) sorunları hala günümüzde sorun olarak durmaktadır.

CEVAP: E

8. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Irak'ın Kuveyt'i işgalinin sonuçları arasındadır. Bu tarihte SSCB dağılmak üzereydi ve Doğu Bloku'nda büyük kargaşa vardı. Bu nedenle SSCB bu konuyla ilgilenmemiştir. Bu durum ABD'nin Körfez Savaşı'nda tek karar alıcı olmasına yol açmıştır.

CEVAP: A

9. GAP daha çok Fırat ve Dicle üzerine kurulacak barajlar ve su kanallarıyla öne çıkmaktadır. Bu durum Fırat ve Dicle'den daha az su alacaklarını iddia eden Irak ve Suriye'nin tepkisine yol açmıştır.

CEVAP: C

10. Kıbrıs sorununun çözümü için BM Genel Sekreteri Kofi Annan'ın hazırladığı plana göre kurulacak Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nde bakanlıkların 1/3'ü Türklere oluşacak, devlet başkanlığı ve başkanlık makamları on ayda bir Türklere ve Rumlar arasında değişecektir. Uzun müzakerelerden sonra kabul edilen Annan Planı referandumuna sunulmuş, Türk tarafı evet derken(%65), Rum tarafı hayır oyu(% 76) kullanmış, bu durum Annan Planı'nın reddedilmesine yol açmıştır.

CEVAP: A

11. Bu söz 1993 yılında Azerbaycan cumhurbaşkanı seçilen Haydar Aliyev'e aittir. Türkiye ile Azerbaycan "bir millet, iki devlet" olarak birbirlerini her platformda desteklemektedir.

CEVAP: D

12. Dünyanın "küresel bir köye" dönüşmesinde en önemli faktör iletişim teknolojisindeki gelişmelerdir. Uydu teknolojisinin sağladığı kolaylıklar dünyanın her tarafıyla bağlantı kurulmasına imkan vermektedir.

CEVAP: C

13. Ası Nehri, Lübnan'dan doğmakta, Suriye'den geçip Türkiye'den denize dökülmektedir. Lübnan ve Suriye'nin nehir üzerinde inşa ettiği barajlar nedeniyle özellikle yaz aylarında yoğun sulama faaliyetleri, Türkiye'nin sudan yeterince yararlanmasını önlemekte, bu ise Türkiye ve Suriye arasında soruna yol açmaktadır.

CEVAP: E

14. Mihail Gorbaçov'un belirtilen sözü, SSCB'nin dağılmasına, Doğu Avrupa'da Sovyet aleyhtarı gösterilere ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinin bağımsız olmasına ortam hazırlamıştır.

CEVAP: E

15. Ermenilerin, önemli bir Ermeni nüfusu barındıran ancak bir Azerbaycan toprağı olan Dağlık Karabağı işgali iki ülkenin savaşa girmesine neden olmuştur. Ermenistan, uluslararası kuruluşların ve dünya kamuoyunun tepkisine rağmen halen bu bölgeyi işgali altında tutmaktadır.

CEVAP: D

16. Türkiye, Balkanlar, Kafkaslar ve Orta Doğu'da yüzyıllarca egemen olmuştur. Bu bölge kökenli çok sayıda vatandaşı vardır. Türkiye, bu bölgelerle olan bağları nedeniyle buralardaki gelişmelerden doğrudan etkilenmektedir.

CEVAP: E

1. Sümerlerin yazıyı icaret etmeleri → paleografya
Lidyalıların madeni parayı ilk kez kullanmaları → nü-
mizmatik,
İlk yazılı antlaşma → diplomatik bilimlerin doğması-
na ortam hazırlamıştır.

CEVAP: C

2. Tarih araştırmalarında şu aşamalar takip edilir;
1. Tarama
  2. Tasnif
  3. Tahlil
  4. Tenkit
  5. Terkip

CEVAP: D

3. Türklerin İslamiyete girdikten sonra İslam Dünyası'n-
da kullanılan Hicri Takvimi kullanmaya başladılar.
Rumi Takvim, Osmanlılar zamanında mali işlerde
kolaylık sağlamak; Miladi Takvim ise Cumhuriyet
Dönemi'nde, Batı ile ilişkilerde uyum sağlamak için
kullanılmıştır.

CEVAP: A

4. Birbirini takip eden iki olaydan birinin, diğerinin nede-
ni olup olmadığını tespit için oluş tarihinin bilinmesi
gerekir. Bu da kronolojiden yararlanmayı gerektirir.

CEVAP: B

5. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler hikayeci tarihin
özelliklerindedir. E seçeneğindeki özellik ise öğretici
tarihe aittir.

CEVAP: E

6. Mahkeme kayıtları ve meclis tutanakları meydana
geldiği tarihte tutulduğu, hatıralar ise o olayları ya-
şayan kişinin tanıklık ve gözlemlerine dayandığı için
ana kaynak özelliği taşır.

CEVAP: E

7. Tarih öncesi dönem ile ilgili verilen gelişmelerden ilki
ateşin buluşmasıdır. Onu yerleşik hayata geçilmesi
takip etmiş ve daha sonra toplumsal iş bölümü (ça-
nak-çömlekçilik, çiftçilik vb.)

CEVAP: D

8. Site adı verilen şehir devletleri Tunç Çağı'nda, bitki
liflerinden elbise dikimi Yeni Taş Çağı'nda ve ma-
ğara-kaya sığınaklarının barınak olarak kullanılması
Eski Taş Çağı'nda olmuştur.

CEVAP: B

9. Verilen öncüllerin tamamı hem tarih öncesi çağlarda hem de tarih çağlarında görülmüştür. Burada çeldirici olan III. öncüdür. Maden işletmeciliği tarih öncesi çağlarda da vardır.

CEVAP: E

10. Tarih öncesi dönemlerin incelenmesi ve aydınlatılmasında tarihe en büyük katkıyı arkeoloji bilimi sağlamaktadır. Çünkü yapılan her kazıda bulunan yeni bilgiler tarihin akışını değiştirmektedir.

CEVAP: A

11. Dünya'da bilinen ilk hukuk metinleri Sümer kralları Urgakina ve Urnamu'ya aittir. Bu özellikleriyle Sümerler hukuk devletinin de öncüsü sayılmaktadır. Hammurabi, Babil kralıdır.

CEVAP: D

12. Nom → Şehir devleti

Hiyeroglif → Resim yazısı

Papirüs → Bir tür kağıt olup sadece Mısır'da üretilmektedir.

Amon-Ra → Mısır'da Güneş Tanrısı

Pankuş → Hititlerde soylulardan oluşan bir meclistir.

CEVAP: A

13. İskender, MÖ. 323'te ölünce İmparatorluğu dağılmış, Anadolu'da ismi geçen krallıklar ortaya çıkmıştır.

CEVAP: B

14. İskitler yazıyı bilmedikleri için yazı nesnesi kullanmamışlardır. Diğer seçeneklerde verilen uygarlık-nesne eşleştirmeleri doğrudur.

CEVAP: E

1. I. öncül → ekonomik
II. öncül → siyasal
III. öncül → sosyal

CEVAP: D

2. Eski Türk devletlerinde tahta geçiş sisteminin (veraset sistemi) net olmayışı, taht kavgalarına, bu ise Türk devletlerinin kısa sürede yıkılmasına yol açmıştır. Osmanlı Devleti dışındaki Türk devletlerinin kısa ömürlü olduklarını hatırlayalım.

CEVAP: D

3. Uygurlar, yerleşik hayata geçince dil-edebiyat, mimari ve kültürlerinde önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Kağıt ve matbaayı kullanmaları da kültürlerinin gelişimine önemli katkı sağlamıştır.

CEVAP: C

4. İlk Türk devletleri Orta Asya'nın bozkır ve steplerinde varlıklarını sürdürdükleri için ekonomilerinin temel hayvancılığa dayanmaktaydı.

CEVAP: B

5. İskitler, Şu Destanı'nı oluşturmuşlardır. Alp Er Tunga Destanı da onlara aittir. Göç Destanı ise Uygurlara aittir.

CEVAP: B

6. Orta Asya, geniş bozkırların ve çöllerin bulunduğu, karasal iklimin hüküm sürdüğü bir bölgedir. Tarım alanları sınırlıdır. Bu nedenle Türkler hayvancılıkla uğraşmışlar, hayvanlarını otlatmak için konargöçer bir yaşantı sürmüşlerdir. Göktanrı inancının konargöçerlik üzerinde bir etkisi yoktur.

CEVAP: C

7. Hazarlar, Hz. Osman Dönemi'nde Azerbaycan üzerinden Kafkaslara doğru ilerleyen İslam ordusuyla; Türgişler ise Orta Asya'ya doğru ilerleyen Emevilerle mücadele etmişler, İslam Devleti'nin sınırlarının bu bölgede genişlemesine engel olmuşlardır.

CEVAP: C

8. Türkler, Uygurlar Dönemi'nde önce Maniheizm, ardından Budizm dinine girmişlerdir. Ancak sadece din değiştirmişler, milli kimliklerini korumayı başarmışlardır.

CEVAP: D

9. Avarlar ve Bulgarlar, Bizans İmparatorluğu'nun başkenti İstanbul'u kuşatmışlar, ancak alamamışlardır.

CEVAP: D

10. Emeviler Dönemi'nde Müslümanlar, Kuzey Afrika'nın tamamını fethetmişler ve İspanya'ya yönelmişlerdir. 711 yılında Kadiks Savaşı'nı kazanan Müslümanlar İspanya'yı fethetmeye başladılar. Bu gelişme Muaviye zamanında değil, Velid döneminde meydana gelmiştir.

CEVAP: E

11. Bedir, Uhud ve Hendek Savaşları'nda saldıranlar Mekkelilerdir. Dolayısıyla Müslümanlar savunma durumunda kalmışlardır.

CEVAP: E

12. I. öncül → zimmi,
II. öncül → muhacir
III. öncül → beytül-mal
IV. öncül → beytül-hikme

CEVAP: B

13. Fatimiler, Abbasilerin zayıflamasıyla Abbasi topraklarında kurulan devletlerden biri değildir. Fatimiler Tunus'ta kurulmuşlar, 909-1171 yılları arasında Fas, Cezayir, Libya ve Mısır'da egemen olmuşlardır.

CEVAP: B

14. Müslümanlar 711 yılında İspanya'ya çıkmışlar ve Kadiks Savaşı'nı kazanarak kısa bir sürede İspanya'yı fethetmişlerdir. Ardından Pirene Dağları'nı aşarak Fransa'ya girmişler ancak Franklarla yaptıkları Puvatya Savaşı'nı (732) kaybederek İspanya'ya geri çekilmişlerdir.

CEVAP: C

1. İslam devletlerinin önemli gelir kaynaklarından öşür (aşar) Müslüman çiftçilerden, haraç gayrimüslim çiftçilerden ve cizye gayrimüslimlerden askere gitmeme karşılığında alınırdı.

CEVAP: E

2. İslam Devleti'nin ilk başkenti Medine'dir. Hz. Muhammed 622 yılında Mekke'den Medine'ye hicret edince Medine başkent yapılmıştır. Mekke hiçbir zaman başkent olmamıştır. Diğer seçeneklerdeki eşleştirmeler doğrudur.

CEVAP: A

3. Beytül-Hikme, Abbasiler Dönemi'nde tercüme ve bilimsel çalışmaların yapıldığı bir akademi'dir. Avasım ise Abbasilerin, Bizans'a karşı Anadolu'da Tarsus'tan Erzurum'a kadar uzanan bir hatta oluşturdukları ordugah şehirleri içeren bölgedir. Hz. Ömer Devri'nde fethedilen toprakların verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla iktâ sistemi oluşturulmuştur.

CEVAP: C

4. Hz. Ali'nin halifeliğine karşı çıkan Şam valisi Muaviye'nin neden olduğu Siffin Savaşı devam ederken sorunun hakemlerin vereceği kararla çözülmesi kararlaştırıldı. Hakem Olayı ile halifelik sorunu çözümlenemediği gibi daha büyük sorunlara yol açtı. Müslümanlar; Muaviye'den yana olanlar, Hz. Ali'den yana olanlar ve Hariciler (Hz. Ali ve Muaviye'ye karşı olanlar) olmak üzere üç gruba ayrıldılar.

CEVAP: B

5. Abbasi halifeleri siyasi güçleri azalınca Büveyhoğullarının baskısına uğramışlardı. Hatta 945 yılında Büveyhiler Bağdat'ı işgal ettiler. Abbasi halifesini bu durumdan Gazneli hükümdarı Mahmut kurtardı. Büveyhoğulları bu baskıyı daha sonra da sürdürdüler. 1055 yılında Bağdat'a giren Büyük Selçuklu hükümdarı Tuğrul Bey bir kez daha Büveyhi baskısına son verdi.

CEVAP: C

6. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler Farabi ile ilgili özelliklerdir. Avicenna (Tıbbın Hükümdarı) ifadesi İbn-i Sina için geçerlidir. Farabi, Batı'da Alfarabiüs olarak bilinir.

CEVAP: C

7. Karahanlıların kurulduğu bölge (Batı Türkistan) halkının tamamına yakını Türk olup Türkçe konuşulmaktaydı. Karahanlılar, Türkçe'yi resmi dil ilan etmişlerdir. Gazneliler farklı etnik gruplardan oluşan bir bölgede (Afganistan ve civarı) kuruldukları için Türkçe sadece sarayda kullanılmıştır. Onlar bilim dili olarak Arapça, edebiyat dili olarak da Farsça'yı kullanmışlardır.

CEVAP: B

8. İhşidilere, Abbasiler değil, Fatımiler son vermişlerdir. Seçeneklerdeki diğer eşleştirmeler doğrudur.

CEVAP: B

9. Hutbe okutmak, Türk-İslam devletlerinde hükümdarlık alametlerindendir. İlk Türk devletlerinde hutbe okutmak yoktur.

CEVAP: C

10. Ülke topraklarını hanedan üyelerinin ortak malı sayan anlayış sık sık taht kavgalarına yol açmıştır. Hükümdarın ölümünden sonra yerine kimin geçeceğini net olarak belli olmayışı, bu karışıklıklara ortam hazırlamıştır. Soru kökünde belirtildiği gibi Melikşah'ın ölümünden sonra da böyle bir durum ortaya çıkmıştır. Ancak Osmanlılara kadar bu anlayışı değiştirmeye yönelik bir adım atılmamıştır.

CEVAP: C

11. Büyük Selçuklular → (1040-1157)
Tolunoğulları → (868-905)
Gazneliler → (963-1187)
Karahanlılar → (840-1212)

Büyük Selçuklular, Gaznelilere karşı mücadele ederek bağımsızlıklarını elde etmişler, sınırlarını doğuya doğru genişletirken Melikşah Dönemi'nde de Karahanlıları hakimiyetleri altına almışlardır.

CEVAP: D

12. Selçuklularda hükümdarın başkentte olmadığı zamanlarda devlet işlerine Niyabet-i Saltanat divanı bakardı. Divan-ı İnşa, devletin iç ve dış yazışmalarını yürüten divandır.

CEVAP: D

13. Abbasiler, Emevilerin ırkçı politikalarına son vererek Arap olmayan milletlere bu arada Türklere de devlet yönetiminde görevler vermişlerdir. Bu sırada Çinlilerin, II. Köktürk Devleti'nin yıkılmasından ve Orta Asya'daki otorite boşluğundan yararlanarak Batı Türkistan'a doğru ilerlemesi, Talas Savaşı sırasında Araplarla Türklerin ortak düşmana karşı işbirliği yapmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

1. I, II ve III. öncüllerde verilenler Karahanlıların Köktürklerle ortak özellikleridir. Karahanlılar, Orta Asya'da kurulan ilk Müslüman Türk devleti olduğu için Türk kültürü ile İslam kültürü arasında köprü rolü oynamışlardır. Bu durum Köktürkler için söylenemez.

CEVAP: D

2. Askeri ikta sistemi; üretimin sürekliliğini ve kontrolünü sağlama, taşrada güvenli bir ortam oluşturma ve hazineden para çıkmadan ikta bölgesinde asker yetiştirmeyi amaçlar. Bu nedenle uluslararası ticaretin geliştirilmesi ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: E

3. Bu önemli liman kentlerinin fethedilmesinde ekonomik amaçlar gözetilmiştir. Limanlar fethedilerek hem iç hem de dış ticaret canlanmıştır.

CEVAP: E

4. Tolunoğulları 868-905 yılları arasında Mısır'da egemenlik sürmüşlerdir. Bu nedenle Türkiye Selçukluları ile aynı dönemde yaşamış olamazlar.

CEVAP: A

5. Açıklaması verilen kavram külliye'dir. Türk-İslam kültüründe genellikle cami ve külliyeler yakın yerlerde inşa edilmişlerdir.

CEVAP: B

6. Saltuklular Malazgirt Zaferi'nden sonra Erzurum ve civarında kurulan ilk Türk beyliklerindendir.

CEVAP: C

7. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Ahilik teşkilatının özelliklerindendir. Ahilik teşkilatının hukuki davalara bakma, çözüm bulma gibi bir görev ve yetkisi bulunmamaktadır.

CEVAP: E

8. I. ve II. Haçlı Seferleri ile yalnızca Türkiye Selçuklu Devleti mücadele etmiştir. III. Haçlı Seferi'nde ise Anadolu'ya giren Almanlarla Türkiye Selçukluları, Filistin topraklarında İngiliz ve Fransız ordularıyla ise Eyyubiler (Selahaddin Eyyubi) mücadele etmişlerdir.

CEVAP: C

9. Anadolu, tarih boyunca dünya ticaretinin önemli merkezlerinden biri olmuştur. Ancak belirtilen bu özellik B, C, D ve E seçeneklerindeki gelişmelerinden dolayı Bizans dönemi için geçerli değildir.

CEVAP: A

10. Miryokefalon Savaşı → 1176

I. Haçlı Seferi → 1096-1099

Bu nedenle Miryokefalon Savaşı'nın Haçlı Seferleri'ni başlattığı söylenemez. Haçlı Seferleri'nin başlamasında Malazgirt Savaşı etkili olmuştur.

CEVAP: B

11. I. Haçlı Seferi sırasında yüzbinlerce Haçlı askeri Anadolu'dan Suriye'ye doğru ilerlemiştir. Bizans'ın Haçlılarla yaptığı anlaşmaya göre Haçlılar, Anadolu'da ele geçirdikleri yerleri Bizans'a verecek, buna karşılık Bizans, Haçlı ordularına erzak yardımı ve kılavuzluk yapacaktı.

CEVAP: B

12. Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin Mesnevi adlı eseri halk edebiyatı değil, tasavvuf edebiyatı eseridir.

CEVAP: A

1. B, C, D ve E seçeneklerindeki gelişmeler Kuruluş Dönemi'ne aittir. Karadeniz'in bir Türk gölü haline gelmesi Kırım'ın fethiyle olmuştur. Bu ise Fatih Dönemi'dir. (Yükselme Dönemi)

CEVAP: A

2. Pençik sistemi Orhan Bey değil, I. Murat zamanında benimsenmiştir.

CEVAP: B

3. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler II. Murat Dönemi'ne aittir. Yeniçeri Ocağı I. Murat zamanında kurulmuştur.

CEVAP: B

4. İstanbul ilk defa Yıldırım Bayezit tarafından kuşatılmıştır. İlk kuşatma Haçlıların Niğbolu Kalesi önlerine gelmesi, ikinci kuşatma ise Timur'un Anadolu'ya girmesi üzerine kaldırılmıştır. İstanbul'u kuşatan ikinci Osmanlı padişahı II. Murat'tır.

CEVAP: D

5. Yaya ve Müsellem adı verilen ilk düzenli ordu Orhan Gazi zamanında kurulmuştur.

CEVAP: B

6. Orhan Bey, I. Murat, Mehmet Çelebi ve II. Murat, Osmanlı Devleti'nin Kuruluş önemi hükümdarlarıdır. I. Selim (Yavuz) ise Yükselme Dönemi hükümdarıdır.

CEVAP: B

7. Osmanlıların egemenlikleri altına aldıkları ilk Anadolu beyliği Karesioğullarıdır.

CEVAP: A

8. I. öncül → ekonomik,
II. öncül → dini,
III. öncül → askeri,
IV. öncül → siyasi
alanlarla ilgilidir. İdari alanla ilgili bir çıkarımda bulunamayız.

CEVAP: E

9. Cem Sultan'ın ağabeyi II. Bayezit'e, Şehzade Selim'in (Yavuz) babası II. Bayezit'e karşı ayaklanması Osmanlı veraset sisteminin belirsizliği ile ilgilidir. Hatırlarsak Orta Asya Türk devlet geleneğindeki kut inancı, devleti yönetme yetkisini hanedanın tüm erkek üyelerine vermişti. Bu da sık sık taht kavgalarına yol açmaktaydı. Kut anlayışı Türklerin İslamiyeti kabullerinden sonra da devam etmiştir. Şahkulu İsyanı ise 1511'de Şah İsmail'in Anadolu'da çıkarttığı bir isyandır.

CEVAP: D

10. Osmanlıların Kıbrıs'ı kuşatmaları Avrupalıları harekete geçirmiş ve Osmanlılara karşı bir Haçlı donanması oluşturulmuştur. Nitekim bu donanma 1571 yılında İnebahti'nde Osmanlı donanmasına ani bir baskın yaparak büyük zayıf vermiştir. Bu gelişme Sokullu Mehmet Paşa'yı haklı çıkarmıştır.

CEVAP: B

11. Mısır, Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde Memlûklerden, Trablusgarp ise 1551 yılında Sen Jean şövalyelerinden savaşarak ele geçirilmiştir. Cezayir ise bu toprakları elinde bulunduran Barbaros Hayreddin Reis'in (Paşa) Kanuni Dönemi'nde Osmanlı hizmetine girmesiyle (1533) savaşılmaksızın ele geçirilmiştir.

CEVAP: C

12. Rodos, Fatih Dönemi'nde kuşatılmış, ancak alınamamıştır. Rodos'u 1522 yılında Kanuni fethetmiştir.

CEVAP: E

13. Eflak ve Boğdan (Romanya toprakları) Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde Osmanlı Devleti'ne bağlı birer eyalet haline gelmiştir.

CEVAP: B

1. Karadeniz'in Türk gölü haline gelmesi Kırım'ın fethi ile sağlanmıştır. Bu gelişme II. Mehmet (Fatih) zamanında olmuştur.

CEVAP: E

2. Rodos'un fethi, Kıbrıs'ın fethi ve Preveze Deniz Savaşı, Osmanlı Devleti'nin Akdeniz'de üstünlük sağlamasında önemli rol oynamıştır. 1571 İnebahtı Savaşı'nda Osmanlı donanması önemli ölçüde tahrip edilmiş, bu yenilgi Türklerin Akdeniz üstünlüğünü sarsmıştır.

CEVAP: C

3. Bulgaristan Krallığı II. Murat Dönemi'nde Osmanlı Devleti'ne bağlanmış, 1396 Niğbolu Savaşı'ndan sonra da tamamen ortadan kaldırılmıştır. Bunlar Kuruluş Dönemi'nde meydana gelmiştir. Diğer seçeneklerde verilenlerin fethi Fatih Dönemi'nde olmuştur.

CEVAP: B

4. Mohaç Savaşı 1526 yılında Osmanlı Devleti ile Macarlar arasında olmuştur.

CEVAP: A

5. Timur, Ankara Savaşı'ndan sonra kısa bir süre Anadolu'da kalmış ve ülkesine dönmüştür. Bundan sonra da Osmanlılar ile Timurîlular arasında herhangi bir mücadele olmamıştır.

CEVAP: D

6. Memlük Devleti Mısır'da kurulmakla birlikte kuzeyde Anadolu'ya güneyde Kızıldeniz'e kadar uzanan geniş topraklara sahipti. Mısır Seferi sonunda Suriye, Filistin, Mısır ve Hicaz toprakları Osmanlı hakimiyetine girmiştir. Trablusgarp ise 1551 yılında Turgut Reis tarafından Sen Jan şövalyelerinden fethedilmiştir.

CEVAP: A

7. Celali İsyancıları sırasında çok sayıda eşkiya, köy ve kasabaları basarak halkın can ve mal güvenliğini tehdit altında bırakıyordu. Bu durumda köylüler canlarını kurtarmak için daha güvenli olan şehirlere göç ettiler. Bu durum tarlaların boş kalmasına dolayısıyla üretimin azalmasına, devletin vergi kayıplarına yol açmıştır.

CEVAP: E

8. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler halkı olumsuz etkilemiş ve halkta hoşnutsuzluğa yol açmıştır. Ekber ve erşed sistemi Osmanlı veraset sistemi ile ilgili olup tahta Osmanlı hanedanı içinde en büyük ve olgunun geçmesini öngörmekteydi. Dolayısıyla bu uygulamanın halk ile doğrudan bir ilgisi yoktur.

CEVAP: A

9. İstanbul İsyancıları başkentte askerlerin çıkarttığı isyanlardır. Celali İsyancıları'nın, İstanbul İsyancılarına herhangi bir etkisi yoktur.

CEVAP: E

10. Osmanlı Devleti 1590 yılında imzalanan Ferhat Paşa Antlaşmasıyla sınırlarını Hazar Denizi'ne kadar genişletmiş ve doğuda en geniş sınırlara ulaşmıştır. 1672 yılında Lehistan ile imzalanan Bucas Antlaşmasıyla Podolya arazisini (Güney Polonya) almış ve batıda en geniş sınırlara ulaşmıştır.

CEVAP: A

11. Doğuda ve batıda uzun savaşılara girilmesi giderleri artırdığı için bütçeye ek yük getirmiştir. Tımarlı sipahilerin bu savaşılar nedeniyle uzun süre cephede kalması, tımar bölgelerinde güvenlik sorunları ortaya çıkardığı gibi Celali İsyancılarının genişlemesine yol açmıştır

CEVAP: E

12. Osmanlı Devleti'nde merkezi otoritenin zayıflaması bu üç isyan türüne de yol açmıştır.

CEVAP: D

13. Osmanlı Devleti, Coğrafi keşifler nedeniyle önemli vergi gelirleri kaybına uğramıştı. Birde buna uzun süren savaşılar, askeri harcamaların artması ve tımar sisteminin bozulmasından dolayı vergilerin düzenli olarak toplanamaması eklenince, bütçe sürekli olarak açık vermiştir.

CEVAP: E

14. Padişahların çocuk yaşta tahta geçmeleri (II. Osman 14, IV. Murat 11, IV. Mehmet 7 yaşında) merkezi otoriteyi olumsuz etkilemiş, yönetim boşluğuna yol açmış ve annelerinin devlet işlerine karışmasına neden olmuştur.

CEVAP: E

1. II. (Genç) Osman, Yeniçeri Ocağı'nı kaldırmak istediği, Tarhuncu Ahmet Paşa ise saraydaki rüşvet, lüks ve israfın önüne geçmek istediği için öldürülmüştür.

CEVAP: D

2. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler iltizam sisteminin özellikleri arasındadır. Mültezimlerin tımarlı sipahiler arasından seçilmesi söz konusu değildir. Zira mültezimler toplanacak vergiyi hazineye peşin olarak yatırırlardı. Dolayısıyla ekonomik olarak güçlü olmaları gerekmekteydi.

CEVAP: E

3. Öncüllerde verilenler, Osmanlı maliyesinin, ekonomisinin kötü durumda olduğunun göstergesidir.

CEVAP: E

4. Köprülü Mehmet Paşa kendisinden önceki sadrazamların başlarına gelenleri bildiği için (örneğin Tarhuncu Ahmet Paşa) sadrazamlık teklifini şartlar ileri sürerek kabul etmiştir. Böylece kendine rahat çalışabileceği, uygun bir ortam oluşturmak istemiştir.

CEVAP: B

5. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler antlaşmaların özelliğini göstermektedir. Avusturya ile 1791 yılında yapılan Zıştovi Antlaşması'nın özelliği yanlış verilmiştir. Verilen özellik 1792 Yaş Antlaşması'na aittir.

CEVAP: E

6. 1768-1774 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında Ruslar Çeşme'de demirli bulunan Osmanlı donanmasını yakmışlar, Osmanlı Devleti modern anlamda bir denizcilik okulu ihtiyacını karşılamak için Mühendishane-i Bahri-i Hümayun adı verilen okulu açmıştır. Diğer taraftan savaşın yol açtığı ekonomik zorlukları aşmak için esham adı verilen iç borçlanmaya gidilmiştir. Mühendishane bu olaydan önce 1734 yılında I. Mahmut Dönemi'nde açılmıştır.

CEVAP: C

7. Balkanlarda yaşayan Hristiyan halkın tamamına yakını Ortodoks mezhebine mensuptur. Dolayısıyla Rusların en çok bu bölgede etkin olması beklenilir.

CEVAP: A

8. Subay yetiştirmek için Batı tarzında eğitim verecek olan Hendesehane adlı okul I. Mahmut Dönemi'nde açılmıştır. I. Abdülhamit Dönemi'nde İstihkam Okulu açılmış, yeni tersaneler açılarak modern gemiler yapılmıştır.

CEVAP: D

9. 1736-1739 Osmanlı-Rus Savaşı'nda barışa ara buluculuk yapan Fransa, Osmanlı Devleti'nden yeni ayrıcalıklar elde etti. Kanuni Dönemi'nde (1535) padişahların saltanatı süresince geçerli olan kapitülasyonlar 1740'ta yapılan antlaşma ile sürekli hale geldi.

CEVAP: B

10. Poltova Savaşı'nda Ruslara yenilen İsveç Kralı Osmanlı topraklarına sığınmış, onları takip eden Rusların Osmanlı topraklarında tahribat yapmaları 1711 Osmanlı-Rus Savaşı'na yol açmıştır. Aynı şekilde Ruslara karşı ayaklanan Leh milliyetçilerinin Osmanlılara sığınması, Rusların da Osmanlı topraklarına saldırması 1768-1774 Osmanlı-Rus Savaşı'na yol açmıştır. Rusların Şahin Giray lehine Kırım'a girmeleri, Osmanlı-Rus ilişkilerini germiş, yeni bir savaş, Fransa'nın araya girmesiyle önlenmiştir.

CEVAP: C

11. Humbaracı Ahmet Paşa'nın askeri alanda, özellikle topçu sınıfında yaptığı modernleştirme, Osmanlı ordusunun iki cephede birden savaşmasına rağmen başarılı olmasında etkili olmuştur.

CEVAP: B

12. Osmanlı Devleti bu savaşta toprak kayıpları yaşadık-tan başka, Rusya'ya ağır bir savaş tazminatı ödemek zorunda da kalmıştır. 6 yıl süren bu savaşta, savaş giderleri, donanmasının yakılması (1770 Çeşme Baskını) bütçeyi önemli ölçüde zor durumda bırakmıştı. Rusya'ya savaş tazminatı verilmesi ekonomik durumun daha da kötüleşmesine yol açmıştır.

CEVAP: C

13. Balkan topluluklarının önemli bir bölümü Slav kökenli olup tamamına yakını Ortodoks'tur. Dolayısıyla Slavları ve Ortodoksları bir bayrak altında birleştirmeyi amaçlayan Panславizm düşüncesi bu iki özellikten yararlanmayı düşünmüştür.

CEVAP: D

1. Osmanlı Devleti askeri, siyasi ve ekonomik açıdan zayıflayınca karşılaştığı uluslararası sorunları tek başına çözememiş ve başka devletlerin yardımına başvurmuştur. Örneğin Fransızların 1798'de Mısır'ı işgali üzerine, İngiltere ve Rusya ile işbirliği yaparak Fransa'yı bölgeden uzaklaştırmıştır.

CEVAP: E

2. Osmanlı Devleti'nin Kanuni Sultan Süleyman zamanından beri Avrupa'da en iyi ilişkileri olan devlet Fransa idi. III. Selim Dönemi'nde yapılan ıslahat hareketlerinde Fransa örnek alınmıştır.

CEVAP: A

3. İrad-i Cedit hazinesi, yeni kurulan Nizam-ı Cedit ordusu'nun giderlerini karşılamak için kurulmuştur.

CEVAP: B

4. II. (Genç) Osman XVII. yüzyıl ıslahatçı padişahlarından. Saray dışından evlenen ilk padişah olma özelliğini taşır.

CEVAP: B

5. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler İngilizlerin Osmanlı toprak bütünlüğünden yana bir politika izlemesine yol açmıştır. Osmanlı Devleti'nin 1856 Paris Antlaşması'yla bir Avrupa devleti sayılmasının bu politika ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: A

6. Ermeniler XIX. yüzyılın sonlarına kadar Osmanlı Devleti'nden ayrılmak için herhangi bir adım atmamıştır. Bu nedenle Ermenilere "Millet-i sadıka" adı verilmişti. Ancak Rusların, Kafkaslardan Akdeniz'e ve Basra'ya inmek için Doğu Anadolu'da yaşayan Ermenileri kışkırtması, Ermeni meselesinin doğmasına yol açmıştır. İngilizler de Rusya'ya bağlı bir Ermenistan yerine, bağımsız bir Ermenistan'ı desteklemesi bu sorunun büyümesine yol açmıştır.

CEVAP: B

7. İslamcılık; devletin kurtuluşunu halifelik makamının bütünleştirici etkisi ile Müslümanların bir çatı altında toplanmasını öngörür. Osmanlıcılık; Osmanlı Devleti'ni oluşturan bütün milletleri eşitlik ilkesi içinde bir arada tutup Osmanlıcılık duygusu ile bir Osmanlı toplumu oluşturmayı amaçlamıştır. Müslüman Arnavutların ve Arapların bağımsız olmaları İslamcılık ve Osmanlıcılık fikirlerinin önemini kaybettiğini gösterir.

CEVAP: E

8. Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa İsyanı'nı (iç sorun) bastıramayan Osmanlı Devleti'nin bu sorunu çözmek için Rusya'dan yardım istemesi verilen yargıya örnek oluşturur.

CEVAP: C

9. Rusya'nın belirtilen tutumu Balkan ülkeleri üzerinde nüfuzunu artırmış, bunların bağımsız olmaları ise Osmanlı egemenliğinin daralmasına yol açmıştır. Rusya, Fransız İhtilali fikirlerini Osmanlı Devleti'ni parçalamak için kullanırken, kendi imparatorluğu içinde en küçük hak taleplerini kanlı bir şekilde bastırmıştır.

CEVAP: D

11. Verilenlerin tamamı gayrimüslimlere Mebusan Meclisi'nde temsil hakkı verilmesinin amaçlarıdır.

CEVAP: E

12. Fransız İhtilali'nin getirdiği ilkelerden biri de demokrasi, insan hakları ve milli egemenlik kavramlarıdır. Mebusan Meclisi halkın yönetime katılımını sağladığı için ihtilalin getirdiği fikirlere uygundur.

CEVAP: A

13. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler Osmanlı toprak kayıplarının artma nedenlerindedir. Denge politikası, rakip devletler arasındaki rekabet ve çatışmadan yararlanmayı gerektirdiği için toprak kayıplarını yavaşlatmıştır. Örneğin Osmanlı Devleti, Fransa'nın Mısır'ı işgalini (1798) önleyemeyince bu bölgede çıkarları olan İngiltere ve Rusya ile işbirliği yapmıştır.

CEVAP: C

1. Osmanlı Devleti'nin ilk yazılı anayasası 1876 yılında ilan edilen Kanun-i Esasi'dir. II. Abdülhamit zamanında ilan edilen Kanun-i Esasi ile Osmanlı Devleti anayasal düzene geçmiştir.

CEVAP: A

2. Islahat Fermanı gayrimüslimlere önemli yeni haklar getirmesine rağmen azınlık isyanlarını önleyememiştir. Zira azınlıklar haklarının genişletilmesini değil, bağımsız bir devlet kurmak istiyorlardı.

CEVAP: B

3. Osmanlı Devleti'nde ilk ayaklanan ulus Sırlar, ilk bağımsız olan ulus Yunanlar, son bağımsız olan ulus ise Arnavutlardır.

CEVAP: A

4. Cezayir (1830) Fransa, Mısır (1882) İngiltere ve Trablusgrup (1911) İtalya tarafından işgal edilmiştir.

CEVAP: B

5. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Sırp İsyanı'nın nedenleri arasındadır. Yunanistan 1829 yılında bağımsız olduğu için Sırlara örnek olamaz. Zira Sırp İsyanı 1804 yılında patlak vermiştir.

CEVAP: D

6. Osmanlı Devleti sıcak denizlere inmek isteyen Rusya'nın doğrudan hedefi olmuştur. Askeri ve siyasi açıdan zayıf olan Osmanlı Devleti uzun süre Rusya'ya karşı koyamazdı. Bu nedenle İngiltere ve Fransa, çıkar bölgelerinde Rusya'yı görmek istemediklerinden Rusya'ya karşı Osmanlı toprak bütünlüğünü savunmuşlardır. Yunanistan bu tarihlere Osmanlı Devleti'ni tehdit edecek bir güç değildir.

CEVAP: A

7. Nene Hatun, Erzurum'a kadar ilerleyen ve şehri savunan Aziziye tabyalarını ele geçiren Ruslara karşı mücadeleye koşan sivil halkın önde gelenlerindedir. Onun kahramanlığı Erzurum halkını topyekün harekete geçirmiş, Ruslar tabyalardan atılmıştır.

CEVAP: C

8. Verilen dergilerin tamamı kadın dergileridir. Özellikle Şükufezar çıkarıldığı zaman Osmanlı kamuoyunda büyük ses getirmiştir.

CEVAP: E

9. Osman Hamdi Bey çalışmalarıyla Türkiye’de güzel sanatlar, müzecilik ve arkeolojinin kurucusu kabul edilmektedir.

CEVAP: B

10. Ziya Gökalp’in düşünceleri ve eserleri hem Türkçü hem de Turancı akımının ana kaynağını oluşturmaktadır.

CEVAP: A

11. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler XX. yüzyılda meydana gelmiştir. Osmanlı Devleti’nde bankacılık faaliyetleri XIX. yüzyılda 1847’de Bank-ı Dersaadet ve 1888’de Ziraat Bankası’nın açılmasıyla başlamıştır.

CEVAP: C

12. Osmanlı Devleti, Arnavutluk, Makedonya, Batı Trakya ve Ege adalarını Balkan Savaşlarıyla kaybetmiştir. Bosna Hersek II. Meşrutiyet’in ilanından sonra Avusturya-Macaristan İmparatorluğu tarafından ilhak edilmiştir.

CEVAP: A

13. Her üç antlaşmada Türk azınlığın haklarını koruyucu maddeler vardır. Osmanlı Devleti böylece bu topraklarda yaşayan Türk azınlığın kültürel haklarını korumak istemiştir.

CEVAP: E

14. Rusya, Panslavizm politikasında serbest kalınca Balkan uluslarını Osmanlı Devleti’ne karşı bir araya getirdi. Bu ise Balkan Savaşlarına yol açtı. Balkan Savaşları, Osmanlı Devleti’nin dağılma sürecini hızlandırmıştır. Zira, Doğu Tarkya dışında tüm Balkanları kaybetmiştir. İngiltere, Mısır’ı Reval Görüşmelerinden çok önce 1882’de işgal etmişti.

CEVAP: C

15. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Balkan Savaşlarının yol açtığı gelişmelerdir. Balkan Savaşları öncesinde Balkan devletlerini Osmanlı Devleti’ne karşı birleştiren devlet Rusya’dır. Bu nedenle Rusya’nın Balkanlarda etkinliğinin azaldığı söylenemez.

CEVAP: E

1. Reform hareketleri sonunda Avrupa'da mezhep birliği bozulmuş, 1618-1648 yılları arasında (Otuz Yıl Savaşları) kanlı mezhep savaşları yaşanmıştır.

CEVAP: C

2. Coğrafi keşifler sonunda ticaretle uğraşan burjuva sınıfı güçlenmiş, soyluların topraklarını satın almışlardır. Soylular ise eski imtiyaz ve servetlerini kaybetmeye başladılar. Coğrafi keşiflerle dünyanın yuvarlak olduğunun anlaşılması kilisenin, bu arada ruhban sınıfı denen din adamlarının etkisini azaltmıştır.

CEVAP: A

3. Coğrafi keşifler ve Sanayi İnkılabı Osmanlı Devleti'ni ekonomik olarak olumsuz etkilemiştir. Avrupalılar Rönesansla bilim ve teknoloji alanında hızla ilerlerken Osmanlı Devleti bunu başaramamıştır. Fransız İhtilali ise milliyetçilik düşüncesiyle Osmanlı Devleti'nin dağılıpını hızlandırmıştır. Reform hareketleri Osmanlı Devleti'ni etkilememiştir.

CEVAP: C

4. Skolastik düşünce A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler üzerinde olumsuz etki yapmıştır. Katolik kilisesinin toplum ve yönetim üzerindeki etkisini ise kolaylaştırmıştır.

CEVAP: E

5. Feodalite, siyasal bölünmüşlüğün bir sonucu aynı zamanda göstergesidir. Feodalitenin sona ermesi, buna bağlı olarak merkezîyetçi devletlerin güçlenmesi, siyasal bölünmüşlüğü azaltmıştır.

CEVAP: C

6. Haçlı Seferleri, Yüzyıl ve Çifte Gül Savaşları (çözüm 1 de bilgi verildi) Avrupa'da feodalitenin zayıflaması ve mutlak krallıkların güçlenmesini sağlamıştır.

CEVAP: A

7. Erasmus, Katolik kilisesinde islahat yapılmasını dile getirdi ve 1516 yılında İncil'i bastırdı. Erasmus'un fikirleri Luter üzerinde etkili oldu. Luter ise reform hareketinin en önemli ismidir. Luther'den etkilenen Kalven ise Fransa'da reformun öncülüğünü yapmıştır.

CEVAP: E

8. Makyavelizm Avrupa'da amaca ulaşmak için her türlü araca başvurmanın uygun olduğuna savunan düşüncedir. İşçi ve işçi sınıfı arasındaki sorunların çözümüne dönük bir özelliği yoktur.

CEVAP: A

9. Meternik sistemi belirtilen özellikleriyle Avrupa'daki mevcut durumu korumayı ve Fransız İhtilali'nin getirdiği düşüncelerin yayılmasını engellemeyi amaçlamaktadır. Otuz Yıl Savaşlarından sonra (1618-1648) Avrupa'da tam bir mezhep seçme özgürlüğü getirilmiş bir daha da Avrupa'da mezhep savaşları görülmemiştir.

CEVAP: D

10. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Meternik sistemiyle ilgilidir. Osmanlı Devleti bu kongreye çağırılmamıştır. Osmanlı Devleti 1856 Paris Antlaşması'yla bir Avrupa devleti sayılmıştır.

CEVAP: E

11. Azınlıklar arasında milliyetçi düşüncelerin yayılması onların bağımsız olma isteklerini artırmış, bu ise ayaklanmalara, dış müdahalelere ve devletin toprak kaybetmesine yol açmıştır.

CEVAP: C

12. I. öncül → Yedi Yıl Savaşları 1756 - 1763
II. öncül → ABD'nin kurulması (1783) Versay Antlaşması
III. öncül → Fransız ihtilali 1789

CEVAP: A

13. Sırp (1804) ve Yunanlılar (1821) Osmanlı Devleti'nden bağımsız olmak için ayaklanmışlardır. Onların isyanları doğrudan milliyetçilik düşüncesiyle ilgilidir. Mehmet Ali Paşa (Mısır valisi) isyanı ise bir iç sorun olup, Mora valiliğinin verilmemesi, Mehmet Ali Paşa'nın da buna karşılık Suriye ve Girit valiliğini istemesi üzerine çıkmıştır.

CEVAP: D

1. Mustafa Kemal'in şiir ve edebiyata ilgi duyması, vatan şairi Namık Kemal'in eserleriyle tanışması Manastır Askeri İdadisi'nde arkadaşı olan Ömer Naci sayesinde olmuştur.

CEVAP: C

2. Mustafa Kemal liderlik ve birleştirme gücü sayesinde Kurtuluş Savaşı'nı başarıya ulaştırmıştır. Kurtuluş umudunun kalmadığı, manda fikirlerinin konuşulduğu bir ortamda Anadolu'ya geçmiş, milli cemiyetleri bir çatı altında, ortak amaçlar etrafında birleştirmiştir.

CEVAP: D

3. Mustafa Kemal Paşa, Başkomutan olarak katıldığı Sakarya Meydan Savaşı'nda, savaş taktiği ve stratejileri ile savaşın kazanılmasında önemli rol oynamış, Fevzi (Çakmak) Paşa'nın teklifi ve TBMM'nin onayı ile 19 Eylül 1921'de gazi unvanı ve mareşal rütbesi verilmiştir.

CEVAP: D

4. Selanik ve çevresinde Rum, Bulgar ve Makedonların faaliyetleri Mustafa Kemal'in duygu ve düşünceleri üzerinde etkili olmuş, onda Milliyetçi ve Türkçü düşüncelerin etkili olmasında rol oynamıştır.

CEVAP: D

5. Mustafa Kemal, I. Dünya Savaşı'nda Irak Cephesi'nde görev yapmamıştır. Suriye, Kafkas, Çanakkale Cepheleri'nde görev yapmıştır.

CEVAP: D

6. İtalyanlar → Trablusgarp,
İngilizler → Çanakkale ve Suriye Cepheleri,
Ruslar → Kafkas Cephesi,
Yunanlar → Sakarya, Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Savaşı
Mustafa Kemal, askerlik hayatı sırasında Bulgarlarla doğrudan savaşmamıştır.

CEVAP: E

7. I. öncül → Milletine güvenmesi,
II. öncül → İleri görüşlülüğü,
III. öncül → Mantıklı ve gerçekçi oluşu özellikleri ile ilgilidir.

CEVAP: C

8. Osmanlı Devleti'nin Kanal Cephesi'ni açmaktaki amacı İngilizlerin 1882 yılında bir oldu bitti ile işgal ettiği Mısır'ı geri almaktır.

CEVAP: C

9. Bulgaristan'ın İttifak Devletlerine katılması, bu devletlere katkı sağlamış olsa da onları üstün duruma getirdiği söylenemez.

CEVAP: A

12. Osmanlı Devleti Mısır'ı, I. Dünya Savaşı'ndan önce kaybetmiştir. Suriye, Irak, Filistin ve Yemen'in kaybedilmesinde I. Dünya Savaşı'nda yaşanan süreç etkili olmuştur.

CEVAP: B

10. Rusya'nın savaştan çekilmesi, savaşın genel gidişatı üzerinde etkili olmamıştır. Bu durum Almanya adına bir rahatlama getirmişse de ABD'nin savaşa girmesi dengeleri değiştirmiştir. Savaşın kışalmasını sağlayan faktör ABD'nin I. Dünya Savaşı'na girmesidir.

CEVAP: A

BIDERS YATIRIMCILIK

11. İngiltere'nin Orta Doğu petrollerini ele geçirme ve sömürge yollarının güvenliğini sağlama amacı, emperyalist amaçlar taşıdığını göstermektedir.

CEVAP: D

13. Milli Kongre Cemiyeti, Türkler hakkında dünyada yapılmakta olan olumsuz propagandalara yayın yoluyla karşı koymak ve Türk milletinin haklarını ve medeni özelliklerini tanıtmak için kurulmuş milli bir cemiyettir.

CEVAP: A

1. Wilson İlkeleri Cemiyeti 4 Aralık 1918'de İstanbul'da kurulmuştur. Cemiyet, Osmanlı Devleti'nin devamını Amerikan mandası ile mümkün olabileceğini savunuyordu.

CEVAP: B

2. Balıkesir (26-30 Temmuz 1919) ve Alaşehir (16-25 Ağustos 1919) Kongreleri, Yunan saldırılarına karşı savunma ve direnme faaliyetleri ile Kuvay-ı Milliye'yi güçlendirmek için toplanmışlardır. Erzurum Kongresi ise Ermeni faaliyetlerine karşı (Mondros Ateşkes Anlaşması Doğu Anadolu'da bir Ermenistan Devleti kurmayı öngörmekteydi) Doğu Anadolu Müdafaa-ı Hukuk Cemiyeti tarafından toplanmıştır.

CEVAP: C

3. Kilikyalılar Cemiyeti, Çukurova'da Fransız ve Ermenilerin faaliyetlerine karşı kurulmuştur.

CEVAP: C

4. Doğu Anadolu'da nüfusun önemli bölümünü Türkler oluşturmaktaydı. Wilson İlkeleri Osmanlı İmparatorluğu'nun Türklerin çoğunlukta olduğu yerlerde Türk egemenliğini öngörmekteydi. Bu nedenle Cemiyet, Türklerin bölgeden kesinlikle göç etmemesini istemiştir.

CEVAP: A

5. Her üç öncülde de Doğu Anadolu'da bir Ermenistan Devleti kurulması ile ilgili karar alınmıştır.

CEVAP: E

6. Doğu illeri ifadesi ile Ermeni Hınçak; Trabzon ve Canik sancağı ifadesi ile de Rum Pontus Cemiyeti'nin faaliyetleri kastedilmektedir. Alyans-İsrailit, Yahudilerin kurmuş olduğu ve İsrail Devleti kurmayı amaçlayan bir cemiyettir.

CEVAP: C

7. Amasya Görüşmeleri ile Osmanlı Hükümeti, Temsil Heyetini resmen tanımıştır. Ancak bu durum Osmanlı Hükümeti'nin Milli Mücadele'ye olan olumsuz bakışını değiştirmemiştir.

CEVAP: E

8. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Osmanlı Hükümeti'nin yetersiz kalması ve sorumluluğunu yerine getirememesinin sonuçlarındandır. Mustafa Kemal'in IX. Ordu Müfettişi olarak Karadeniz Bölgesi'ne gönderilmesi resmi bir görev olup belirtilen durumla ilgili değildir.

CEVAP: E

11. Mustafa Kemal, Havza ve Amasya Genelgelerini üzerinde IX. Ordu Müfettişi yetkisi varken yayımlamıştır. Erzurum'a geldiğinde 8-9 Temmuz 1919 gecesi askerlik görevinden istifa etmiştir. Erzurum ve Sivas Kongrelerine sivil biri olarak katılmıştır.

CEVAP: B

9. I. ve III. öncül Kuvay-ı Milliye'nin etkinliğini artırmaya, II. öncül ise milli iradenin hakim kılınmasına yöneliktir.

CEVAP: E

12. Mustafa Kemal Erzurum'a geldiğinde 8-9 Temmuz 1919'da askerlik görevinden istifa etmiş, Erzurum Kongresi'nden sonra oluşturulan Temsil Heyeti Başkanlığı'na getirilmiş ve Sivas Kongresi'nden sonra da 13 Eylül 1919'da İrade-i Milliye gazetesinin çıkarılmasını sağlamıştır.

CEVAP: A

10. Ulusal egemenlik kavramı ilk kez Amasya Genelgesi'nde (Milletin bağımsızlığını yine milletin azmi ve kararı kurtaracaktır.) geçmiştir.

CEVAP: C

13. İstanbul Hükümeti, Elazığ Valisi Ali Galip'i Sivas Kongresi'nin toplanmasını engellemek için görevlendirmiş ancak Mustafa Kemal aldığı önlemlerle Ali Galip'i püskürtmüştür.

CEVAP: D

1. Yunanların İzmir'i işgali ve sonrasında yaşananlar, Fransızların yanlarında getirdikleri Ermeni çetelerle birlikte Çukurova, Urfa ve Maraş'taki eylemleri Türk halkının tepkisine yol açmış ve sert bir mücadele yaşanmıştır. Kurtuluş Savaşı'nda İtalyan ve İngilizlerle doğrudan bir savaş yaşanmamıştır.

CEVAP: B

2. Amasya Genelgesi'nde manda ve himaye ile ilgili bir karar alınmamıştır. Manda ve himaye konusu ilk defa Erzurum Kongresi'nde gündeme gelmiş, Sivas Kongresi'nde ise kesin bir dille reddedilmiştir.

CEVAP: A

3. I. öncül Havza Genelgesi, II. öncül Amasya Genelgesi, III. öncül Erzurum Kongresi, IV. öncül Sivas Kongresi ile ilgilidir.

CEVAP: C

4. Verilen öncüllerin tamamı ülkenin genelini ilgilendirmektedir. Bu nedenle ulusal kararlardır.

CEVAP: E

5. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Türk milletine yapılmış bir çağrıdır. A seçeneğinde, dış yardımın hangi şartlarda kabul edileceği belirtilmektedir.

CEVAP: A

6. Amiral Bristol Raporu, Batı Anadolu'da nüfusun çoğunluğunu Türklerin oluşturduğunu, bölgede yaşanan kargaşa ve katliamın sorumlusunun Yunanistan olduğunu belirtmektedir. General Harbord Raporu ise Doğu Anadolu'da hiçbir şehirde Ermenilerin çoğunlukta olmadığını belirtmektedir.

CEVAP: B

7. İtilaf Devletleri başlangıçta TBMM'yi ve hükümetini muhatap almamışlardır. Ancak TBMM orduları I. İnönü Savaşı'nda Yunanları yenilgiye uğrattınca, Yunanlara nefes aldirmek ve zaman kazandırmak için TBMM Hükümeti'ni Londra Konferansı'na davet etmişlerdir. Bu durum Osmanlı Hükümeti'yle birlikte hareket ettiklerini göstermez.

CEVAP: D

8. Verilenlerin tamamı bağımsız bir devletin egemenlik haklarının ihlalidir. Osmanlı Devleti'nin bunları kabul etmesi bağımsız bir devlet olma özelliğini kaybettiğini göstermektedir.

CEVAP: E

9. I. Dünya Savaşı'nı bitiren barış antlaşmaları Paris Barış Konferansı'nda oluşturulmuştur. Ancak Osmanlı topraklarının paylaşımında uzlaşma sağlanamayınca barış antlaşması ertelenmiştir. Sevr Barış Antlaşması'nın taslağı 18-26 Nisan 1920'de yapılan San Remo Konferansı'nda oluşturulmuştur.

CEVAP: C

10. II. öncülde verilen önlem ayaklanmalara karşı değil, Yunanların ilerleyişinin durdurulmasına yöneliktir.

CEVAP: B

11. Pontus Ayaklanması, İnebolu'dan Batum'a kadar uzanan Karadeniz topraklarında bir Rum Devleti kurmak için çıkarılmıştır.

CEVAP: A

12. Türk ordusu, Eskişehir-Kütahya Savaşlarında yenildiği için Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmiştir. Bu durumun TBMM'nin otoritesini artırdığı söylenemez.

CEVAP: A

13. Verilen öncüllerin tamamı Batı Cephesi'nin güçlenmesine, dolayısıyla Yunanların Anadolu'dan çıkarılmasına ortam sağlamıştır.

CEVAP: E

1. Türk milletinin ordusuyla kazandığı Kurtuluş Savaşı, İtilaf Devletlerinin Türkiye ile ilgili planlarını bozmuş, Lozan'da Sevr Antlaşması'yla elde ettikleri birçok kazanımlarından vazgeçmek zorunda kalmışlardır.

CEVAP: B

2. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu olarak isimlendirilen 1921 Anayasası, I. İnönü Savaşı'ndan sonra kabul edilmiştir (20 Ocak 1921).

CEVAP: C

3. Belirtilen nedenlerden dolayı TBMM düzenli orduya geçme kararı almıştır. Düzenli ordunun kurulması Kurtuluş Savaşı'nda mutlak başarının gelmesini sağlamıştır.

CEVAP: E

4. Yabancı okullar, dış borçlar ve Düyun-ı Umumiye İdaresi, Osmanlı Dönemi'nde ortaya çıkmış, Lozan'da Türk tarafını meşgul etmiştir. Yabancı okullar ve dış borçlar konusu Cumhuriyet Dönemi'nde de Türkiye'yi uğraştırmıştır.

CEVAP: E

5. Verilen öncüller, Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'nin içişlerine karışmalarında birer bahane idi. Lozan'da bu konular çözümlenince Türkiye içişlerine karışılmasının önüne geçmiştir.

CEVAP: E

6. Mustafa Kemal Paşa'ya gazi ünvanı ve mareşal rütbesi verilmesi iç politika ile ilgilidir. TBMM'nin uluslararası ilişkilerde öneminin artmasına etkisi söz konusu değildir.

CEVAP: A

7. Maraşlılar 11 Şubat 1920'de, Urfalılar ise 10 Nisan 1920'de Fransızları şehirlerinden kovdular. Antep ve Adana ise 1921 Ankara Antlaşması'yla Fransız işgalinden kurtuldu.

CEVAP: C

8. ABD Başkanı Wilson, Paris Barış Konferansı sırasında ülkesinde dönmüş ve yapılan seçimleri kaybetmişti. Bu nedenle barış için baskısı söz konusu değildir.

CEVAP: E

9. I. ve II. öncülde verilenler II. İnönü Savaşı'nın sonuçları arasındadır. III. öncülde verilen bilgi ise Sakarya Meydan Savaşı'nın bir sonucudur.

CEVAP: D

12. Mustafa Kemal'in TBMM'nin yetkilerini üzerine alması ve İstiklal Mahkemelerini kendine bağlaması olağanüstü yetkilerle donatıldığını gösterir.

CEVAP: D

10. Ermenilerle yapılan savaş sonunda Doğu Anadolu, Büyük Taarruz sonucunda Batı Anadolu, Mudanya Ateşkes Anlaşması'yla da Boğazlar, İstanbul ve Doğu Trakya milli sınırlarımız içine katılmıştır.

CEVAP: E

BiDERS YATIRIMCILIK

11. Osmanlı Devleti 1853 Kırım Harbi sırasında ilk defa Batılı devletlerden borç para almış, bir süre sonra bu borçların faizini bile ödeyemeyince iflas etmiştir. Bu gelişme üzerine alacaklı devletler Düyun-ı Umumiye İdaresi'ni kurarak Osmanlı ekonomisini kontrolleri altına almışlardır.

CEVAP: B

13. İtilaf Devletleri, Mudanya Ateşkes Anlaşması'nda İstanbul ve Boğazların yönetimini TBMM Hükümeti'ne vererek Osmanlı Hükümeti'ni yok saymışlardı. Ancak bu anlaşmadan kısa bir süre sonra Osmanlı Hükümeti'ni Lozan'a davet etmeleri, aldıkları kararı dikkate almadıklarını göstermektedir.

CEVAP: A

1. Mudanya Ateşkes Anlaşması'nın karşısında verilen madde Lozan Barış Antlaşması'na aittir. Mudanya'da Boğazların yönetimi TBMM Hükümeti'ne bırakılmıştır.

CEVAP: E

2. Kapitülasyonların kaldırılması ile Avrupalıların Türk ekonomisi üzerindeki egemenliği sona erdirilmiştir. Teşvik-i Sanayi Kanunu, yatırım yapmak isteyen girişimcilere alt yapı hizmetleri sunmaktadır. Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı ise büyük ekonomik yatırımların devlet eliyle yapılmasını sağlamıştır. Hepsinin ortak amacı Türk ekonomisinin dışa bağımlılığını azaltmaktır.

CEVAP: E

3. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler işlevini yitiren eski kurumların yerine çağdaş ve modern olanlarını koymaktadır. Meclis hükümetinden kabine sistemine geçilmesi ise hükümetin kurulma biçimi olup yürütmenin kendi içinde uyumunu öngörmektedir. Dolayısıyla bir inkılap değildir.

CEVAP: A

4. Şeyh Sait İsyanı sırasında yetersiz kalan Fethi Bey Hükümeti istifa etmiş, yeni hükümeti İsmet (İnönü) Paşa kurmuştur. Yeni hükümet, isyanı bastırmak için hükümete olağanüstü yetkiler veren Takrir-i Sükun Kanunu'nu çıkarmış ve bölgede sıkıyönetim ilan etmiştir. İsyana ortam oluşturduğu gerekçesiyle Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kapatılmıştır. Bu demokratik hayatı kesintiye uğratmıştır. Ancak inkılap hareketleri aralıksız devam etmiştir.

CEVAP: B

5. İsyana öncesinde Türk ordusu Musul'a askeri bir hareket hazırlığı içindeydi. İsyana çıkınca bu girişim sona ermiştir.

CEVAP: C

6. Serbest Cumhuriyet Fırkası, Cumhuriyet Halk Fırkası'ndan ekonomide devletçi anlayış yerine liberal anlayışı benimsemesiyle ayrılmaktadır. Cumhuriyetçilik ve laiklik ilkeleri anlayışında bir farklılık yoktur.

CEVAP: A

7. Fethi Bey, Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurucusudur. Serbest Cumhuriyet Fırkası Atatürk'ün isteği üzerine kurulmuş bir muhalefet partisidir.

CEVAP: A

8. İzmir İktisat Kongresi 1923 yılında, yani Dünya Ekonomik Krizi çıkmadan önce toplanmıştır. Kongrenin amacı ülke ekonomisini olumlu anlamda yönlendirmektir.

CEVAP: B

9. Ziraat Bankası tarım, İş Bankası sanayi ve Etibank ise madencilik alanlarında etkin rol oynamışlardır.

CEVAP: D

10. Halkçılık ilkesinin temel özelliği, eşitliği esas almasıdır. Bu nedenle halkçılıkta hiçbir aile, sınıf ve zümreye ayrıcalık tanınmaz.

CEVAP: E

11. Bir devletin öncüllerde verilenleri gerçekleştirmesi ile sınıf mücadelesi önlendiği gibi sınıfsız, kaynaşmış bir toplum ortaya çıkar.

CEVAP: E

12. I. öncül → Cumhuriyetçilik
II. öncül → İnkılapçılık
III. öncül → Milliyetçilik
IV. öncül → Halkçılık
Devletçilikle ilgili bir karar verilmemiştir.

CEVAP: C

13. Sovyet Rusya'da uygulanan devletçi ekonomik modelde özel teşebbüse hiçbir şekilde yer verilmez. Türkiye'de özel teşebbüs başarılı olamadığı için devletçi modele geçilmiştir. Türkiye'de uygulanan devletçilikte özel teşebbüs de faaliyette bulunmaktadır.

CEVAP: B

14. 1924 Anayasası'nın belirtilen maddeleri, laiklikle bağdaşmadığı için çıkarılmıştır. Çünkü laiklikte din ve devlet işleri birbirinden bağımsızdır.

CEVAP: A

15. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler halkçılıkla ilgilidir. Türk Tarih Kurumu'nun açılması ise milliyetçilikle ilgilidir.

CEVAP: D

1. Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile Maarif Teşkilatı Kanunu akılcı, çağdaş ve laik bir eğitimi öngörmektedir. Millet Mektepleri ise yeni Türk harflerini halka öğretmek için açılmıştır. Laiklikle doğrudan ilgili değildir.

CEVAP: C

2. İnkılapçılık ilkesi, sürekli yenilenme ve ilerlemeyi gerektirdiği için Atatürk ilkelerini donmaktan kurtarmıştır.

CEVAP: B

3. Verilen öncüllerin tamamı Türkiye’de laiklik ilkesinin yerleşmesine katkı yapmıştır. Laiklik; bilimsel ilerlemeyi de temele alan bir ilkedir.

CEVAP: E

4. Atatürk öncelikle milli benlik, milliyetimize saygı ifadesiyle milliyetçilik ilkesinden bahsetmektedir. Çünkü milli kimlik ve benliğini bulamamış bireyler Atatürk’ün ifadesiyle başka milletlere av olur.

CEVAP: A

5. Atatürk’ün verilen sözlerinin tamamı inkılapçılıkla ilgilidir. I. öncülde “yenileşme”, II. öncülde “inkılap; bir çağdan yeni bir çağa götürme”, III. öncülde “medeniyet” ifadeleri inkılapçılığın ipuçlarıdır.

CEVAP: E

6. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler devletin ekonomik faaliyetlerin içinde olması ile ilgilidir. Devlet, fabrikalar kurarak, işletmeler açarak üretim faaliyetleri yapmaktadır. 1927 yılında çıkarılan Teşvik-i Sanayi Kanunu ile işletme ve fabrika açacak yatırımcılara alt yapı hizmetleri, vergi indirimi, ucuz elektrik vb. teşvik imkanları sağlanmış, ancak yeterli sermaye ve bilgi birikimi olmayan özel teşebbüs başarılı olamamıştır. Bu durum devletin, ekonomik faaliyetlere girişmesine yol açmıştır.

CEVAP: A

7. Psikososyal ve kültürel güç, toplumun sahip olduğu maddi ve manevi değerlerin topluma sağladığı güçtür. Bireyler ne kadar nitelikli, ahlaki ve kültürel değerleri ne kadar güçlü, beraber yaşama isteği ne kadar gelişmişse, psikososyal güç o kadar etkilidir.

CEVAP: C

8. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Türkiye'nin jeopolitik öneminin artmasının nedenlerindedir. Türkiye'nin tarihi ve kültürel birikimi, jeopolitik önemini artıran bir etken değildir.

CEVAP: D

9. Atatürkçü düşünce sisteminde milli güç unsurlarının en önemlisi siyasi güçtür. Bu güç, milli hedeflere ulaşmak amacıyla kullanılan siyasi kuvvetleri ifade eder. Bir devletteki siyasi gücün etkili olması ülkedeki demokrasinin gelişmişliğine bağlıdır.

CEVAP: A

10. Askeri güç, bir devletin ulusal politikalarını uygulamasında ve milli hedeflere ulaşmasında kullandığı fiziki güçtür.

CEVAP: B

11. Verilen üç konu Lozan'da müzakere edilmiş, nüfus mübadelesi ve yabancı okullar konusunda anlaşmaya varılmıştır. Ancak uygulama sırasında sorunlar çıkmıştır. Irak sınırı konusu ise İngiltere'nin bölgedeki zengin petrol kaynaklarını elinde tutmak istemesinden dolayı Lozan Antlaşması sonrasına bırakılmıştır. Ancak İngiltere uzlaşmaz tutumunu devam ettirmiştir.

CEVAP: E

12. Balkan Antantı, Almanya ve özellikle İtalya'nın bölgedeki yayılcı faaliyetlerine karşı kurulmuştur. Çünkü İtalya ve Almanya Balkanlar'da saldırgan bir tutum sergilemişlerdir.

CEVAP: D

13. Atatürk'ün sözleriyle belirttiği Lozan Barış Antlaşması'dır. Atatürk Lozan'ı Cumhuriyet'in garantisi olarak görmüştür.

CEVAP: A

14. İtalya, Ege Denizi'nin girişindeki On İki Ada'yı elinde bulunduruyor ve bu adaları silahlandırıyor. Bu durum Ege Denizi'nin iki komşu ülkesi Yunanistan ve Türkiye'yi aralarındaki sorunları çözmeye ve ortak tehdiye karşı birlikte hareket etmeye zorluyordu.

CEVAP: B

1. Türkiye belirtilen bu gelişmelerden dolayı Boğazların durumunun yeniden gözden geçirilmesini istemiştir.

CEVAP: E

2. Türk-Alman Saldırmazlık Antlaşması, 1942 yılında imzalanmıştır. Diğer gelişmeler Atatürk Dönemi olaylarıdır.

CEVAP: C

3. Mustafa Kemal belirtilen sözü ile Hatay konusunu gündeme getirmektedir. Hatay meselesinde Fransızların tarafı tutumu çözümü geciktirmiştir.

CEVAP: C

4. Verilenlerin tamamı Atatürk Dönemi'nde gerçekleşmiştir. Atatürk'ün son siyasi başarısı, hastalığına rağmen gündeminden düşürmediği Hatay meselesinin çözüme kavuşturulması, Hatay'ın bağımsız olmasını sağlamasıdır.

CEVAP: D

5. Türkiye, Balkan Antantı (1934) ve Sadabat Paktı'na (1937) öncülük etmiştir. Öncü olmasında Türkiye'nin barışçıl politikası etkili olmuştur.

CEVAP: C

6. Mc. Mahon ve Sykes-Picot Antlaşmaları İngiltere ve Fransa'nın Orta Doğu'yu çıkarlarına göre düzenleme ve Osmanlı Devleti'nin bölgedeki etkinliğini sona erdirmeye yöneliktir. St. Jean de Maurienne Antlaşması ise Batı Anadolu'yu İtalya'ya vermektedir.

CEVAP: C

7. Briand-Kellogg Paktı'na Fransa ve ABD öncülük etmiştir.

CEVAP: A

8. İspanya iç savaşı (1936-1939), milliyetçiler ve cumhuriyetçiler arasında gerçekleşti. Sovyetler Birliği, ideolojik yönden kendisine yakın bulunduğu cumhuriyetçileri, Almanya ve İtalya ise milliyetçileri desteklediler.

CEVAP: D

9. Doğu Bloku, Sovyetler Birliği tarafından II. Dünya Savaşı'ndan sonra kurulmuştur. Doğu Bloğunda komünist düşünce sistemi etkili olmuştur.

CEVAP: D

10. Batılı devletler önemli çıkar bölgelerinden Çin'e yönelik Japon etkisini azaltmak için harekete geçmişler ve 1922 yılında Washington Deniz Silahsızlanması Konferansı'nı düzenlemişlerdir. Bununla Japon deniz kuvvetleri sınırlandırılmış, böylece Japonya'nın, Çin'e yönelik tehdidi azaltılmıştır.

CEVAP: B

11. Hitler, İngiltere'ye yönelik Kartal Hücumu hareketinde başarılı olamayınca hayat sahası kaynaklarını ele geçirmek için doğuya yönelmiş ve 22 Haziran 1941'de Sovyetlere karşı Barbarosa Harekatı'nı başlatmıştır. Böylece Alman-SSCB İttifakı yerini, savaşa bırakmıştır.

CEVAP: C

12. Bandung Konferansı (1955-Endonezya) II. Dünya Savaşı'ndan sonra Bağlantısızlar Hareketi'ni başlatmıştır. Diğer seçeneklerde verilenler II. Dünya Savaşı yıllarında olmuştur.

CEVAP: A

13. Çin'i tek başına sömürmek isteyen Japonya "Asya Asyalılarıdır." diyerek Batılıların buradan çekilmesini istemiştir.

CEVAP: C

14. Hitler iktidara geldiğinde öncelikli hedefi Versay Antlaşması'nın kısıtlamalarından kurtulmaktır. Adım adım bu kısıtlamalardan kurtulduktan sonra ikinci aşamaya geçti. Bu aşama Almanya dışında yaşayan Almanları "tek devlet" içinde biraraya getirmektir. Nitekim Çekoslovakya'nın Südetler bölgesini bu nedenle işgal etti. Son aşama ise hayat sahası denen Alman emperyalizmidir. Almanya topraklarının Alman ırkına yetmediğini savunarak yayılmacılığın gerekçe bulmuştur.

CEVAP: E

15. Öncüllerde verilenler Japonya'nın Çin'e yönelmesi ve yayılmacı bir politika izlemesine fırsat oluşturmuştur.

CEVAP: E

1. Almanların “hayat sahası” Japonların “Yeni Düzen” kavramları yayılcı politikalarının adıdır. Sovyetlerin NEP politikaları, Sovyet toprakları içinde ekonomik bir kalkınmayı amaçlamaktadır.

CEVAP: C

2. Leyte Savaşı 1944’te Pasifik’te ABD ile Japon donanması arasında meydana geldi. Bu savaşta Japon donanması hemen hemen ortadan kalktı.

CEVAP: D

3. II. Dünya Savaşı’nda en çok insan hakları ihlalleri totaliter rejim ve liderlere sahip Almanya, SSCB ve Japonya’da meydana gelmiştir.

CEVAP: E

4. II. Dünya Savaşı yıllarında Türkiye B, C, D ve E seçeneklerinde verilenleri gerçekleştirmeye çalışmıştır. Her an savaşa girme ihtimali ekonomik büyümeden çok, savunma önlemlerinin öne çıkmasına yol açmıştır.

CEVAP: A

5. Milli Korunma Kanunu (1940) savaş şartlarının yol açtığı olumsuzluğu gidermek, ekonominin devlet kontrolünde olmasını sağlamak amacıyla çıkarılmıştır.

CEVAP: B

6. Narh koyma kavramının karşısındaki açıklama doğru verilmemiştir. Zira narh koyma, hükümetin yersiz fiyat yükselmelerine engel olmak amacıyla fiyatları spekülasyon şeklinde yükseltile mallara tavan fiyat koymasıdır. Satıcı malını bu fiyatın üzerinde satamazdır.

CEVAP: E

7. Varlık Vergisi (1942) ve Toprak Mahsulleri Vergisi (1944) II. Dünya Savaşı yıllarında hükümetin aldığı olağanüstü vergilerdir. Avarız vergisi ise Osmanlı Dönemi’nde olağanüstü durumlarda alınan vergidir.

CEVAP: D

8. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler II. Dünya Savaşı'nın Türkiye'de neden olduğu gelişmelerdir. II. Dünya Savaşı'nda eğitim yatırımları azalmamış, tam tersine artmıştır.

CEVAP: C

9. 1917 yılında İngiliz Dışişleri Bakanı Balfour, Siyonist Federasyonu başkanına gönderdiği mektupta (Balfour Deklarasyonu) İngiltere'nin Filistin'de bir Yahudi devleti kurulmasını kabul ettiğini resmen bildirmişti. Bu tarihte Filistin, İngiltere'nin mandası altındaydı. Bu mektup İsrail tarihinde bir dönüm noktasıdır.

CEVAP: C

10. İngiltere, mandası altında bulunan Filistin topraklarında bir Yahudi devleti kurulmasında en çok katkı sağlayan ülkedir. Nitekim İngiltere'nin 14 Mayıs 1948'de Filistin'deki mandasına son verdiği gün İsrail Devleti kurulmuş oldu.

CEVAP: A

11. Paragrafta verilen bilgiler, ABD'nin Orta Doğu coğrafyasıyla ilgilenmesinin siyasi, ekonomik ve stratejik nedenlerinden bahsetmektedir.

CEVAP: E

12. Süveyş Krizi'nde Mısır; İngiltere, Fransa ve İsrail'le savaşmak zorunda kalmıştır. SSCB ve ABD'nin tepkisi nedeniyle İngiltere ve Fransa geri adım atmak zorunda kalmıştır.

CEVAP: E

13. Eisenhower Doktrini, Orta Doğu'da SSCB'nin yayılmasının önüne geçmek, Arapları ABD'nin yanına çekmek dolayısıyla Amerikan çıkarları için yayımlanmıştır.

CEVAP: B

1. Verilen öncüllerin tamamı Arap dünyasında Batı karşıtlığının artmasına yol açmıştır. Bu karşıtlığın günümüzde de devam etmesinin en büyük nedeni başta ABD olmak üzere kimi Batılı devletlerin İsrail'le her koşulda destek vermeleridir.

CEVAP: E

2. Traktör sayısının bu denli artması ve makineleşme tarım alanında işgücü fazlasına yol açmış, kentlere göçü hızlandırmıştır. Bu nedenle traktör sayısının artmasının köyden kente göçü azalttığı söylenemez.

CEVAP: A

3. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler DP Dönemi'nde meydana gelmiştir. Türkiye, Avrupa Konseyi'ne üye olduğunda (1949) CHP Hükümeti tarafından yönetilmektedir.

CEVAP: A

4. Asya ve Afrika'da yeni bağımsız devletlerin ortaya çıkması dünyada yeni dengeler meydana getirir de (Bağlantısızlar Hareketi gibi) bunun ABD ve SSCB'nin önemini azalttığı söylenemez. Bu iki küresel güç her zaman (günümüzde SSCB'nin Rusya Federasyonu'na dönüşmesi) önemlerini korumuşlardır.

CEVAP: D

5. 1955'te kurulan Bağdat Paktı, Irak'ın Pakt'tan 1959'da çekilmesiyle merkezini Ankara'ya taşımış ve CENTO adını alarak faaliyetlerini sürdürmüştür.

CEVAP: B

6. Bilimin uluslararası bir kimlik kazanması iki savaş arası dönemde (I. ve II. Dünya Savaşları arası) olmuştur. Bunda Almanya'da Nazilerin baskısından kaçan pek çok bilim adamının dünyaya dağılması etkili olmuştur.

CEVAP: E

7. Bu savaşların hiçbirinde Libya bulunmamıştır. Ancak savaşan Arap devletlerine parasal destek vermiştir.

CEVAP: A

8. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Yumuşama Dönemi'nde meydana gelen bilimsel ve teknolojik gelişmelerdendir. Nanoteknoloji ise 1990'lı yıllardan itibaren insanlığın ilgi alanına girmiştir.

CEVAP: E

9. Süveyş Kanalı üzerinde büyük çıkarları olan İngiltere ve Fransa yanlarına İsrail'i de alarak 1955 yılında Mısır'a savaş açmışlardır. Kendisine haber verilmeyen ABD bu duruma tepki göstermiş, SSCB'nin de tepkisi karşısında İngiltere ve Fransa geri adım atmakta zorunda kalmıştır. Bu gelişme üzerine İngiltere ve Fransa, Orta Doğu'daki etkinliklerini önemli ölçüde kaybetmişlerdir.

CEVAP: B

10. Belirtilen ifadeler Nixon-Kissinger Doktrini'nde geçmektedir. Bildiri 25 Temmuz 1969 yılında basınla paylaşılmıştır.

CEVAP: D

11. Uluslararası alanda yalnızlıktan kurtulmak isteyen Çin, dış politikada yumuşamaya yönelik adımlar attı. Çin, Dünya şampiyonası için Japonya'da bulunan ABD masa tenisi (ping-pong) takımını Çin'e davet etti. Amerikalı gazetecilere giriş vizesi verdi. ABD, 20 yıldır Çin'e uyguladığı ticari ambargoyu kaldırdı. Böylece tekrar Çin ile diplomatik ilişkiler kuruldu.

CEVAP: A

12. Sovyetlerin Afganistan'ı işgali ile milyonlarca Afgan mülteci Pakistan'a sığındı. Arap-İsrail Savaşlarından olumsuz etkilenen Filistinliler Suriye, Lübnan, Ürdün'e göç etmişlerdir. Filistinli mülteci sayısı 1 milyonu kamplarda olmak üzere 4 milyonun üzerindedir. Körfez Savaşı sırasında sadece Türkiye'ye 300.000 kişi sığınmıştır. Yugoslavya'nın dağılmasından sonra patlak veren Bosna Savaşı'nda Sırp'ların katliamlarından kurtulmak için yaklaşık 1 milyon Bosnalı Batı Avrupa, çevre ülkeler ve Türkiye'ye sığındı. İran-İrak Savaşı cephe boyunca olduğu ve taraflar birbirlerine üstünlük sağlayamadıklarından mülteci sorununa neden olmadı.

CEVAP: D

13. Camp David Antlaşmaları Arapların büyük tepkisine yol açmış ve Mısır'ın Arap dünyasından dışlanması yol açmıştır.

CEVAP: C

14. Şattülrap Su Yolu sorunu İran ve Irak arasında 1980'den 1988'e kadar süren savaşa yol açmıştır.

CEVAP: A

15. A, B, C, D seçeneklerinde verilenler Türkiye'de yaşanan ekonomik zorlukların nedenlerindedir. Türkiye bu zorlukları aşmak amacıyla 24 Ocak Kararlarını almıştır. Bu kararlar ile karma ekonomiden serbest piyasa ekonomisine geçilmiştir. Yani 24 Ocak Kararları neden değil, sonuçtur.

CEVAP: E